

Boj za ljudi in ne za sebične cilje

Vinko Hafner govoril na svečanosti ob 50-letnici prvega kongresa slovenske mladine v Kočevski Reki - Omagali tiki pod vrhom socializma - Komunist je psovka

KOČEVSKA REKA - "Kar smo pred 50 leti na kongresu v Kočevski Reki nameravali, smo dosegli: svobodo, svobodno Slovenijo in nič več vključitve v Karadjordjevičev Jugoslavijo," je med drugim poudaril na srečanju udeležencev 1. kongresa Zvezze slovenske mladine v Kočevski Reki Vinko Hafner, ki je na kongresu pred 50 leti prevel prehodno zastavico za škofjeloško okrožje, proglašeno za najboljšo mladinsko organizacijo.

V nadaljevanju je dejal, da so takrat na kongresu sprejeli resolucijo, ki ji tudi danes ne bi kaj posebnega spremenil. Tako smo pač takrat misili, je dejal. Vojna pa je trajala še leta in pol in mnogi udeleženci kongresa so še padli. Ta boj pa je bil boj za narod, za ljudstvo in ne za sebične cilje.

V svobodi smo se zavzemali za samoupravni socializem, osvoboditev dela, odpravo izkorisčanja človeka po človeku. Žal nismo prisli tako daleč, da bi se sistem sam obnavljal. Tiščali smo ga naprej, a se je sesul. Veliko in trdno smo delali in malo smo se okoristili, večina sploh nič. Zdaj pa nam očitajo, da je bil to boj komunistov za oblast, da je bil to teror. A tisti, ki tako govorijo, žive od tistega, kar smo mi ustvarili. Beseda komunist pomeni že psovko, čeprav komunizmu pri nas sploh ni bilo. Res smo pokazali premalo trdnosti, znanja, morale.

Včasih se mi zdi, da smo bili podobni mladi alpinistični odpravi na vi-

nil harmoniko in zaigral "Hej, brigade".

V kulturnem delu svečanosti so sodelovali učenci kočevske glasbene šole in šole Ob Rinži. Udeležence slovesnosti je pozdravil prestavnik organizacije Zvezze borcev Jaka Lavriša, za lep sprejem v Kočevski Reki pa se je vsem zahvalil Jože Smole.

Srečanja in svečanosti v Kočevski Reki se je udeležilo okoli 80 udeležencev kongresa pred 50 leti in njihovih najozjibnejših svojcev, razen tega pa še trije avtobusi udeležencev mladinskih delovnih akcij, ki so med potjo do Kočevske Reke obiskali še Gorenico. Udeleženci kongresa pred 50 leti so se zbrali v tistem razredu v soli, kjer je zasedel kongres. Pavle Herbst pa je podaril prvih predsednicini mladinske organizacije Vilmi Bebler-Pirkovič fotografijo, posneto na podobni svečanosti v Kočevski Reki pred 25 leti. Delegacija udeležencev kongresa je pred spominsko ploščo na šoli položila ikебano. Po končani svečanosti so udeleženci odšli v gostinski center v Kočevski Reki, kjer so obujali spomine na čase pred 50 leti, ko so bili stari okoli 20 let in verjetno, da ustvarjajo nekaj velikega, lepega.

JOŽE PRIMC

USTANOVITEV BELOKRAJSKEGA GOSPODARSKEGA FORUMA

ČRNOMELJ - V četrtek, 14. oktobra, bo ob 18. uri v tukajnjem domu obrtnikov ustanovitev Belokrajskega gospodarskega foruma, ki bo deloval v okviru Gospodarskega foruma iz Ljubljane. Namen foruma naj bi bil učinkovito povezati belokrajsko gospodarstvo oz. obrtnike in podjetnike z ostalimi v domovini in tujini. Gostje ustanovnega zaborava bodo: predsednik upravnega odbora sklada RS za razvoj malega gospodarstva Vili Brandt, podpredsednik Gospodarskega foruma Marjan Knez in izvršni direktor Gospodarskega foruma Matej Kovač. Pričakujejo tudi udeležbo nekaterih poslavcev državnega zaborava. Pretežni del razgovora bo namenjen lastninjenju in vlaganju lastninskih certifikatov.

SREČANJE METLIŠKIH KRVODAJALCEV

METLIKA - V soboto, 16. oktobra, ob 10. uri bo pripravil občinski odbor Rdečega križa Metlika na Vinomeru pri Metliki srečanje krvodajalcev metliške občine. Nanj so vabjeni vsi krvodajalci, še posebej pa tisti, ki bodo prejeli priznanje in diplome. Na srečanju pričakujejo slavnostna govornika, ministrica za delo Jožico Puhar in ministra za obrambo Janeza Janšo. V kulturnem programu bodo sodelovali recitatorji metliške in podzemeljske osnovne šole in oktet Vitis. Za vse krvodajalce bodo pripravili pogostitev, po uradnem delu pa jih bo zabaval ansambel Tonija Verderberja.

ZDRAVNIKI O BOLEZNIM OŽILJA

METLIKA, ŠMARJEŠKE TOPLICE - Članji angloške sekcije (sekcije, ki se ukvarja z boleznimi ožilja) slovenskega zdravniškega društva so imeli pretekli konec tedna dvodnevno strokovno srečanje v Metliki in Šmarjeških Toplicah. Okrog 50 zdravnikov je razpravljajo predvsem o problemih bolezni venskega sistema na nogah. Kot so poudarili udeleženci, je ta problematika tokrat bolj aktualna, saj ima tovrstne spremembe na spodnjih okončinah 20 odst., dvajsetletnikov in 80 odst. ljudi, starejših od 60 let. Najtežje oblike teh sprememb pa ima 15 odst. ljudi in prav o teh je še posebej teka beseda. Problem je toliko večji, ker je nesorazmerje med izredno velikim številom teh bolnikov in preskrromi kadrom. Zato so na strokovnem srečanju spregledali priporočila o diagnostičnih postopkih na ravni osnovnega zdravstva ter o tem, kako pripraviti osnovno zdravstveno službo, da prepreči najtežje oblike te bolezni.

DVA RAVNATELJA

ČRNOMELJ - Delegati tukajnjih občinskih skupščine so na zadnjem zasedanju dali soglasje k imenovanju ravnateljev dveh osnovnih šol v občini. Tako je ravnatelj osnovne šole Stari trg postal Stanislav Dražumerič, ki je zadnjih pet let že poučeval na tej šoli, ravnatelj osnovne šole Vinica pa je Jože Rezek, ki je bil ravnatelj te šole že doslej.

• *Zdaj vidim, da so nekateri, ki so šli na spravno slovesnost v Rog, to storili predvsem zato, da bi prepoznali svoje sovražnike. (Školjč)*

Bajt o lastninjenju

*Iz obširnega intervjuja
prof. Aleksandra Bajta
za Primorske novice*

• *Lastninsko preoblikovanje nima skoraj nobene zveze z oživljanjem gospodarstva. Res je le, da bo odpadka sedanja obesedenost z lastninjenjem, to pa bo omogočilo, da se bodo ljudje posvetili realnejšim problemom.*

• *Kdor certifikata ne bo naložil v lastno podjetje, naj se raje zaposli drugod.*

• *Največja zmota lastninjenja je v mnjenju, da nastanejo lastniki z zastonjarsko razdelitvijo družbenih lastnine med državljanem. Lastniki so le ljudje, ki lastnino ustvarjajo, samo taki lastniki so sposobni izvesti gospodarsko preobrazbo. Ker premoženje še dolgo ne bo prišlo v roke takih lastnikov, lahko še dolgo računamo z neučinkovitim gospodarstvom.*

• *Kako bo čez nekaj let? Takrat se bo evforija že polegla. Znani bodo tisti, ki bodo izgubili, in tisti, ki bodo pridobili. Ukviranje z delnicami bo omejeno na te zadnje, preostali pa bodo preklinjali...*

naša anketa Tolarji za obrambo

S proračunom, sprejetim pred tednom dni, je slovenska vlada v grobem določila proračunska porabo v 1994. letu. Pred sprejetjem proračunskega memoranduma so potekala živčna pogajanja o višini sredstev za posamezna področja in tako tudi o denarju za plačevanje obrambnih potreb Slovenije. Nedavno sprejeti proračun kaže, da se proračunski izdatki za obrambne namene povečujejo od 1,5 odst. bruto družbenega proizvoda na 2,1 odst. To torej pomeni, da bo država posredno ali neposredno pobirala od davkoplăcevalcev poseben obrambni davek in z njim praktično pokazala, koliko denarja bo vzela pri maslu in ga prenestila v topovom. Pri vsem tem sicer ne gre samo za voljo vlade in njenega obrambnega ministra. Odločitev o znesku za oboroževanje je resda nastala v vladi, tež pa so slovenski vojaški strokovnjaki prej povedali, kaj kot država na robu vojne potrebujemo za nacionalno varnost. Nasveti strokovnjakov in s tem cenik obrambnih storitev kaže sprejeti in dati denar za obrambo. Ker je obramba poleg strokovnega tudi strankarsko vprašanje, je še upati, da bodo politični tekmeci sproti poročali, ali slovenski vojsčki potrošijo več, kot bi bilo potrebno za dobro Slovenije.

HROVOJE ORŠANIČ, vodja gojenja gozdov v GG Brezice: "Ali naj se Slovenija oborožuje ali ne, zame ni politično vprašanje. Če strokovnjaki presodijo, da se Slovenija mora oboroževati, se mora oboroževati. Prisotnost orožja še ne pomeni grožnje miru. Brez orožja v sedanjih razmerah ne moremo biti. Sem proti masovnemu oboroževanju. Imejmo malo orožja, a naj bo učinkovito. Zdaj je narobe: vsak lopov je bolje oborožen kot pa policija."

VERA ALEGRO, doma iz Brestanice: "Temeljito je potrebno premislati, za kaj bo šel proračunski denar. Za obrambo ga Slovenija potrebuje, vendar naj razmisli, kakšna naj bo naša vojska. Sem proti vojni, vendar vem, da na obrambno vojno moramo računati. Osebno ne podpiram ideje o Sloveniji kot državi z močno in draga vojsko. Zamisli o vključevanju naše države v Nato ne kaže takoj zavreči, ampak velja o njej razmislit."

JOŽE PEČNIK, ravnatelj osnovne šole v Šmarjeti: "Glede uvajanja obrambnega tolarja imam asociacije na triodstotni davek, ki smo ga pred leti plačevali za tedanje JLA, in ne želim, da gre moj zaslužek v obrambne namene. Naj se namenit radije za preprečevanje vseh oblik nasilja in zlorab. Znanje naj bo revolver, beseda naj bo naboj, nasmeh pa atomska bomba na večno zelenem planetu Zemljo."

MIODRAG NIKOLIČ, zavarovalni agent v Sevnici: "Glede na naraščajočo nezaposlenost, ki vse bolj ogroža Slovenijo, sedaj ni ravno pravi čas za uvedbo davkov, kot je obrambni tolar. Slovenija ima tak geografski položaj, da se v primeru vojne ne bi mogla sama braniti, oziroma bi za to potrebovala predrago vojsko, zato bi bilo bolje, če bi se vključili v skupni obrambni sistem s sosednjimi državami, izvzemši Hrvaško."

VENO TIVADAR, delavec na čakanju iz Mozlja pri Kočevju: "Sem proti dodatnemu tolarju za obrambo in splet proti vsem dodatnim obdavčitvam. Sem zaposlen in menim, da je davkov že zdaj preveč. Če za prejšnjo vojsko smo dajali veliko. Tudi sedanja ima dovolj denarja. Na splošno lahko rečem, da smo bili za osamosvojitev zato, ker so nam obljubili, da bo manj dajatev in da bo višji standard. Zdaj je ravno nasprotno in živimo slabše."

STANE ANDOLIŠEK, upokojenec iz Ribnice: "Nimam nič proti samoprispevku in drugim dajatvam, če ostane denar v kraju. Sem pa proti vsem dodatnim dajatvam, ki gredo iz naših žepov, ne vem za kaj vse. Menim, da dobri obrambni državnega proračuna dovolj. Ne smemo vsega obešati na uboge plače in pokojnike, saj so obdavčitve že nevzdržne. Če bomo zdaj dobili še obrambni tolar, se bodo spomnili še drugi in uvedli kakšen svoj tolar."

DAMIR SEDLAK, samostojni kulturni delavec iz Trebnjega: "Obrambni tolar bi dal, saj so izkušnje na Balkanu in v Sovjetski zvezi pokazale, da je potreben. Vojna v Sloveniji je pokazala, da ljudje kljub ideološki razliki stopijo skupaj. Za dobro obrambo moramo imeti dobro orožje. Pričakovanja, da nam bo v nesreči pomagal Nato, se niso izpolnila, za sprosto smo moralni poskrbeti sami. Zato bi dal za obrambo ne le en, ampak dva tolarja."

DUŠAN ŽALEC, elektrotehnik s Sijnjega Vrha: "Tolar za obrambo? Hm, bi zopet radi prosjačili okrog? To je preživeto. Evropa bi moralno združeno nastopiti v obrambi in Slovenija bi se ji moralna pridružiti. To bi bilo za nas cenejše. Ne predstavljam pa si, da bi moralni, tako kot Hrvati plačujejo vojni davek, mi dajati tolar za obrambo. Toliko manj, ker se mi zdi, da naša vojska tako in tako dobri iz proračuna toliko denarja, kolikor ga potrebuje."

MARTIN PEČARIČ, kmet iz Draščeve: "Vsaka stvar bi moralna biti v mejah, razuma. Najprej bi morali nameniti denar za šolstvo, zdravstvo pa reževem, ki jih je v Sloveniji vse več. Po zdravi kmečki logiki se mi zdi, da ni najpametnejše dajati nerazumljivo veliko denarja za obrambo sedaj, ko je Slovenija kot samostojna država še na začetku svoje poti in denar nujno potrebuje tudi za razvoj. Res pa je, da določeno stopnjo obrambe potrebujemo."

PETDESET LET KASNEJE - Udeleženci mladinskega kongresa pred 50 leti in udeleženci mladinskih delovnih akcij po vojni so se zbrali v soboto, 9. septembra, v Kočevski Reki, kjer je bil 1. kongres ZSM. (Foto: J. Primc)

Ob jubileju Čatežu še certifikat

Ob 20-letnici Tovarne elektromateriala Čatež pridobili tudi certifikat ISO 9001 za kvaliteto poslovanja in izdelkov - 60 odst. proizvodnje izvozo

ČATEŽ - "Pred dvajsetimi leti je bila krajevna skupnost Čatež med najmanj razvitetimi v trebanjski občini. Takrat so začeli graditi cesto, delo je pričelo obrat črnuške Elme - in za Čatež je to pomenilo življenje in razvoj kraja," je na slovesnosti ob dvajsetletnici Tovarne elektromateriala Čatež in ob pridobitvi certifikata za kvaliteto ISO 9001 dejal trebanjski župan Ciril Pungartnik.

Ustanovitev proizvodnega obrata Elme oktobra leta 1973 je bistveno spremenila življenje krajanov Čateža in njegove bližnje okolice. Delovni prostor za prvih sedem delavcev je bil

zadružni dom. Proizvodnja instalacijskih cevi je dobro tekla, zato so začeli poslovati vse več krajanov. Po treh letih uspešnega dela so se organizirali v TOZD Elma Čatež, in kot pravi

Jože Bregar

obdobje, ko smo postali največji proizvajalec okovov na območju bivše Jugoslavije, začeli pa smo tudi izvažati," je dejal direktor Jože Bregar.

Leta 1989 so se sporazumno razšli z Elmo in postali samostojna Tovarna elektromateriala Čatež. Z ustanovitvijo in registracijo mešanega podjetja delniške družbe TEM Čatež pa so stopili v novo obdobje upravljanja. Podjetje je v mesnini lastništva lastninkov, z lastninjenjem so namreč pričeli že v času Markoviča. Danes 150-članski kolektiv izvozi 60 odst. proizvodnje predvsem na zahodna tržišča. S proizvodnjo stikal in vtičnic, s katerimi so začeli letos, pa menijo, da se jim odpirajo nove tržne možnosti. Večji pridrž na tuje trge pa jih bo omogočil tudi certifikat ISO 9001, ki so ga pred kratkim prejeli za kakovost poslovanja in kakovost izdelkov. S tem so pridružili ostalim 24 podjetjem v Sloveniji, ki se lahko pohvalijo s takšnim priznanjem.

J. DORNŽ

Drug obraz mesta

Mariobor pospešeno gradi kot da hoče preglasiti propadanje gospodarstva

MARIBOR - V minulem tednu so delavci STC Inter iz Ljubljane začeli graditi nov trakt internega oddelka mariborske bolnišnice, v kateri bo 130 bolniških postelj, veliko specialističnih ambulant in laboratorijskih ter blizu 5 tisoč kv. metrov funkcionalnih površin. Denar za izgradnjo tega objekta, ki bo stal 416 milijonov tolarjev in ki bo zgrajen do jeseni naslednjega leta, zbirajo Mariborčani s samoprivedkom, veliko prostovoljnih prispevkov pa je vodstvo bolnišnice zbralo tudi med prebivalci po drugih krajih na Štajerskem, od Šentilja do Slovenske Bistre ter do Ruš do Lenarta.

V teh dneh so gradbeni stroji začrneli tudi na gradbišču novega Koroškega mostu prek Drave, ki bo verjetno že koncem naslednjega leta povezel Kamnico pri Mariboru s Studencami, bistveno razbremenil mestni promet ter skrajšal pot do krajev v Dravski dolini. Medtem ko so Koroški most začeli graditi, pa v Mariboru generalno obnavljajo tudi magistralski most prek Drave. V neposredni bližini tega mostu so v Mariboru

TOMAZ KŠELA

Proti toči še ni prave obrambe

Zavarovalnica Tilia pomaga Hidrometeorološkemu zavodu Slovenije - Vremenske katastrofe vsaj omiliti - Kratkoročna napoved v vsako večjo kmetijo

NOVO MESTO - Po besedah direktorja Hidrometeorološkega zavoda Slovenije je zavarovalnica Tilia prva med slovenskimi zavarovalnicami sponzor, da je vlaganje v tehnološko posodabljanje tega zavoda koristno tudi danjo, seveda v zaradi preprečevanja katastrofalnih škod. Zavarovalnica Tilia je prejšnji četrtek v svojem prostorju predala Hidrometeorološkemu zavodu dokumentacijo za speciale aparature za radijske zveze, ki jih je kot svoj prispevek kupila temu zavodu. Ob tej priložnosti je strokovna ekipa Hidrometeorološkega zavoda javno predstavila svojo dejavnost.

"Naša zavarovalnica že nekaj let dobro sodeluje s Hidrometeorolo-

škim zavodom. Predvsem gre tu za preprečevanje tako imenovanih vi-

harnih škod. Pogovarjam se še o nadaljnjem sodelovanju na preventivnem področju, povezani pa smo tudi po zavarovalni plati," je povedal direktor Tilia Janez Novak. Dejavnost Hidrometeorološkega zavoda Slovenije zajema tri področja: meteorologijo, hidrologijo in varstvo okolja. Klimatske spremembe so take, da lahko vplivajo na bodoče življenje človeštva in s tem seveda tudi ali celo v prvi vrsti na pridelavo hrane. V zadnjem času je napredek meteorologije kot vede izjem. Danes je meteorologija v bistvu en sam tehnološki postopek, v katerem uporabljajo superzmožljive računalnike, meritve pa so v glavnem avtomatske. Vsekakor ne gre pri napovedovanju vremena več za ugiibanje, marveč so prognoze točne več kot 80-odst., vsak nadaljnji odstotek točnosti napovedi pa zahteva velika vlaganja.

Nekdaj zelo obetavna obramba proti toči, ki je "šiba božja" kmetijstva, s pomočjo raket se očitno ni obnesla. Stališče svetovne meteorološke organizacije, ki deluje kot agencija OZN in katero članica je tudi Slovenija, je, da so smotrne nadaljnje raziskave na tem področju, odsvetujejo po operativno delo, saj ni dokazov za uspešnost take obrambe pred točo (res pa tudi ni dokazov za neuspešnost). "Vsekakor so strokovne osnove, da bi nadaljnji raziskovanjem na tem področju lahko prišli do uspešne obrambe pred točo," pravijo strokovnjaki.

Želja Hidrometeorološkega zavoda Slovenije, so povedali v Tili, je, da bi pri tehnološkem posodabljanju zavoda posvečali čim večjo pozornosti agrometeorologiji. Znano je, da se vlaganje v tehnološko posodabljanje te strokovne veje tisočkratno povrne. V načrtu je, da bodo v Sloveniji ustavili 8 agrometeoroloških sredишč, in ena takih že deluje v Novem mesecu. "Želimo, da bi naše proekte imel na razpolago čim širši krog ljudi, saj to pomeni tudi cenejše pridelovanje hrane. Naš cilj na tem področju je, da bi bile vse večje kmetije v Sloveniji opremljene z osebnimi računalniki, na katerih lahko dobijo kratkoročne vremenske napovedi za nekaj ur naprej, kar bi kmetom pri njihovem delu zelo koristilo," so povedali strokovnjaki, ki opozarjajo, da z velikimi klimatskimi spremembami, katerim smo priča, lahko pričakujemo več vremenskih katastrof.

A. BARTELJ

Invazija ogrcev

Za sušo je prišla nova nadloga - množica ličink majskih hroščev

Nesreča ne pride sama. Blagodejen dež je komaj ublažil opustošenje, ki ga je na poljih in travnikih zapustila katastrofalna suša, pa se je ponekod - predvsem na Gorenjskem - že pojavi nova nadloga, tokrat v podobi ogrevev, ličink majskih hroščev (lat. Melolontha melolontha).

Zadeva je postal sumljiva, ko po dežju travniki niso bujno ozeleneli, saj narava poskuša nadomestiti zamujeno, marveč so ostali presegasti, ponekod pa celo neporaščeni. Vrag je tičal pod rušo, na koreninah trav so se zaradile ličinke majskih hroščev in povzročile pravo razdejanje. Tako veliko, da so denimo na seji izvršnega sveta v Radovljici iz proračunske rezerve dodelili denar za poskusno odstranjevanje ličink, ki grozijo, da bodo na sto hektarjev travnikov uničile vso travno rušo.

Starjci še pomnijo, da je pred nataniko štirimi desetletji majski hrošč s pravo invazio izval pašniki tudi v naših krajih. Ker tedaj še ni bilo učinkovitih talnih insekticidov, kot sta volaton in geocid, je takratna ljudska oblast spodbujala ročno nabiranje škodljivcev celo z odkupom in v ranih jutranjih urah so ljudje s ponjavami in košarami hiteli v hrastove gozdove, plezali po drevesu in otrešali od mraza otrpelje majskih hroščev, jih pobirali, popravljali in odnašali na odkupna mesta. Nekateri so jih celo mleli, sušili, uporabljali za živinsko krmo ali odličen kompost.

Menda se nam spet ne obeta kaj takega?

-n

Korak do slovenske "Kalifornije"

Sadjarsko društvo Bele krajine je v Metliki pripravilo druge sadjarske dneve - Sadjarstvo postaja vse bolj pomembno, a je še precej začetnih težav

METLIKA - Namen druge sadjarske razstave, ki jo je v metliškem gradu in na njegovem dvorišču pripravilo sadjarsko društvo Bele krajine, je bil predvsem povezati sadjarje, trgovce in kupce. Zato so sadjarji sadje poleg tega, da so ga predstavili, tudi prodajali. Zanimanje za nakup je bilo večje kot lani, saj belokranjska jabolka po kakovosti ne zaostajajo za sadjem iz drugih slovenskih pokrajin.

Poleg tega, da so lahko spoznali delo štirinajstih belokranjskih sadjar-

• Razstava je bila hkrati priložnost, da sadjarji opozorijo na svoje probleme. V Beli krajini je 10 hektarov intenzivnih nasadov, toda pridelovalci še vedno iščejo kupec sami, ker ni hladilnice, morajo pridelke prodati čim prej. Zato si še toliko bolj pričadevajo, da bi se povezali ter tako skupno nastopili na trgu tudi izven Belo krajino.

jev, ki imajo intenzivne nasade, je bila obiskovalce razstava tudi zelo poučna. Razstavljalci so namreč na zelo lep in prikupen način prikazali stare, odporne in perspektivne sorte jabolk.

A tudi drugo sadje, ki uspeva v Beli krajini, od hrušk, orehov, lešnikov, kutin in kostanja do kakija, kivija in smokev. Zaradi slednjih treh so nekateri Belo krajino že proglašili za slo-

vensko Kalifornijo. Obiskovalci so imeli na voljo tudi sadjarsko literaturo, si ogledali sadjarsko orodje ter poskusili različne jedi iz sadja, ki so jih pripravile spremte in domislene članice aktivna kmečkih žena. Inž. Marko Babnik in inž. Fine Benedičič pa sta imela koristni predavanji o pravilni uporabi in shranjevanju sadja ter vlogi ptic v nasadih.

M. BEZEK-JAKŠE

HELENA MRZLIKAR gospodinjski kotiček

Gobe kot dodatek jedem

Knjiga o zeliščih, ki je izšla leta 1537 v Leipzigu, pravi o gobah takole: "Gobe niso ne zelišča, kačine, ne cvetlice, ne semena, temveč so le odvečna vlaga zemlje, dreves, gozdov in drugih razpadajočih snovi. Zato je njihova življenska doba tako kratka. Zrastejo v sedmih dneh, pa tudi preminejo in posebno radje pridejo na plano, kadar grmi." Še dosti kasneje niso vedeli, kam bi uvrstili gobe, in precej kratek je čas, odkar imajo svoje mesto v kuhinji in na jedilnih seznamih.

Danes je gobarstvo močno razširjeno, lastnosti gob pa so dobro raziskane le s strani strokovnjakov. Med nabiralcem je žal še vedno premožno poznavanje, kar dokazujejo tudi vsakeletni hujši primeri zastupitev. Pri nabiranju gob naj velja le staro pravilo, ki svetuje nabirati in jesti le tiste gobe, ki jih dobro poznamo in vemo, da so užitne.

Ne vonj ne okus nam ne dajo niti najmanj zanesljive opore pri ugotavljanju užitnosti gob. Zato je najbolje, da nabiramo same tiste vrste, ki se med seboj dobro razlikujejo,

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Ureja: mag. Julij Nemanč

Prvi pretok vina

Alkoholno vrenje vina se je v mnogih sodih že srečno končalo. Na vrsti je prvi pretok povrelih vin, ki ne pomeni samo zamenjave soda. Pravčasn pretok vina, povezan z zveplanjem in velikokrat tudi s čiščenjem vina, je od davnine znan kot odločajoč kletarski poseg. Število pretokov lahko zmanjšamo, ne moremo pa uspešno kletariti brez pretakanja.

Kdaj je pravi čas za prvi pretok? To je odvisno od sorte in letnika. Pri letošnjem vinu, ki nima veliko kislin, ni potrebno čakati, da se vino samo od sebe očisti. Mogoče je včasih veljalo to pravilo, danes, ko je na razpolago več čistil in nimamo težav z motnostjo, pa pretakamo ne glede na bistrost vina. Ker je pretok veliko delo, ga večkrat odlašamo in včasih predolgo. Zavedati se moramo občutljivosti vina, predvsem belega, po končanem vrenju. Ne smemo se zanašati na plin CO₂, ki je na površini mladega vina po končanem alkoholnem vrenju. Ta plin je slab zaščita in se tudi hitro razredči. Pred kvarjenjem tega občutljivega "novorojenčka" najbolje zaščitimo vino z zveplanjem.

Ponovno poudarjam, da je zveplanje mladega vina takoj po končanem alkoholnem vrenju eno od najvažnejših zveplanj. Četudi smo vino razsluzili in že pred vrenjem zveplali mošt, je potrebno mlado vino takoj zveplati, če rjavi ali ne. Tako začneplamo vino lahko počaka na pretok nekaj tednov.

V polni posodi lahko zveplamo s tekočo raztopino zveplaste kisline ali s kalijsivem metabisulfitem (tokobranom). Pol decilitra 5-odst. raztopine zveplaste kisline je nujna doza na hektoliter. Enako močno zveplanje je 5 g tokobrana na hektoliter. Natancno potrebo nam pove laboratorijska analiza za vsak sod. Dan po zveplanju vzamemo vzorec vina in

ga damo analizirati v laboratorij. Ako je ugotovljeno vsaj 15 mg SO₂ v prosti obliki na liter vina, smo dovolj zažepili, sicer ga je potrebno dodati še nekaj. Analiza v laboratoriju bo natančna, če smo vino v sodu po zveplanju dobro pomešali, tako da je zveplanje razdeljeno enakomerno v vseh kotičkih sodov. Natančno zveplanje lahko pomeni, da je del vina prežveplan, del pa nežveplan. Pravilno zveplano vino, ne premično, se bo v času, ko čakamo na prvi pretok, razvijalo v začeljeni smeri. Nežveplano vino, ki čaka na prvi pretok, razvijalo v začeljeni smeri. Nežveplano vino, ki čaka na prvi pretok, se počasi navzema zraka, zglobi sortno cvetico in spreminja kislost.

Letos bodo ti negativni procesi tekli v vinih hiteje kot v letih z več skupne kisline. S težavo načevanjem na zveplanje, ker ta strup škodi zdravju ljudi in ker ne bi rad vzbudil pri vinogradnikih odpornosti proti takim navodilom in nato povzročil nasprotno ravnanje. Toda ker je večina vin premalo zveplana, se ne bojim pretiravanja z zveplom tudi letos. V tem času se odloča uspešna učinka naših vin ravno s pravilnim zveplanjem. Zveplanje v tem času je zdravju manj nevarno kot čez en mesec, ko se bodo začela vina kvariti. Taka vina zahteva več zvepla.

Ko se bomo kmalu odločali za prvi pretok, svetujem še zračni test mladega vina. Ako v 12 urah na zraku vino ne spreminja barve, ga lahko pretakamo brez dodatka zvepla v sod tik pred pretokom. Nujno pa "zadimimo" sod, v katerega natakamo vino z najmanj 1/2 traku na hektoliter ali največ z 1 trakom. V vsakem primeru noramo letos prečiščiti povrela vina pred martinovim.

mag. JULIJ NEMANČ

POPRAVEK - V zadnjem članku je bila v zadnjem stavku tiskovna napaka. Pravilno je: "Čim višja je vinska kislini v vinu, tem boljše je vino."

sejmišča

BREŽICE - Na sobotnem sejmu so ponujali 168 do tri mesece starih in 59 starejših prašičev. Prvih so prodali 74 po 230 do 280 tolarjev, drugih pa 14 po 180 do 220 tolarjev kilogram žive teže.

V zadružni načrtujejo, da bodo poslušili v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Veliko je odvisno od vremena, ki bo odločilno pri tem, ali bodo lahko pridelali tudi grozdje za ledeno vino, kar jih je uspelo lani. Vinski kleti pripravljajo že mlado vino, ki bo tudi tokrat v prodaji 1. novembra. Vendar bo za raz-

zadržal v svojem vinogradu nekaj laškega rizlinga za pozno trgovat. Če jim bo uspelo iztržiti tudi kaj več, bodo lahko videli šele pozneje. Vel

MED PRIJATELJI - Jožeta, mati padlega Jerneja Molana, njegova žena Olga ter hčerki Jernejca in Jasmina na sprejemu pri majorju Tonetu Klobčaverju, polkovniku Radu Klisariču, podpolkovniku Ernestu Brezniku in podpolkovniku Mitju Teropšiču. (Foto: T. Jakše)

Sprejem za žrtve vojne

Molanove v Novem mestu - Združenje veteranov

NOVO MESTO - Prejšnji teden so v novomeški vojašnici spet priredili sprejem za vdovo iz slovenske vojne Olgo Molan iz Bukovške pri Brežicah, njenega taščo Jožeta Molan in hčerko Jasmino ter Andreja.

Priči se je z gostjami srečal tudi poveljnik pokrajinskega štaba polkovnik Rade Klisarič, ki jih je toplo pozdravil in poučaril, da bodo pripadniki slovenske vojske naredili vse, kar je v njihovi moči, da bodo svojci padlih borcev čim manj občutili tragično izgubo, se trudili za vzdrževanje čim tesnejših prijateljskih stikov ter poskrbeli za pomoč, kadar bo ta potrebna.

Srečanje so prisostvovali tudi podpolkovnik Ernest Breznikar in Andreja Andrejaš iz 25. območnega štaba, major Tone Klobčaver iz 21. območnega štaba ter podpolkovnik Mitja Teropšič in stotnik Miro Gutman iz novomeške vojašnice. Srečanje v Novem mestu za družino pokojnega borca Jerneja Molana tokrat ni bilo prvo, ampak je postalo že tradicija, ki se je pričela jeseni leta 1991 in se nadaljuje vsako jesen in pomlad. Tudi tokrat so se zadržali v prijateljskem pogovoru z gostitelji, potem pa so jih ti odpeljali v Novotekovo trgovino, kjer so si izbrali nekaj oblačil za bližajočo se zimo. Novoteks je namreč podjetje, ki družini že ves čas stroji ob strani.

"Lepo je čutiti, da imaš prijatelje, ki ti poskušajo omiliti bolečino," pravi vdova Olga Molan. "Z mnogimi smo se tačas spoprijateljili in čutila sem dolžnost, da jih povabim

• V nedeljo je bilo v Cankarjevem domu v Ljubljani ustanovljeno Združenje vojnih veteranov Slovenije (ZVVS), katerega namen je, kot je med drugim poučaril njegov predsednik Srečko Lisjak, tudi skrbeti za invalide slovenske vojne in družine padlih pripadnikov TO in slovenske policije.

tudi domov, da vidijo, kako živimo. Odzvali so se vabilu in zdaj so naši odnosi še pristnejši."

T. J.

V ŠMARJEŠKIH TOPLICAH BO 4. ONKOLOŠKI VIKEND
ŠMARJEŠKE TOPLICE - Kance-
rološka sekacija, anestezioška sek-
cija in Sekcija za medicino dela pri
Slovenskem zdravniškem društvu bo-

do hkrati z Zvezo slovenskih društev za boj proti raku priredile 4. onko-
loški vikend, ki bo 22. in 23. oktobra
v Šmarjeških Toplicah. Tokrat bodo
razpravljalni o poklicnih boleznih in
raku ter o terapiji bolečine. Povabili
so splošne zdravnike in specialiste
raznih profilov. Pokrovitelj sestanka
so Krkina Zdravilišča.

SKORAJ POL STOLETJA KASNEJE - Mnogi pobiti domobranci iz Šmihelske župnije so po skoraj pol stoletja dobili pravico vsaj do simbolnega groba - spominske plošče z njihovimi imeni. Na slike: ob slovensem odkritju je spominske plošče blagoslovil ljubljanski pomožni škof Jože Kvas. (Foto: M. Markelj)

Težak porod novomeške porodnišnice

Največji problem je prodaja stavbe stare porodnišnice, od česar naj bi iztržili 6,5 milijona mark - Če bo vse po sreči, se bo porodnišnica preselila prihodnjem leto

NOVO MESTO - Doslej je šlo za gradnjo nove novomeške porodnišnice 10,1 milijona mark, od tega je bilo več kot pol te vsote zbrane s krajevnim samoprispevkom, novomeška občina je prispevala 1,8 milijona mark, država Slovenija dobrin 800.000, 620.000 mark je bilo lastnih sredstev novomeške bolnične, ostalo pa so krediti (1,2 milijona DEM), obresti, nekaj malega pa sta prispevali še obe belokranjski občini. Da bi se porodnišnica lahko presele iz sedanje stare in neustrezne stavbe v novo, ki jo gradijo, pa bi skupaj potrebovali nekaj manj kot 25 milijonov mark, se pravi še skoraj 15 milijonov mark. Računajo, naj bi država Slovenija za to prispevala okoli 7,9 milijona mark, s prodajo stare stavbe porodnišnice mislijo iztržiti 6,5 milijona mark, 300.000 mark pa se bo nateklo še od samoprispevka.

Doslej so do tretje gradbene faze zgrajeni glavni objek, vezni trakt in energetski objekti, s tem da je porodnišnica že zastekljena, pa tudi nekaj inštalacijskih in drugih del je že narejenih. Z reorganizacijo zdravstva je bolnišnica postala republiška ustanova. Tako je konec lanskega leta ministerstvo za zdravstvo pripravilo nov program, po katerem vsem bolnišnicam zmanjšujejo normativ za število postelj. Tako naj bi bilo v Novem mestu namesto sedanjih 650 leta 2000 le

4 DOLENJSKI LIST

jo dobili kar dve tretjini za preselitev potrebnih sredstev. Vendar s prodajo (še) nimajo sreče. Poleg tega pa je sedaj napovedani dotok državnega

• Skratka, težav in zadreg pri gradnji novomeške porodnišnice je več ko preveč. Zato je direktor bolnične, podpredsednik občinske skupščine dr. Tone Starc, na zadnji seji občinskih zborov pozval (to podpira tudi predsedstvo občine), naj novomeški izvršni svet bolj dejavno in odločno privomore k hitrejšemu dotoku sredstev, ki jih za gradnjo te prepotrebne bolnišnice "dolguje" država Slovenija, zlasti pa pri prodaji stare porodnišnice. Kajti brez denarja od prodaje te stavbe tako rekoč ni možnosti za čim prejšnjo preselitev.

denarja tako upočasnen, da bi se gradnja zavlekla do leta 1997 in še čez.

A. B.

4 DOLENJSKI LIST

489 postelj. Čeprav bo začnili ta normativ veljati šele v prihodnjem tisočletju, se mora bolnišnica že sedaj prilagajati novih zahtevam.

Z preselitvijo morajo dokončati prostore za porodnišnico, ginekologijo in otorinolaringologijo; to naj bi bilo nared prihodnjem leto. Gradnja pa naj bi bila povsem končana leta 2000. Že za preselitev, kot rečeno, nujno potrebujejo tudi denar od prodaje stare porodnišnice, saj naj bi s proda-

denarja tako upočasnen, da bi se gradnja zavlekla do leta 1997 in še čez.

A. B.

Krka Novoterm korači v Evropo

Nemški koncern Pfleiderer vložil 15 milijonov mark v posodobitev proizvodnje v Krki Novotermu - Od 12 na 17 tisoč ton materialov na leto - Pogled proti Novolesu

NOVO MESTO - Pred letom dni, oktobra lani, je nemški koncern Pfleiderer odkupil 80-odst. delež družbe Krka Novoterm, katere osnovna dejavnost je proizvodnja izolacijskih materialov na osnovi steklenih vlaken za toplotno in zvočno izolacijo. Takrat se je ta nemški koncern, ki zaposluje 7.000 delavcev, njegov letni promet pa znaša okoli 2 milijardi mark, obvezal, da bo v posodobitev proizvodnje v Krki Novoterm letos vložil 10 milijonov mark.

To svojo obljubo so Nemci več kot izpolnili, saj so v petek, 8. oktobra, v Bršljinu, kjer stoji tovarna, slovensko

odprt posodobljeno proizvodnjo, v kar so vložili več kot 15 milijonov mark. "Cilji, ki sta si ga oba partner-

V KOMANDNI SOBI - Iz tega komandnega središča Krke Novotermu vodijo in nadzorujejo proizvodnjo steklenih izolacijskih vlaken. Po posodobitvi proizvodnje, kar je nemški koncern Pfleiderer, ki je 80-odst. lastnik Krke Novotermu, vložil 15 milijonov mark, se je zmogljivost novomeške tovarne povečala od 12 na 17 tisoč ton izolacijskih materialov na leto. (Foto: A. B.)

Pravica do imena in groba

Na Šmihelskem pokopališču postavili spominske plošče 128 žrtvam vojne in padlim ter pobitim domobrancem

NOVO MESTO - Spominskim ploščam žrtvam vojne in komunističnega nasilja, ki jih v zadnjem času postavljajo v številnih slovenskih krajih po farnih pokopališčih in ob farnih cerkvah, se je minulo nedeljo, 10. oktobra, pridružilo tudi spominsko obeležje na steni kapele Šmihelskega pokopališča v Novem mestu. Na starih ploščah so izpisana imena 128 padlih in umorjenih faranov iz 21 naselij župnije sv. Mihaela, od tega 20 civilnih žrtv vojne, 11 v boju padlih in 97 brez sodbe pomorjenih domobrancov. Večina od njih počiva neznan kje in so šele s tem spominskim obeležjem in simboličnim obredom bili deležni prastare človekove pravice do groba.

Proslava ob otvoritvi obeležja se je začela s popoldansko mašo, ki jo je vodil pomocni škof Jože Kvas, nato pa je žalni sprevod krenil na pokopališče, kjer je novomeški župan Franci Koncilija odkril plošče ter spregovoril nekaj besed o pomenu tega dogodka kot o enem od spravnih dejanj. Poudaril je, da ne gre za revanšizem, marveč za postavljanje simboličnih grobov za vse pobite, katerih imena so bila zamolčana in so bili oropani človeškega dostojanstva.

Škof Kvas je blagoslovil plošče, potem pa je glavni govornik dr. Tine Velikonja, predsednik Nove slovenske zaveze, v daljšem govoru razgrnil svoje poglede na zgodovinsko dobrok med vojno in ob koncu vojne, ko se je državljanska vojna zaključila s pomorom tisočev slovenskih fantov.

Predsednik iniciativnega odbora za postavitev obeležja Ivan Kralj pa se je zahvalil vsem, ki so podprli postavitev

plošč in obnovno pokopališke kapele. Ob tej priložnosti je Odbor za postavitev obeležja župnije Šmihel izdal brošuro "Da bi se jih spominjali", v kateri so zapisana imena in osebni podatki vseh žrtv vojne iz let 1941 do 1945 v Šmihelski župniji ter zapis Ivana Kralja Mlin smrti, ki govoril o kalvariji domobrancov v novomeških zaporih. Čeprav je tiskarski škrat malo ponagaj pri številkah, velja izid brošure pozdraviti, saj prinaša precej preverjenih podatkov, ki bodo služili nadaljnji obdelavi pri iskanju nepristranske resnice o minulih dogodkih.

MiM

DEŽURNE TRGOVINE

V soboto, 16. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne življi:

- Novo mesto: od 7. do 19. ure: PC, Zagrebška od 8. do 19. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 18. ure: trgovina Dara, Ljubljanska 27 od 7. do 20. ure: market Saša, K Rok 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma od 7.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel od 7. do 14.30: mini market Maja, Bučna vas od 7. do 19. ure: trgovina Češkar v BTC, Bučna vas od 7. do 20. ure: samoposredba Azalea, Brusnice od 7.30 do 14. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 16. ure: mini market Pero, Stopiče od 8. do 20. ure: Perko, market v Šentpetru od 8. do 18. ure: Urška, Uršna selo

- Šentjernej: od 7. do 17. ure: Mercator-Standard, Samoposredba

• Dolenjske Toplice: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Vrelec

• Žužemberk: od 7. do 17. ure: Dolenjska, Market

• Straža: od 7. do 17. ure: Mercator-KZ Krka, Samoposredba

V nedeljo, 17. oktobra, bodo odprte naslednje prodajalne življi:

- Novo mesto: od 8. do 11. ure: Mercator-KZ Krka, Prodajalna, Glavni trg od 8. do 11. ure: trgovina Gros, Ragovska 17 od 7. do 12. ure: trgovina Dara, Ljubljanska 27 od 8. do 13. ure: market Saša, K Rok 33 od 7. do 19.30: trgovina Čuček, Ul. Slavka Gruma

od 8.30 do 13. ure: trgovina Brin, Trdinova ulica od 7. do 19.30: trgovina Vita - mlečni diskont, Šmihel

- od 8. do 11. ure: mini market Maja, Bučna vas od 8. do 12. ure: trgovina Češkar v BTC, Bučna vas

od 8. do 12. ure: samoposredba Azalea, Brusnice

od 7.30 do 11. ure: mini market Pri kostanju, Prečna

od 8. do 12. ure: mini market Pero, Stopiče

od 8. do 12. ure: Perko, market v Šentpetru

od 8. do 12. ure: Urška, Uršna selo

A. BARTELJ

NOV POSEL ZA NOVOTEHNO

NOVO MESTO - Pred kratkim so novomeška Novotehna, Savske elektrarne iz Ljubljane in zagrebški Končar inženiring podpisali pogodbo za obnovo generatorja in zamenjavo vzbujalnega sistema za HE Medvode. Posel je vreden okoli 1,5 milijona nemških mark, rok za izpolnitve naročila pa je 10 mesecev. Podpis pogodbe so se poleg zastopnikov vseh treh strani udeležili tudi predstavniki ministrov za finance in sredstovalec ministrov za industrijo.

IZLET NA VIRNIKOV GRINTOVEC

NOVO MESTO - Planinska skupina Krka vabi v nedeljo, 17. oktobra, na izlet na 1654 m visoki Virnikov Grintovec. Prijave zbirajo na tel. 22-441 int. 537 do 14. oktobra. Odhod bo ob 6. uri izpred Krke v Ločni, planince pa bo vodil Peter Repovž. Vabljeni!

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 20. do 30. septembra so v novomeški porodnišnici roditelji: Polonca Prešeren iz Dol. Kronvega - Majo, Nives Jurejevič iz Metlike - Arielo, Tinka Weiss iz Črnomlja - Anžeta, Anica Leskovar iz Grobelj - Martina, Silva Perko iz Gor. Križa -

Novomeška kronika

OBLEKA - Obleka novomeškega republikanca vzbuja vsespolno zanimanje, izvabla komentarje in silki primerjavam. Ljudje se sprašujejo, če jo pomembni mož obleče zato, ker le tako vpijočo barvo, ki se tako odločno teče z jesensko naravo in sivečo brado, privabi kakšen pogled; ali morda zato, da z njo ljudi odganja od predolgih otvoritvenih v drugih slovenskih pravopisih.

NEDELJA - Čas in kraj priprave

Črnomaljski drobir

KOMISIJA - Ko so pretekli teden Črnomaljci v Semiču skupaj s predstavniki ministrstva za šolstvo razpravljali o problemih šolstva, so bili tako navdušeni, da jim je uspelo obnoviti solo v Adleščih, da so predlagali, naj bi imenovali komisijo za proslavo ob otvoritvi dograjene šole v Semiču, ki je sedaj prva na vrsti za gradnjo. A eden previdejših domačinov je menil, da to ne bi bilo primerno. Pred časom so namreč v semiški fari zapeli količke za traso ceste, pa so zgnili prej, preden je bila cesta narejenega. Zato se boje, da bi se tudi predsedniku prireditevnega odbora zgodilo kaj neljubega, preden bi bil prizidek sploš urejen.

CVETKA - Na sejah zborov občinske skupščine je slišati marsikaj. Vse gotovo ne gre v zapisnik. Tudi cvetka, ki jo je izrekel eden od delegatov, ko so razpravljali o reorganizaciji občinske uprave, gotovo ne bo pristala tam. Medtem ko je bilo slišati, naj bi osnutek odloka preimenovan v predlog, je možak, ki se dobro spozna na psihologijo, protestiral, češ da odlok hitro sprejemajo, potem pa ugotavljajo, kaj je narobe. "Nisem za metodo poskusov in napak, ki je značilna za manj razvita življenja," je delegat podkrepil svoj protest. Brez komentarja.

LUČI - Medtem ko se nova mostova nad Lahinjo in Dobličico bleščita v svoju luči, krajanji, ki uporabljajo stopnice nad klavnicami sprašujejo, zakaj so odvili luči, ki so dolga leta osvetljale stopniče. Za te zadeve pristojni možak na občini je pojasnil, da jih bodo dobili nazaj le, če jih bodo plačali. Sedaj krajanje zanima, kaj so bile odgovornim luči napoti in zakaj bi morali zanje posebej plačevati, ko pa zato, kar živijo v mestu, plačujejo že kup prispevkov.

Sprehod po Metliki

RAZUMLIJIVO JE, da kje mrkne kaščna žarnica ulične razsvetljave, nepojmljivo pa je, da ne gorijo luči po vsej ulici. To so doživljali prebivalci, ki bivajo ob cesti, vodeči k železniški postaji. Težko je verjeti, da je bila ponocni temat v rogu samo zato, ker je železniška postaja v Metliki tudi državni mejni prehod, pa se električarji tako maščujejo zaradi prestrogega nadzora carinikov. Po vsej verjetnosti gre zgolj za malomarnost, kar pa bi težko verjeli za razsvetljavo v Naselju Borisa Kidriča. Tamkajšnje prebivalstvo tipaje hoditi v svoja stanovanja, saj ni nikče postavil niti najmanjše "lampice". Naslopl je to naselje zapostavljeno, četudi le nekaj metrov od njega diha metliški gospod izvršnik.

OKROG KOPALIŠČA IN KAMPA V PODZEMLJU bo še veselo, zanimivo in razburljivo. Pojavil se je namreč kozmetik Danilo Jarejevič, ki je pripravljen zgraditi stavbo, v kateri bi bila prenočišča, gostinska soba, družbeni prostori. In to na svoji zemlji. "Ne bom dovolil," se razburajo predstavniki belokranjskega gospodarstva, ki imajo blizu napovedane novogradnje že skromen turistični lokal. "Sel bom do konca," se bori gospod Danilo in maha po zraku z idejnim osnutkom.

Trebanjske iveri

SLAB ODZIV - Na nedavni predstaviti turističnega prospektu V objemu Temenice in Mirne na Lanšprežu so bili predstavniki trebanjske občine razočarani, saj so vabila poslali po celi Sloveniji, odziv pa je bil slab. Na Lanšprež se tako rekoč poleg novinarjev, ki tudi sicer spremjamajo dogajanja v trebanjski občini, ni prideljal nobeden z republike, kjer srujejo slovensko turistično ponudbo. Da bi belo liso, ki pokriva prostor trebanjske občine na zemljovidih slovenske turistične ponudbe, prekrili in na ta prostor vnesli vse, kar lahko Trebanjci ponudijo, ravno ne bo lahka naloga. Očitno bodo moralni še maršikom dopovedovati, da imajo biser, vredne ogleda, ki jih ne najdeš nikjer drugje po svetu.

KRITIKA - Čeprav je prospekt V objemu Temenice in Mirne zelo licen, dovršen po vsebinski in oblikovni plati, pa se mu kljub temu ni uspelo izogniti nekaterim pripombam. Avtorjem se nekateri že ocitali, da v njem ni tega ali onega spomenika, drugi pa, da je v njem nekaj, kar po njihovem mnenju ne sodi. Dr. Marko Marin je poudaril, da je to en pogled, da pa so v tem omremenje znamenitosti, ki imajo zgodovinsko vrednost neglede na čas. Marsik bi verjetno naredil nekoliko drugačno predstavitev občine. Kljub temu pa je prospekt dobiva vse pohvale v sosednjem občini, kjer pravijo: "Poglejte te Trebanjce, na kako prijeten način so predstavili svoje kraje!" Bodo iz visti kaj podobnega pripravili tudi Novomeščani?

• Kakšen pomen ima demokracija, če eno garnituro karieristov nadomesti z drugo? (Rupel)

IZ NAŠIH OBČIN

NA JUGU SLOVENIJE - Dr. Dušan Plut se je na obisku v najjužnejših slovenskih vasih ustavil pri Žalčevih in Šperharjih v Bregu. V Šperharjih, kjer je imel pogovor s krajanji, pa je pritegnila njegovo pozornost gasilska brigalna častiljive starosti, na katero so domačini zelo ponosni. (Foto: M.B.-J.)

PRENOVLJENA PEKARNA - V podjetniškem centru na Majerju v Črnomlju so pretekli teden Dolenjske pekarne ob 45-letnici kolektiva odprle prenovljeno nekdanjo vojaško pekarno. V njej bodo pekli speciale vrste pekovskega peciva in kruha, pomembna pa ne bo le za belokranjski in dolenjski trg, ampak bodo izdelke ponudili tudi v Ljubljani. Ključne pekarne, v katerih so na novo zaposlili pet delavcev, je direktor Dolenjskih pekarjev Alojz Muhič izročil dolgoletnima pekoma Jožetu Bencu in Francu Simčiču (na fotografiji). (Foto: M.B.-J.)

"SLOVENIJA" O BELI KRAJINI - Minuli teden so v Badovinčevi gostilni na Jugoru predstavili "Slovenijo", revijo za slovenske izseljence po svetu, v kateri je velik del namenjen predstavitvi Bele krajine. Kot je povedala Tadeja Šrek (prva z leve), ki pri reviji skrbi za marketing, jim predstavitev Bele krajine ni povsem uspela zaradi manjhnega odziva gospodarstva. Zato so besedah urednika revije Jožeta Prešnera (drugi z leve) v zapisih bolj zarzti v preteklost kot v prihodnost. Toda kljub temu je marsikateri izseljenec - vsaj po odzivih, ki jih imajo pri "Sloveniji", sedeč - prav na osnovi zapisov in odličnih fotografij v reviji obiskal Belo krajino. Zanje je med drugimi poskrbel tudi Mirko Kambič (pri z desne), kot eden izmed avtorjev zapisov o Beli krajini pa se je predstavitev udeležil tudi pisatelj prof. Jože Dular. (Foto: M.B.-J.)

Tudi Trebnje ima kaj ponuditi

Na Lanšprežu predstavili turistični prospekt V objemu Temenice in Mirne - V prospektu le izhodišča za turiste - Že v kratkem bodo odprli tudi turistično pisarno

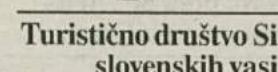
LANŠPREŽ - Na turističnem zemljevidu Slovenije predstavlja trebanjska občina belo liso, prazen prostor, ki pa v resnicni ni prazen, najrazličnejšim turistom lahko ponudi od čistega okolja do kulturnozgodovinskih spomenikov in znamenitosti. Da bi turizem v občini bolj razvil, so Trebanjci letos spomlad sprejeli projekt razvoja turizma v občini, že dve leti predtem pa so se odločili za turistični prospekt. Prospekt s simboličnim naslovom V objemu Temenice in Mirne je vodstvo trebanjske občine prejšnji teden predstavilo na Lanšprežu, kjer trenutno obnavljajo kapelo sv. Martina, v kateri se nahaja grobova Petra Pavla Glavarja in Jerneja Basaja.

Predsednik trebanjskega IS Jože Reboli.

Marko Kapus je kot avtor zasnove prospektu in fotograf večine fotografij v prospektu povedal, da je prospekt začel nastajati pred dvema letoma ter da je bilo zbiranjem podatkov kar precej težav. "Poiskati smo morali, kaj je tem prostoru vrednega predstaviti gostu. Ugotovili smo, da je to naravnokulturna dediščina, čisto okolje in rekreacija," je dejal Kapus.

• V trebanjski občini še pred leti za turizem niso namenili niti tolarja proračunskega denarja, lani so za novorazvijajočo se dejavnost v občini (sprejeli so namreč globalni razvoj turizma v občini) namenili 1 milijon tolarjev, letos bodo v ta namen namenili 4,5 milijona tolarjev. Poleg izdaje prospekta V objemu Temenice in Mirne so označili pohodne poti, se vključili v projekt slovenskih vinskih cest in v projekt razvoja turizma Dolenjske in Bele krajine ter prispevali denar za tradicionalne prireditve, kot so: razstava domača obrti, Baragov dan, Tabor likovnih samoradnikov, Levstikova pot itd. Že v kratkem pa nameravajo odpreti tudi turistično informacijsko pisarno.

Kmetijstvo, obrt in podjetništvo, pa se nameravajo Trebanjci bolj posvetiti tudi razvoju turizma. "Možnosti za razvoj turizma je veliko, od lovskega, verskega, kulturnega do rekreativnega turizma, saj imamo bogato naravnokulturno dediščino," je povedal

IZ NAŠIH OBČIN

Zapostavljenim obetavnejši časi

Turistično društvo Sinji Vrh prevzema vse pomembnejšo vlogo pri razvoju najjužnejših slovenskih vasi - Brez pobud domačinov ne bo šlo - Obisk dr. Dušana Pluta

ŠPEHARJI - Turistično društvo Sinji Vrh, ki združuje prebivalce desetih najjužnejših slovenskih vasi, je preteklo soboto povabilo v goste dr. Dušana Pluta, poslanca državnega sveta in predsednika komisije za regionalni razvoj, hkrati pa tudi številne predstavnike gospodarskega in družbenega življenja v občini, ki jim ni in jim ne sme biti vseeno, kako se bodo razvijale vasi ob mejni reki Kolpi.

Krajanji so takoj prišli na dan s problemi, ki jih najbolj težijo. To so asfaltna povezava med Vinico in Starim trgom, signal TV Slovenije, ki ga še vedno ne morejo ujeti, ter napeljava trifaznega električnega toka v Damelj in Kot. Predsednik izvršnega sveta Anton Horvat jih je potolažil, da bi z modernizacijo ceste že začeli, a jih je oviralno vreme. Vendar naj bi letos položili asfalt na 2,3 km ceste, v prihodnjih letih pa bodo morali dela pospremiti, sicer se bo gradnja vlekla vsaj eno desetletje. Krajanom pri njihovih zahtevah po razvoju, pri katerem so bili dolga desetletja zapostavljeni, stojita ob stra-

ni tako občina kot krajevna skupnost. Slednja sicer bolj moralno, saj denarja nima kaj prida. Občina je že pred dvema letoma sprejela razvoj pokopija, ki bi ga morali samo še uresničiti. Ob tem bodo seveda morali pritisniti na državo, da bo prispevala denar, a tudi domačini bodo morali nekaj primakniti.

Turistično društvo je pripravilo natančen program za prihodnje leto, ki naj bi veljal le borih 32.000 DEM, a bi pomenil začetek nadaljnje turističnega in gospodarskega razvoja desetih vasi. Dr. Plut je pohvalil tako društvo, ki je šlo s tem korak

naprej v svojem delovanju, kot program, ki se bere kot razvojni program. Poudaril je, da so Belokranjec sicer zamudili čas, ko se je v Ljubljani delil na lepe oči, a če bodo prišli v prestolnico s programom, kakšnega je pripravilo turistično društvo, bodo zagotovo kaj iztržili.

"Žal je bilo za te kraje veliko zamudjenega zlasti v šestdesetih letih, ko so se ljudje množično odseljevali. Toda interes države bi moral biti, da ljudje tukaj, na skrajnem jugu Slovenije, ostanejo. Ne nazadnje tudi zato, ker so izjemne možnosti za razvoj turizma, medtem ko je dejstvo, da nimate industrije, za vas velika prednost. Kajti najpomembnejša za turizem je neoporečna Kolpa," je gostitelje spodbudil dr. Plut. A hkrati jih je opozoril, da brez njihove iniciative ne bo šlo.

M. BEZEK-JAKŠE

Plačilo šele, ko bo prodano vino

Razburjanje nekaterih vinogradnikov zaradi plačila grozdja, oddanega v metliško vinsko klet - Pojasnilo direktorja zadruge - Zadružna pravila so jasna

METLIKA - Na seji zborov črnomaljske občinske skupščine minuli teden je eden od delegatov opozoril na plačilo grozdja, ki so ga belokranjski vinogradniki lani in letos oddali v metliško vinsko klet. Njegova kritika je letela predvsem na predolge plačilne roke. O tem, kako v resnicni poteka plačevanje grozdja, smo poiskali odgovor pri direktorju metliške kmetijske zadruge Stancu Bajuku.

Bajuk je pojasnil, da so se člani KZ Metlika na občnem zboru pred lastno trgovijo dogovorili, da bodo grozdje letnika 92 izplačevali glede na prodajo vina, da pa bo končni poračun grozdja tega letnika 30. septembra 1993, ne glede na prodano

vino. Vina lanskega letnika, zlasti rdečega, so v vinski kleti prodali manj, kot so predvidevali. Zato so bile zaloge vina v kleti pred letosnjim trgovijom večje kot v preteklih letih. Kljub temu se je upravni odbor zadruge odločil, da v skladu s sklepom občnega zbora opravijo poračun za grozdje lanskega letnika. Tako so člani in ostali vinogradniki iz metliške občine lahko dvignili denar pri blagajni kmetijske zadruge od 30. septembra naprej. Za vinogradnike iz črnomaljske občine so prav tako v roku in v skladu s sklepom opravili poračun s črnomaljsko kmetijsko zadrugo, ki je, kot je zagotovila, denar pretekli teden nakazala vinogradnikom.

Grozđje letosnjega letnika bo, tako

je sklenil upravni odbor zadruge, poračunan glede na prodajo vina. Pomeni, da bo izplačanega toliko grozdja, kolikor bo prodanega vina. Republika sicer obljudila regresiranje obresti na del kreditov. Če bo do tega zares prišlo, bo kmetijska zadruga v mesecu dni po zaključku trgovine, torej okrog 15. novembra, izplačala 30 odst. vrednosti oddanega grozdja vsem vinogradnikom. Vses ostali denar do končnega obračuna bo izplačala glede na uspešnost pri prodaji vina oz. v šestih trimesečnih obrokih z začetkom izplačil 31. marca 1994. Če bo prodaja vina ugodnejša, bodo izplačali grozdje prej in hitreje. Glede na razburjanje nekaterih vinogradnikov zaradi plačila grozdja, je direktor zadruge Bajuk dejal, da so zadružna pravila pač takšna, da je izplačilo pridelka odvisno od njegove prodaje na trgu. Stroškov kreditiranja zalog namreč ni moč prenašati v prodajno ceno, ker trg tega ne sprejema.

M. BEZEK-JAKŠE

PREDSTAVILI TURISTIČNI PROSPEKT TREBANJSKE OBČINE - Predsednik trebanjskega IS Jože Reboli je skupaj s skupino, ki je turistični prospekt "V objemu Temenice in Mirne" pripravila, predstavil njihov pogled na razvoj turizma v občini. V prospektu pa še zdaleč niso vse znamenosti, ki jih Trebanjci in njihovi kraji premorejo, izpostavljene so le najpomembnejše. (Foto: J. Domž)

PRISRČNA PREDSTAVITEV - Učenci obnovljene adlešiške podružnične šole so ob otvoritvi pripravili zanimiv program. Slavnostna govornica Tea Valenčič, državna sekretarka na ministru za šolstvo in šport, jim je položila na srce, naj se v sodobni šoli čim bolje pripravijo za nadaljnje šolanje, kajti samo izobraženi Belokranjec so lahko porok za razvoj tega dela Slovenije. (Foto: M.B.-J.)

Adlešičani v moderni šoli

Na otvoritvi prenovljene podružnične šole slavnostna govornica državna sekretarka Tea Valenčič

ADLEŠIČI - Pretekli teden so s prisrčnim programom, ki ga je pod vodstvom štirih učiteljev pripravilo 55 učencev, odprli obnovljeno šolo v Adlešičih, podružnico črnomaljske osnovne šole Loka. Z obnovou so pričeli sredi julija lani, ker je bil pouk v dotrajalem šolskem poslopju že nevaren za otroke. V tem času so imeli učenci pouk v domu kranjskih tabornikov v Marindolu.

Vsa leta, odkar je v Adlešičih šola - prvi redni učitelje se je zaposlil že leta 1861, ko je potekal pouk še v današnji Miličevi gostilni - so krajanji živelj s šolo v prijetnem sožitju. Ob nedavni otvoritvi se je pokazalo, da je še vedno tako. In ne nazadnje, kot je dejal predsednik izvrš

Prvo iskanje grobov neuspešno

Minuli teden so brezuspešno iskali v vrtačah pri Mozlju grobove pred 50 leti ustreljenih plavogardistov, ujetih pri padcu Grčaric - Iskanje bodo nadaljevali

KOČEVJE, MOZELJ - Društvo za ureditev zamolčanih grobov Slovenije, katerega predsednik je Franc Perme iz Ljubljane, je 5. oktobra organiziralo iskanje grobov, predvsem pred 50 leti ustreljenih plavogardistov, ki so bili ujeti po padcu Grčaric in nato nekateri obsojeni na procesu v Kočevju. Prvo iskanje grobov ni bilo uspešno.

Bogomir Štefanič, predsednik komisije za raziskovanje poveljnih pojmov in drugih dvojnjivih procesov, je ob tem povedal, da se je vodstvo društva za ureditev zamolčanih grobov odločilo za to akcijo, v kateri je sodeloval tudi stroj kombinirka kočevske Komunale, ne le zato, ker je v vodstvu tega društva več sorodnikov tu ustreljenih, ampak predvsem zato, ker so dobili obvestilo, da naj bi bili grobovi prav v teh vrtačah pri Mozlju. To jim je povedal nekdo, ki je bil med strešanjem plavogardistov med stražarji tega območja. Ustreljeni naj bi bili pokopani v štirih jamah, tisti pa jim je pokazal šest jam, med katerimi bi lahko bile tudi prave štiri.

Predstavniki društva: Franc Per-

BREZUSPEŠNO ISKANJE - Iskanje grobov pri Mozlju, ustreljenih in zakopanih naj bi bilo okoli 100 plavogardistov, ujetih v Grčaricah. Kopanje po mnogih vrtačah pa ni bilo odgovora na vprašanje, kje so grobovi.

RIBNICA - Spomenik žrtvam in padlim, ki počivajo na pokopališču v Hrovači, bodo odkrili na tem pokopališču 7. novembra ob 14. uri. Odkritje organizirata Društvo za ureditev zamolčanih grobov Slovenije in Nacionalna zaveza. Še vedno ni natančno ugotovljeno, za koliko pokojnikov gre in od kod so bili, po nekaterih podatkih pa so to žrtve Grčaric, Jelendola, Turjaka in Blok.

PRELILI BODO CESTO

RIBNICA - Pripravljalna dela za posodobitev 1,5 km dolgega cestnega odseka od Žlebiča do Zapotoka (v smeri Sodražice) se bližajo koncu. Cesta bo potekala tudi v bodoče po starri trasi, le na ovinku vasi Sušje bo malenkončno spremembu. Z izbranim izvajalcem SCT že sklepajo pogodbo in pridobivajo soglasja lastnikov zemljišč.

HALO – ALO PIZZA!
• (068) 24-415
ZARADI VAS

600 let kočevske župnije

Leta 1363 je dobila pravico, da ima samostojnega duhovnika

KOČEVJE - Pred svečanostmi ob 600-letnici župnije Kočevje, ki bodo trajale od danes pa do nedelje, 17. oktobra, smo obiskali kočevskega župnika Marjana Lampreta in ga zasporili za razgovor o tem jubileju in pripravah nanj.

Zupnija Kočevje je dobila pravico, da ima samostojnega duhovnika, že leta 1363. Od takrat je kočevski župnik lahko samostojno krščeval, poročal in pokopal. Vendar kočevska župnija ni bila samostojna, ampak podrejena ribniški, saj je ribniški arhidiakon določal župnike za Kočevje. Leta 1393 pa je Kočevje postal neodvisno od Ribnice in od slej je naša župnija samostojna," pravi g. Lampret in nadaljuje:

"Naše priprave so bile najprej duhovne. V župnijskih Oznanilih smo poudarjali, naj ljudje za to častitljivo obletnico naredi kaj dobrega. Pravnovanje obvezuje človeka k razdelitvi bremen preteklosti in da skupaj poromamo naprej. To je bistvo, ki iz človeka izvabila zahvalo našim starim, hkrati pa tudi prošnjo za odpuščanje in spravljivost, saj bi se brez odpuščanja veselje praznika prelilo v pelin v grekenu.

Ljudje so pokazali, da so za svojo župnijo pripravljeni veliko darovati. Pri obnovi notranjosti cerkve je dva meseca vsak dan delalo po 12 ali 13 mož. Nekateri so delali povsem brezplačno, drugi pa pol zaston. Za nov omet smo porabili 50 kubikov peska

in 10 ton apna. Zamenjali bomo vseh 31 oken, ki so dotrajala. Ko bo po načrtih domačega arhitekta nanošena notranjost cerkve, jo bomo še prebelili. Pri obnovi nam je s svojimi

J. PRIMC

nasveti veliko pomagal mojster Campidell iz Avstrije, ki je prenajal že mnogo cerkva, med drugimi tudi katedralo v Augsburgu."

J. PRIMC

Z MINOMETNO MINO SE JE SPREHAJAL

KOČEVJE - Neznan občan je obvestil 30. septembra policijsko postajo, da se po mestu sprejava neznanec, ki nosi minometno mino. Policisti so ugotovili, da je Ferdinand Požun iz Kočevja tistega dne prodal Dinosu nekaj kovine. Takrat pa je v kontejnerju opazil nekaj, za kar je domnevral, da je bakreno, in je tisto "lastnino". Policisti so ugotovili, da je vzel mino M-45, kaliber 82 mm, ki je imela privit tudi vizigalnik, se pravi, da bi ob trčenju verjetno eksplodirala. Požun je imel srečo, da so ga policisti hitro našli, in pirotehnik je mino nato uničil. Policisti bodo ovadili sodniku odgovornega pri Dinosu, in sicer zaradi povročitve splošne nevarnosti. Vse kaže, da so mino našli Romi v okolici ribniške kasarne in jo nato prodali Dinosu v Kočevju.

"Ne moremo več čakati katastrofe"

Poplave vsako leto ogrožajo stanovanjsko naselje in industrijsko cono v Dolenjem Boštanju - Če ne bodo dobili lokacijskega dovoljenja, bo nasip zgrajen na črno

BOŠTANJ - Po katastrofalni poplavi leta 1990 je bil del Boštanja poplavljeno vsako leto, zato prebivalci ogroženega področja ob vsakem večjem deževju ne morejo mirno spati in samo čakajo, kdaj bodo morali spet reševati svoje imetje. Njhova odločitev, da bodo svoje domove in delavnice zaščitili pred vodnimi izmami, je trdna. Če ne bo šlo drugače, bodo zaščitni nasip zgradi ti tudi na črno.

V ogroženo področje spada 11 hektarov zemljišča med desnim bregom Save in levim bregom reke Mirne. Na osmih hektarjih stoji 32 stanovanjskih hiš in 20 obrtniških delavnic, ki zaposlujejo blizu sto ljudi. Ravno obrtniki v Dolenjem Boštanju so najbolj ogroženi, saj so njihove delavnice v pritičju, in voda, ki je pred tremi leti segala meter in pol visoko, je marsikoga izmed njih spravila na kolena. Krajnc, ki je imel v svojem elektromehaničnem obratu pred poplavou zaposlenih 12 ljudi, je moral število delavcev zmanjšati na štiri. Še ene vodne ujme najbrž ne bi prezivel.

Pri Vodnogospodarskem inštitutu so naročili študijo obrambe pred poplavami, ki bi morala biti izdelana za celo Slovenijo, kar pa zahteva preveč časa, da bi Boštanjančani lahko čakali na njene rezultate. Po mnenju stro-

Moledovanje v Ljubljani je izguba časa

Poziv Braneta Kovača

KOČEVJE - Dipl. inž. geodezije Brane Kovač je pred kratkim naslovil na občane in poslance občinske skupščine Kočevje predlog za spremembo in dopolnitve zakona o skladu kmetijskih zemljišč in gozdov republike Slovenije. V njem pravi:

"Menim, da je pošiljanje po bud državnemu zboru, kar smo počeli doslej, le izgubljanje časa. Milih prošenj nichče ne opazi in ne jemlje resno. Zato je o tem zakonu treba sprožiti ustavnji spor. Občinska skupščina naj v svoji občini in tudi v drugih organizira podpisovanje peticije, v kateri naj zahteva, da ostanejo zemljišča v upravljanju občine oz. bodočih lokalnih skupnosti, v njih pa je treba ustanoviti skладe kmetijskih gozdov in stavbnih zemljišč. Vsa ta zemljišča naj se lastnijo, za kar naj bi uporabili certifikat, in sicer tako, da imajo prednost do kupka oz. lastninjenja občani lastne občine. Sklad gospodari s certifikati in pridobljeni rento."

Nadalje Brane Kovač ugotavlja, da bo po izvedbi denacionalizacije ostalo v občini Kočevje še ogromno zemljišč v družbeni lasti, ki naj bi jih olastnili prebivalci, in ne država, ki bi vleklj iz njih le oderuško rento. Občani kočevske občine so že desetletja oškodovani na račun prestolnice, ki jih tlači v rezervate kot Indijance, blati z zgodovino, poliva z antraksom, kraje ponos in premoženje. Taki ukrepi bi pridomogli k obujanju zapuščenih vasi, ljudje pa bi imeli nekaj več zemlje, namesto le malo ohisnicno. Ne bi bili več le priseljenici oz. otroci priseljencev, ki gredo lahko vsak trenutek kamorkoli, ker pač nimajo kaj izgubiti.

J. PRIMC

• Kdor zagreši kak greh dvakrat, ga nima več za greh. (Talmud)

• Kar si doživel, ti ne more ukrusti več noben bog. (Hamerling)

• Ne šteje to, kar začnemo, marveč to, kar dokončamo. (Oesch)

PARAPLEGIKI MED MORISOVCI

KOČEVSKA REKA - Med desetdnevno vojno so tudi paraplegiki prispevali svoj delež k naši osamosvojitvi tako, da so pomagali kot radioamaterji in na druge načine. Zato jih je minister Janez Janša že lani povabil na obisk specjalne brigade Moris v Kočevski Reki. Na to povabilo so se paraplegiki odzvali še enkrat, 5. oktobra, ko jih je 14 prišlo na obisk v Kočevski Reki, kjer so jih morisovci lepo sprejeli in pogostili, jim pokazali orožje in športno-vojaške veščine; paraplegikom - med njimi so bili mnogi uspešni športniki v svetovnem merilu - pa so omogočili tudi strešanje z vojaško pištolem. Brigadir Tone Krkovič, poveljnik brigade, jim je predstavil svojo enoto in odgovarjal na njihova vprašanja. Paraplegiki pa so gostitelje obdarili z umetniško sliko svojega člana in svetovno znanega likovnika g. Zafreda, ki ustvarja slike tako, da drži čopič le z usti, in z raznimi praktičnimi darili. Ob slovesu so paraplegiki v Zvezni paraplegikov Slovenije je okoli 700 članov - povabili morisovce na šahovski dvoboj.

J. P.

KOČEVSKA REKA: ŠE 25 HIŠ

KOČEVSKA REKA - Pred kratkim je bil v Kočevski Reki zaključek javne razprave o prostorskouredenih pogojih za območje Kočevske Reke. Krajanji so menili, da je treba dokument še nekoliko dopolniti in pri tem upoštevati tako pripombe in spekცij, Zavoda za varovanje naravne in kulturne dediščine ter drugih institucij kot tudi krajanov. Domnačini so v razpravi izrazili predvsem bojazen za vrtičke ob svojih hišah in opozorili, da doslej zgrajene hiše v glavnem nimajo garaž, torej je treba predvideti tudi njihovo gradnjo. Sklenjeno je bilo tudi, naj bi gradbene parcele nekoliko zvečali. Doslej so merile le okoli 7 do 8 avrov, poslej pa naj bi 10 do 15 avrov. V sami Kočevski Reki je predvidena gradnja 25 novih stanovanjskih hiš, kar, menijo, bo dovolj.

ZAKAJ STAVKAO POLICISTI

RIBNICA - V splošni stavki policistov Slovenije so sodelovali tudi ribniški policisti. Njihov sindikalni poverjenik Dušan Honn je povedal, da stavkajo zaradi prenizek osnove za plače. Pridružili so se splošni stavki policistov Slovenije. Zahteva policistov je: 15 odst., bruto več na sedanje plače, kar jim je bilo objavljeno že pred dvema letoma, uresničeno pa ne. O vsem bi se sicer raje pogovorili brez stavk, a če ne gre drugače, bodo stavko nadaljevali, dokler ne bo dosežen zadovoljiv sporazum. Kljub stavki pa nujno delo policisti ne odklanjajo.

J. P.

GLAS PROTI NASILJU - Učeno delavnico "Naš glas proti nasilju" so imeli te dni v osnovni šoli Zbora odposlanec. Na temo nasilja in boja proti njemu so ustvarjali učenci v mnogih delavnicah, svoja dela so nato razstavili najprej pred šolo, nato pa še v njej.

SPUST PO RINŽI - Nedavno spusta po Rinži, ki ga je v počastitev občinskega praznika organiziralo Turistično-sportno društvo Kostel, se je udeležilo 15 čolnov s 23 veslači. Priditev je bila spelj boj propagandega in rekreacijskega pomena, saj se je udeležilo tudi več mladih, ki so imeli veslo prvič v rokah, pa tudi starejših. Zato niso merili časov, ampak so "zmagovale" zrebeli. Tako je zrebel prisodil pokal in praktične nagrade paru Bauer-Smole (Kočevje), 2. nagrado Grašču (Škofja Loka) in 3. Klariču ml. iz Potoča.

SOLARJI IN ŽELEZNICA - Učenci šole Ob Rinži so na zadnjem kulturnem dnevu počastili spomin na 100-letnico kočevske proge tako, da so zbrali zgodovinske podatke o kočevski progi, razen tega pa so pisali o železnični pesmi, domišljaju spise, intervjuvali so železničarje, risali vlake itd., obiskali pa so tudi muzejski vlak na železniški postaji v Kočevju in si ogledali razstavo na njem.

KJE SO LETALA? - Minuli teden so bilo sredno napovedani nizki preleti letal tudi nad Kočevjem, vendar je mesto preletel le en helikopter.

OBČAN VPRĀŠUJE - MEDVED ODGOVARJA

- Zakaj nisi imel oni dan nobenih težav v prometu?

- Ker so policisti štrajkali.

Ribniški zobotrebci

KDO IN KAJ BO STRELJAL? - Pred kratkim je neznanec vložil v prostore Strelškega društva Ribnica in iz železne blagajne "lastnil" malokalibrsko puško in daljnogled. Ribniške strele je oškodoval za blizu 5000 tolarjev.

VSE NA BARIKADAH - V sredini teden je bilo zjutraj občinske in politične funkcionarje, ker so bili vsi na barikadah. Rikovci so organizirali "zapor obupu" zaradi neizplačanih plač in drugih prejemkov, policisti, ki so začeli stavkati še po 9. ur, pa zaraži nizkih osnovnih plač.

LE ROMI NISO ŠTRAJKALI - Tisti dan pa niso štrajkali Romi. Tisti, ki so vozili po obvozu (po radijskem sporu) niso bili obvoz dobro označen, a je bil do policijske stavke "označen" le s stojecimi policisti, so ob blatenem obvozu videli, da Romi pridno gradijo poleg kovinskih konjenerjev še leseno barako.

VČASIH JE LUŠTNO BLO... zdaj pa ni več tako. Včasih so delavci Rika ob takem ali drugačem srečanju s policistom (takrat še miličnikom) dejali: "Kaj me boš zafrkaval, ti revček! Poglej, koliko zasluzim jaz in koliko ti!"

Sevnški paberki

VODE JE PREVEČ - Tudi Sevnčani, predvsem pa Boštanjančani so pripravili, da so v novi državi jug, kot takci izkoriscani. Sevnčani pridno obsežno zavarovali vodnjake, kar je namreč priporočil, naj solo obdajo z bodečo žlico, da "pankrati" ne bi delali škode okoli hiše učenosti. Učeni mož ve, zakaj tako goroviti. Če bi v svoji nameri uspel, bi Boštanjančani lahko prodal mrčo, s katero imajo ljubljanski občinski mož zadnje čase toliko skrb.

VODE JE PREMALO - Le nekaj metrov stran od Save, ki grozi Boštanjanom, na boga pozabljeni Blanči trijpo jezo, čeprav ima skoraj vsaka hiša svoj vodovod. Zemlja pod naseljem je tako prepredena s cevimi, da nihče ve več ne, cigara je katera in katera pušča. Čeprav imajo Boštanjanči že svojih skrb preveč, se v njihovo življenje vtikajo še nepoklicani solinci pameti iz Ljubljane. Neki jezični dohtari iz belega mesta jim je namreč priporočil, naj solo obdajo z bodečo žlico, da "pankrati" ne bi delali škode okoli hiše učenosti. Učeni mo

RAZSTAVA - Krška skupščina je še vedno nesklepna. Ker pa predsednik kar naprej optimistično sklicuje njene seje, nekateri delegati še kar prihajajo. Pridelo tudi nekateri načrtovalci iz Krškega, ki nosijo s seboj velike pole družbenih načrtov, in to zato, da bi plansko gradivo obesili pred delegatoma in jim pojasnili, kako je to s planiranjem. Načrte v resnici obesijo, in ker delegatovi ni, dokumente spet zvijejo in z njimi odidejo. Ker je tako prihajanje, odvijanje, zvjanje in odhajanje mučen proces, bodo načrtovalci verjetno uredili v skupščinski sejni sobi stalno razstavo planskih dokumentov. Ko se bo kateri od delegatov spomnil priti na sejo skupščine, bo mogoče celo prišel in si lahko obenem ogledal načrte.

BEG - Krško si na tistem želi (p)ostati središče vsega Posavja. To je po svoje upravičeno, saj ima največji sklad stavbnih zemljišč in največjo papirnicu, ki je za nos potegnila ljudi iz vsega Posavja. Najbrž si bo res podredilo vse Posavje, in v ta namen je že infiltriralo svoje ljudi na nekaterih gospodarskih in političnih položajih v sosednjih občinah. O tem se še ne govori, se bo pa kmalu, drugače ne bi bilo tistih sestankov v enem od posavskih hotelov.

PREDSEDNIKI - Krški družbenopolitični zbor je še vedno brez predsednika ali predsednice. Sezona krškega političnega lova je torej opravila svoje.

GRETISÉ - V uredništvu Našega glasa v Krškem so raznorazni građitelji prostorov lani naredili prikupno lešeno stopniško, po kateri se osebe lahko povzpnejo do strešnega okna in gleda skozi okno dol. Građitelji in skupaj z njimi sedanji prebivalci uredniške pisarne pa so imeli smolo. Stopnišča je namreč postavljena tako, da zakriva radiator in kovinsko gredno telo, zaradi tega daje od sebe malo topote, kar se dogaja zlasti pozimi. Približno je znano, zakaj je radiator zadelan z lesom. Nekoč so nekateri člani krške vladne zmerjali Naš glas, da je rezimski časopis, in ker očitno niso razumeli, ali je to zanje dobro ali slabo, so se marljivih ustvarjalcev Našega glasa hoteli za vsak primer znebiti z diskretno globoko zamrznitvijo prostorov uredništva.

Novo v Brežicah

RAZLOG - Že v prvem obdobju slovenskega povojnega kapitalizma so nekateri nekdaj delovali ljudje naredili v Brežicah kapitalske zdržube. Vsaj nekatero od teh kar dobro vozijo. Kako tudi ne bi, ko imajo vprežene tako visoke živine.

DESKE - Brežičani so kot pravi Posavci tudi veliki ljubitelji petja in glasbe na splošno. Zaradi tega se tudi radi učijo glasbe. Toda zadnje čase se v Brežicah na daleč izogibajo glasbeni šole. Ogibanje nima nič opraviti z upadlim zanimanjem za glasbo. Ljudje ne hodijo ob šoli zato, ker je pri njej nad cesto balkonček s preperelo lešeno ograjo. Če bi kateri od deski, ki sestavljajo ograjo, padla za "nekaj oktav" nižje na cesto, bi mimočočega najbrž minil posluh in še kaj.

KAJ ŠE BO? - V Brežicah je bilo pod komunisti dobro, pod krščanskimi demokratji je še bolje, v kratek pa bodo že nebesa: prvi in drugi so spregli skupaj.

TELEVIZIJA - Ker se na brežiškem koncu ob meji s Hrvaško ne da gledati slovenske televizije, je nekoč nekdo v trenutku slabosti mena rekel: "Bog dal, da bi lahko gledali televizijo." Rezultat je tu: v Dobovi - in ta nekako spada v to občajno območje - so ljudje obrnili televizijske antene v cerkevni zvonik in tako prisli do televizijskega signala. Če je to tehnično nemogoče, je pa čudež, kajti televiziji delujejo.

VODOVODNA - Na železniški postaji v Brežicah nihče od potnikov v zadnjem obdobju ne piše vode, čeprav zraven pipi piše, da je voda pitna. Gre za to, da iz pip ne prideče nič, če ju še tako vrtili. Tovrstne mestne suše ne povezujejo s sedanjimi razmerami v brežiškem vodovodnem stolpu, kajti le-ta trenutno ni namenjen oskrbi z vodo, čeprav se tudi ne ve, čemu ali komu je sploh namenjen.

Iz Brežiške porodnišnice

V času od 26. septembra do 8. oktobra so v brežiški porodnišnici rodile: Tatjana Lekša iz Brezja pri Senušah - Marka, Karmen Preskar iz Krškega - Tilna, Anica Kelhar z Gor. Pijavškega - Sanjo, Marta Kozar iz Reštanja - Katarino, Danica Barič iz Dobrave - Blaža, Metka Hudoklin iz Artič - Martina, Tatjana Stojanovič iz Krškega - Ines, Tatjana Žarn iz Leskovca - Matica, Izmerti Mesić iz Bosne - Almedina, Marijeta Krašević iz Vel. Mraševskega - Branka, Alojzija Kodrič iz Dol. Škopic - Andreja, Anica Kiler s Trške Gore - Petro, Daniela Kovačič iz Mihalovca - Katjo. Čestitamo!

IZ NAŠIH OBČIN

V temni Šutni lažje padaš v potok

Ob potoku Skradnica do danes ni ostalo veliko od varovalne ograje - Izvršni svet obljudbla skorajšnje popravilo - Menda revni vodarji niso mogli obljudbiti ničesar

ŠUTNA - Včasih je kaka vas "bogu za hrbtom" in to velja tudi za Šutno pri Podbočju. V praksi se taka lokacija pozna po različnih znakih. V Šutni se pozna po tem, da ob cesti ob Skradnicu ni ograje in da se ob tem potoku na nekaterih mestih ruši levi breg. Pomanjkanje ograje je vaški problem, posebej še zato, ker Šutna nima javne razsvetljave. Človek v temi namreč lažje zgreši rob ceste kot ob takih svetlobi, kakršna mu cele noči bode v oči v nekaj kilometrov oddaljenem krškem mednarodnem elektroenergetskem središču.

Kar zadeva ograjo, ni vse jasno. Zlasti se ne ve, kdo vse se je doslej že zaletel z avtomobilom v obcestne betonske stebre, jih do tega trenutka večino podrl in s tem uničil ograjo ob Skradnicu. Tudi ni znano, s kom in kam so izginile prečne železne cevi, ki so nekaj bili med stebri. Ne glede na nejasno preteklost stebrov in uporabnih cevi, pa bo krški izvršni svet po besedah sekretarja Franca Glinška, nekako domačina, še letos postavil v Šutni ob cesti novo ograjo. Vlada

POTOK IN ČLOVEK - Skupina domačinov na cesti ob potoku v Šutni. (Foto: L. M.)

Odkrili bodo spomenik Jerneju Molanu

Dogodki ob prazniku

BREŽICE - V okviru prireditve v počastitev praznika občine Brežice bo v soboto v Dobovi zaključek maratonskega teka Dušana Mravljetja ob Planice do Dobove. Mravlje se bo zadržal v spremstvu domačih športnikov tudi v Brežicah, in sicer od 15. ure do 15.30. Istege dne ob 19. uri bo v prosvetnem domu Artiče svečan koncert domačega tamburaškega orkestra ob 25-letnici delovanja kulturnega društva. V torek, 19. oktobra, ob 15. uri bodo v Rigoncah odkrili obeležje v spomin Jerneju Molanu, ki je padel v juninski vojni. Slavnostni govornik bo Janez Janša. Ob 17. uri bodo odkrili spominsko obeležje v Učnem centru Cerkle ob Krki, uro pozneje bo v gasilskem domu v Cerkljah ob Krki proslava ob letnični odrhodi zadnjega vojaka jugoslovenske armade z ozemlja Slovenije.

KOSTANJEV POPOLDNE - V vrtcu v Brestanici so v petek popoldne otroci, starši in vzgojiteljice pripravili jesensko pojedino, ki so ji zaradi dobrot na mizi rekli kostanjevo popoldne. Kako bi rekli drugače, saj je daneč naokrog dišalo po zapečenem kostanju, ki so ga pripravljali udeleženci. Kostanjevo popoldne je bilo tudi svojevrsten zaključek delovne akcije v vrtcu, v kateri so starši pobavili vsa igrala, na katerih se med tednom zabava njihova mladež. Brestanski vrtec, v katerem je v štirih skupinah skupno 83 otrok, starih 3 do 7 let, vodi Marija Kavčič. Vzgojno-varstvena ustanova deluje v sklopu krajevne osnovne šole, v kateri je po upokojitvi Vere Alegro zdaj ravnateljica Urška Ubles. (Foto: M. Luzar)

STAVKA POLICISTOV - Zaradi stavke policistov je nastalo na cestah kar nekaj nereda v prometu. Pred mednarodnim mejnim prehodom Obrežje, ki ga kaže posnetek, sta bili v petek dopoldne dolgi koloni vozil iz slovenske in hrvaške smeri. Okrog 12. ure so vozniki tovarnjakov z začetka kolone povedali, da čakajo na slovenski strani na prehod meje že od 6. ure zjutraj. Policia takih izjav ni zanikal. Povedala je, da spušča vozila mimo vrste skozi mejni prehod v primeru, ko gre za zdravje in življenje ljudi. V vseh drugih primerih so policiisti dvignili rampo na vsakih 10 do 15 minut. (Foto: L. M.)

IZ NAŠIH OBČIN

KULTURNI DOM KRŠKO

O ENERGETIKI - Na javni tribuni je prišlo tudi na dan, da Slovenija dela iz Posavja energetski bazen po svoji zamisli in da je Posavju to po volji. Na fotografiji: delovno omrežje - Silvo Gorenc, predstavnik sklicateljev javne tribune (levo), Boris Sovič in mag. Franc Avberšek. (Foto: L. M.)

Plešimo, pojmo in igrajmo se

Ob tednu otroka

KRŠKO - V športni dvorani v Leskovcu bo 29. oktobra od 16. do 20. ure osrednja občinska prireditev ob tednu otroka. Organizatorja prireditve, Občinska zveza prijateljev mladine Krško in Društvo za plesno dejavnost Krško, sta ji dala naslov Plešimo, pojmo in igrajmo se skupaj. V omenjenem veselju popoldnevno bodo nastopili sekcijska za show dance in sekcijska za športni ples pri Društvu za plesno dejavnost Krško, Sebastian Vodlan, pevec in plesalec iz OŠ Krško, Davorin Cerjak, pevec in kitarist iz OŠ Koprivnica, Jasmina Levičar, citrarka iz OŠ Senovo, in Ana Katin, pevka iz podbojčanske osnovne šole. Poleg domačih mladih talentov bodo nastopili tudi izvajalci iz drugih krajev Slovenije, med njimi Štefan Kovačič in Gorazd Elvič, Romana Krančan, Haidi Korošec, Sanja Milnar, Bojan Horvat in Simona Turk kot tretjevriščena na svetovnem prvenstvu v akrobatskem rock and rollu PK Kazina Ljubljana, Peter Šmid - letosnji absolutni zmagovalci za zlato harmoniko Ljubečne, Lovro Škrinjar in Blaž Sivnik, Simon in Andrej Černelj in Vid in Jošt Drašler - kvartet mladih talentov iz Bistrice ob Sotli ter Lopatič family band iz Brežic.

Otroci iz Krške občine imajo vstop brezplačen.

kultura in izobra- ževanje

CERKVE NA KOČEVSKEM

KOČEVJE - Ob 600-letnici kočevske župnije 17. oktobra bo izšla tudi knjiga "Cerkve na Kočevskem nekoč in danes". V njej bodo opisane vse nekdanje, se pravi tudi porušene cerkve. Knjiga je delo predvsem Gojka Zupana in Mitje Feranca, uvod in oris zgodovine kočevske župnije pa je prispeval prof. dr. France Dolinar.

PRIKAZ DEJAVNOSTI - V kulturnem nastopu, ki je sledil programsko-volilni konferenci ZKO Krško, so nastopili: plesna skupina Harlekin iz Kostanjevice, citrarka Jasmina Gričar iz Svobode Senovo, pesnica in članica literarnega kluba Krško Asta Malavašič, moški pevski zbor Svoboda iz Breستانice in dekleta iz skupine za plesno dejavnost Krško, na sliki v ospredju. (Foto: T. Jakše)

Že mladi stopajo v svet umetnosti

5. likovna delavnica mladih je privabila blizu petdeset udeležencev - Zaključna razstava v Krkini Galeriji - V 6. delavnici več grafike in oblikovanje z glico

NOVO MESTO - Galerija Krka je pričela novo sezono z otvoritvijo razstave del pete likovne delavnice mladih, ki jo je v letu 1992/93 organizirala novomeška ZKO, njen pokrovitelj pa je bila Tovarna zdravil Krka. Udeležba na letošnji likovni delavnici je bila lepa, saj jo je obiskovalo blizu petdeset mladih ljubiteljev likovnega ustvarjanja, katerim se je posvečalo šest mentorjev.

Kot je na otvoritvi razstave dejala Staša Vovk iz novomeške ZKO, je ta delavnica namenjena osnovnošolcem in srednješolcem, žal pa razmere, v katerih delajo, predvsem prostorska in finančna stiska, ne dajejo možnosti, da bi organizirali likovno delavnico tudi za otroke od male šole pa do petega razreda osnovne šole. Izrazila pa je upanje, da bodo kdaj dobili tudi prostor, ki bo namenjen samo likovni delavnici in kjer bodo mladi likovniki imeli svoj atelje za ustvarjanje. Tako bo moč delo družce organizirati. "Lepo je, da se vsako leto prijavlja veliko mladih, še zlasti pa je razveseljivo," je dejala

Brane Šuster, ki skupaj z Nikom Golobom pripravlja program likovne delavnice, je s strokovnega vidika ocenil razstavo, ki je pravzaprav vso-

ta delavnic, saj jih vodijo različni mentorji. Prav tako so različni tudi udeleženci, ki v skupini ustvarijo specifično atmosfero. Le nekateri se namreč udeležujejo vseh smeri. Največje je bilo zamiranje za slikanje, kjer je bil mentor akademski slikar Jože Kumer. O tem priča tudi število razstavljenih slik, ki nedvoumno nosijo tudi mentorjev pečat, kar nikar ni slabo. Slikanje portretov je vodila akademska slikarka Ana Gustin, modno oblikovanje (slikanje ornamentov) je vodil likovni pedagog Valter Rabič, ta pa je bila nekakšen uvod v batik delavnico, ki jo je vodila akademika Branka Marčeta. Foto delavnico, v kateri so udeleženci raziskovali svetlobo in temo, je vodil Bojan Radovič, zaključil pa jo je dr. Marin Berovič, s pomočjo katerega so mladi spoznavali postopek grafičnega oblikovanja in globokoga tiska. Letos, ob letu grafičnega bienala v Novem mestu, bosta kar dve grafični delavnici, po dolgem času pa bo na sporednu tudi oblikovanje z glico. "Likovna delavnica je bila in bo prizajalnica za likovne šole, predvsem pa mora biti prostor za doživljjanje in izražanje sveta likovne umetnosti," je na koncu poudaril Brane Šuster.

T. JAKŠE

LIKOVNA DELAVNICA MLADIH - Jesensko sezono razstav v Krkini Galeriji je odprla 5. likovna delavnica mladih. Otvorite svojih del so se udeležili številni mladi umetniki, njihovi mentorji, starši in vrstniki. (Foto: T. Jakše)

"Vilinska prosojnost kristala"

Razstava brušenega stekla v Razstavišču SDK

NOVO MESTO - Po zaslugu Mojce Peček, lastnice novomeškega stekarskega ateljeja Rajska ptica, ki s steklarino Rogaško že vrsto let sodeluje, si imajo Novomeščani v Razstavišču SDK do 25. oktobra priložnost ogledati zanimivo razstavo ter napasti oči na izdelkih, ki so nastali iz zmesi kremenovega peska, sode (peplike) apnenca in raznih dodatkov, torej, tehnološko gledano, stekla, ki ga je oplemenito delo rogaških steklarjev do te mere, da je v njihovih rokah zapelo visoko pesem umetnosti.

Na otvoriti razstave je o zgodovini in tehnologiji pridobivanja stekla in njegove uporabe v sredo, 6. oktobra, spregovoril zgodovinar Jože Rataj, ter se posebej zadržal pri steklarini, ki so delovale na območju današnje Slovenije. Te so že pred stoletji dosegale visoko kvaliteto svojih izdelkov. Njihovo tradicijo danes nadaja Steklarna v Rogaški Slatini in njena brusilnica v Kozjem, ki je na mednarodnih razstavah dosegla pomembne uspehe ter na sejmih Ideja prejela vrsto zlatih plaket za izvirna poslovna darila.

T. J.

STEKLO KOT UMETNOST - Na otvoriti razstave "Vilinska prosojnost kristala" je o zgodovini steklarstva spregovoril zgodovinar Jože Rataj, zatral pa trio flaut "Analizija" iz Škofje Loke. (Foto: T. Jakše)

Sodelovati, ustvarjati in uživati

Pomembna novost v delu ZKO Krško: k delu bodo pridobili profesionalca - Odslej programska konferenca vsako leto - Novi predsednik je Janko Avsenak

KRŠKO - V soboto je bila v veliki dvorani Kulturnega doma v Kršku redna programsko-volilna konferenca Zveze kulturnih organizacij Krško. Od 25 delegatov, kolikor jih imajo v ZKO včlanjene organizacije, se jih je konference udeležilo 22, poleg njih pa še veliko število ljubiteljev kulture.

O delu v petih letih od zadnjega sklica v aprilu 1988 je poročal predsednik France Černelič, nakar so delegati sprejeli razrešnico vsem doseganjem organom in funkcionarjem ZKO, obravnavali in sprejeli nov statut, z avplatom pa so sprejeli sklep o zaposlitvi profesionalnega delavca v ZKO, za katerega je izvršni svet občine krško že odobril finančna sredstva. Tako bo zagotovljena redna skrb za razvoj ljubiteljske kulture v občini. Posebej so se zavzeli za vključevanje šolskih društev v ZKO ter za redne letne konference ZKO, kar naj bi bila naloga novega predsedstva, na celo katerega je bil izvoljen Janko Avsenak. Podpredsedni je Bojan Kaplan.

V svojem nastopnem in programskega govora je novi predsednik Avsenak med drugim dejal: "S pravilimi usmeritvami in strokovnostjo, ki

bo rodila rezultate, naj bi upravičili naša prizadevanja, da bi posvetili mnogo več pozornosti vzgoji in pridobivanju kadrov ter ustreznemu vključevanju strokovnjake mentorje. Kulturna društva in skupine, ki se vključujejo v ZKO, naj bi v svoji bazi videle in čutile, da nad njimi nekdo bdi, upošteva njihovo delo, jih spodbuja in pomaga reševati njihove probleme. Pred vratim ZKO že nekaj časa čaka nekaj skupin, ki bi se že zelele priključiti, pa v tem trenutku še ne izpoljujejo nekaterih formalnih pogojev. Nujno je potrebno v sodelovanju z njimi urediti stvari, da bodo postali naši enakovredni člani. Osnovni namen ljubiteljske kulture je ljubiteljsko sodelovati, ustvarjati in tudi uživati ob umetniškem razdajanju, naša dolžnost pa je očuvati to našo ljubezen in jo tudi posredovati drugim. Ob dobrri volji vas vseh in tudi tistih, ki naj bi nam zagotovili finančne sredstva za sodelovanje, lahko upamo, da bomo našli pravo mesto v naši družbi in hvaleženem občinstvu."

PLESNE IGRICE ZA OTROKE V TERPSIHORI

NOVO MESTO - Terpsihora dance company, plesno društvo Novo mesto, bo začelo s tečaji za otroke, male šolarje in prve razrede v petek, 15. oktobra, ob 15.30 v prostorih Krkinega kluba, v stari stavbi Tovarne zdravil Krka pri hotelu Metropol. Ob igri in zabavi se bodo otroci seznanjeni z osnovami plesa.

ANI KOPRIVEC
8. b, novin, krožek
OŠ Artice

MINI PRIX LUCAS 93 V DOLENJSKEM MUZEJU

NOVO MESTO - V petek, 15. oktobra, bo ob 19. uri v Mali dvorani Dolenjskega muzeja odprta slikarska razstava prvega izbora slovenskega malega unikata na papirju. Razstavo je pripravila revija Lucas, odprtja pa bo do 7. novembra.

LUTKOVNO GLEDALIŠČE
LJUBLJANA - Lutkovno gledališče Ljubljana, ki ga večkrat obiščejo tudi otroci z območja Šire Dolenjske, začenja novo sezono prenovljenem in obnovljenem, ne le na zunanj, marveč tudi programsko, saj bo v tej sezoni na održ zaživel kar pet premiernih lutkovnih predstav: Wilkowskega Trdoglavčka, Fritzov Grofič prašič, Lobedeva Pepečka, Jesihova Zvezda in srce ter še večer poezije Lili Novy. Ob tem pa bodo še naprej igrali 12 priljubljenih predstav iz svojega stalnega programa od Andersenovega Slavca do Makarovičeve Sapramiške.

"AKVAREL - LJUBEZEN MOJA"

NOVO MESTO - V pondeljek popoldne sta v avli Pionirjeve poslovne stavbe v Bršljinu razstavili 16 svojih akvarelov dipl. arh. Jelica Kupec in Jožica Škop, oba iz Novega mesta. Prihodnji mesec bo poteklo leto dni, odkar sta se začeli učiti pri slikarju Jožetu Kotarju. Iz prijateljskih stikov se je razvilo kar resno delo, s katerim razstavljalci izpovedujeta talent in smisel za slikanje v akvarelu. Ta se jima zdi najprimernejša slikarska tehnika za dojemanje intimnih čustev in okolice. Nekaj slik razstavlja v istem prostoru tudi Jože Kotar. Razstava bo odprta do konca oktobra.

Tg

13. SREČANJE MALIH PEVSKIH SKUPIN

SMARTNO PRI LITIJI - V Kulturnem domu v Šmartnem pri Litiji se bo v soboto, 16. oktobra, ob 17. uri pričelo 13. slovensko srečanje malih pevskih skupin, ki ga priredijo Zveza kulturnih organizacij Slovenije, Slovenska pevska zveza in ZKO Litija. Srečanja se bo udeležilo trinajst skupin, med njimi tudi domači kvartet "Šmartin".

NA VSEH KOLONIJA - Marioborski slikar Aco Lebarič (levo) je eden poglavitnih "krivcev", da je bil Semič letos že sedmi gostitelj likovnih umetnikov. Lebarič je namreč udeleženc vseh dosedanjih kolonij, zato je na otvoriti razstave tudi upinil sedem sveček na torti. (Foto: M.B.-J.)

Črnomaljskih učiteljev tožba

Tri največje osnovne šole v črnomaljski občini pestijo velike prostorske težave, ki jih ne bo moč odpraviti brez denarne pomoči države - Prednostne naložbe?

SEMIČ - V črnomaljski občini je sedem osnovnih šol s 112 oddelki in 2.300 učencem. Medtem ko so razmere v manjših šolah zadovoljive, so v treh največjih v črnomaljskih šolah Loka in Mirana Jarcia ter v Semiški, veliki problemi. Kakšni, so pretekli teden predstavniki občinske skupščine in šol v Semiču potožili predstavnika ministristva za šolstvo in šport, predvsem državni sekretarki na omenjenem ministru Tei Valenčič in predsedniku republikega skladu za upravljanje z nepremičninami Niku Žibretu.

Skratka, v semiški in črnomaljskih šolah je tako velika stiska, da bi potrebovali za njeno odpravo 600 milijonov tolarjev. S samosprispevkom za družbenje dejavnosti jim je uspelo na leto zbrati 20 milijonov, boje se, da bodo izgubili tudi telovadnico, ki prav tako ne ustreza. Kljub temu se lahko pohvalijo, da so po številu nadarjenih v vrhu Dolenjske. Semiška šola, za katero je znaločno, da se večina učencev vozi iz 50 vasi, je v občinskih planinah za dograditev na prvem mestu, načrti tako za šolo kot za telovadnico pa so narejeni že nekaj let.

Sola Mirana Jarcia se klub temu, da ima najeti deset neprimernih učilnic in dijaškem domu, ni mogla izogniti popoldanskemu pouku. Primankuje ji še precej prostorov, tudi telovadnica je premajhna. Opozorili so, da v šolah ne bo dobrih kadrov, dokler bodo plačali učiteljev in ravnateljev tako nizke. Ker je finančiranje osnovnih šol odvisno od materialnih razmer v občinah, so skoraj praviloma šole na periferiji materialno prizadete. To so potrdili tudi z osnovne šole Loka, kjer si ne morejo privoščiti nakupa sodobnih učil, ki jih je na trgu obilo. Kakšne denarne težave imajo, pove že to, da so jim hoteli dvakrat izklopiti električno. Zaradi prostorske stiske imajo tudi v Loki pouk popoldne, sedem učilnic pa v najemtu v srednji šoli, pri čemer se ne morejo izogniti pedagoškim in organizacijskim težavam. Ker se kar 72 odst. učencev vozi, pričakujejo, da bo pred šolo kmalu urejeno tudi obračališče za avtobuse.

država, ki jo je predsednik izvršnega sveta Anton Horvat zaprosil, naj njo hove naložbe uvrsti med prednostne. V Črnomlju se sicer zavedajo, da vsega ne bo moč narediti v enem letu, saj je bilo lani v vsej državi namenjeno za naložbe v šolstvo manj denarja kot bi ga potrebovali samo v črnomaljskih občini. Toda morali bi vsaj začeti. Državna sekretarka Valenčičeva je zatrnila, da bo potrebno urediti šolski prostor v Sloveniji. Povedala je tudi, da pripravljajo izobraževalni center za učitelje na Dolenjskem, tako da jim ne bo potrebno več hoditi v Ljubljano.

M. BEZEK-JAKŠE

ODSEV JESEN - 38 otrok iz osmih belokranjskih osnovnih šol, šole s prilagojenim programom in delavnic pod posebnimi pogoji se je letos zbralo v Starem trgu na 12. slikarskem ekstemporu mladih likovnikov Bele krajine. Slikali so na temo "Odsev jeseni v Poljanski dolini". Njihova dela so minuli petek predstavili v črnomaljskem kulturnem domu, razstava pa bo potem potovala po vseh belokranjskih šolah. Na koncu bodo dela pristala v Uniorju v Starem trgu, pokrovitelju ekstempora. Na otvoriti prve razstave so mladi likovniki in njihovi mentorji prejeli priznanja za sodelovanje. Na fotografiji: podjetja ekstempora 93 Alenka Vrlinič (desno), izroča priznanje mentorici s semiško osnovno šolo Vlasti Heniksman. (Foto: M.B.-J.)

SEMIČ - Na letošnji mednarodni slikarski koloniji v Semiču, že sedmi zapovrstje, je sodelovalo 15 umetnikov iz Slovenije, Italije in Hrvaške. Na dosedanjih kolonijah je sodelovalo že okrog 50 likovnikov, njihova dela s kolonij pa so deponirana v Semiču. Ob otvoriti razstave del letosnjega kolonije, ki je bila pretekli petek v semiškem hotelu Smuk, je predstavnik pripravljalnega odbora Marko Banovec dejal, da si želijo izdati katalog vseh doslej v Semiču nastalih del. Upajo tudi, da bodo našli prostor, kjer bodo dela stalno razstavljen.

Da mora semiška kolonija živeti naprej, se je v imenu slikarjev zavzel tudi Janez Knez ter pri tem opozoril, da bodo morali nanjo povabiti le najboljše umetnike. Pozdravil je idejo o katalogu, saj bi tako dela, nastala v Semiču, razstavljalci tudi po drugih galerijah v Sloveniji in tujini. Predstavniki Zveze paraplegikov Slovenije Janez Klemenc pa je ponudil pomoč pri izdaji kataloga ter pohvalil semiško krajevno skupnost, ki je ena redkih, ki si tako prizadeva za kulturni razvoj svojega kraja.

M.B.-J.

dežurni poročajo

KLUČE POISKAL NA OKENSKI POLICI - 18-letni D. R. iz Lašč je osušen, da je 16. septembra prišel v stanovanjsko hišo, ki jo je odklenil s ključem, ki ga je našel na okenski polici, ter ukradel 5 tisočakov.

ODNESEL KOVČEK IN TORBIKO - V noči na 5. oktobra je neznan storilec iz odklenjenega avtomobila, ki ga je imel T. S. parkiranega pred gospodinjstvom na Dobravi pri Dolenjih Kamencih, ukradel poslovni kovček in žensko torbico z denarjem in dokumenti. Neznanec je lastnika oškodoval za 40.000 tolarjev.

ODPELJAL STISKALNICO ZA GROZDJE - V času od 2. do 4. oktobra je neznan storilec iz ogranjenega skladista trgovine Mercator Kmetijske zadruge Trebnje, p.o., Dobrnič, ukradel 70-litrsko stiskalnico za grozdje in s tem trgovino oškodoval za okoli 30.000 tolarjev. Storilca policisti še iščejo.

UKRADEL TORBICO Z DOKUMENTI IN KLUČI - 6. oktobra zvečer je nepridipravil v lomil v tovornjak, ki ga je imel J. G. iz Novega mesta parkiranega pred bifejem pri Cerovcu, ter mu ukradel torbico z dokumenti in ključi. Lastnika je oškodoval za 7.000 tolarjev.

VLOMIL V VIKEND - V času od 10. septembra do 6. oktobra je neznan storilec vlomil v kraj Reva v vikend ter ukradel radiokasetofon, ročno baterijo, usnjeno moški suknjič, lovsko obleko, naboje ter še nekaj drugih manjših predmetov. Lastnika I. S. iz Ljubljane je oškodoval za okoli 50.000 tolarjev.

NEPREVIDNI MOPEDIST
KOČEVJE - 6. oktobra okoli 17. ure je prišlo do hude prometne nesreče v Gorenju pri Kočevju. 13-letni Renato Gjerek je zapeljal v križišču enakovrednih cest, ne da bi se prej prepričal, če je varno. Takrat se je z njegove desne pripeljal z avtom 40-letni Viljem Leban iz Nove Gorice. Hudo ranjenega mopedista so odpeljali v ljubljanski Klinični center.

TRAKTORISTA VRGLO IZ KABINE

NOVO MESTO - 3. oktobra nekaj po osmih urah dopoldan se je 51-letni Janez Bradač iz Dolenjih Sušic peljal s traktorjem po lokalni cesti od Uršnih sel proti Gorenjem Sušicam. Ko je v Gorenjih Sušicah pripeljal do križišča z lokalno cesto Dolenjske Toplice - Dobindol, je namernaval zaviti proti Dolenjskim Toplicam, vendar zaradi neprimerne hitrosti zavaja ni mogel izpeljati, ampak je zapeljal na travnat poločaj. Med vožnjo po travnatem poločaju je Bradača vrglo iz kabine. Zaradi hujših poškodb se zdravi v novomeški bolnišnici.

Le kdo je Božičnikovim podtaknil drogo?

Na novomeškem temeljnem sodišču je bila druga obravnava zoper Albina in Terezijo Božičnik iz Križ, pri katerih so policisti aprila našli skoraj 900 g heroina - Naslednja obravnava bo 8. novembra

NOVO MESTO - V petek, 8. oktobra, je bila na novomeškem temeljnem sodišču druga obravnava zaradi dokazovanja kaznivega dejanja Albina Božičnika in njegove matere Terezije Božičnik iz Križ pri Koprivnici v brežiški občini. Pri preiskavi so namreč policisti 13. prila letos našli v njuni hiši 5,34 g heroina, skritega za hladilnikom, 2,11 g skritega ob kanalizacijski cevi v bližini hiše, medtem ko so 853,56 g heroina našli zakopanega v bližnjem gozdu. Obtožena pravita, da je bila droga podtaknjena.

Na petkovi obravnavi je bil zaslišan kot priča kriminalist Avguštin Davorin, ki je omenjenega dne skupaj s sodelavcem opazoval obsojenca in obsojenko nedaleč stran od hiše. V tistem času so policisti obravnavali Albina Božičnika, strica obtoženega, zaradi krivolova. Ker so na policijo prihajali anonimni kliči, sta bila s sodelavcem določena, da prekontrolirata to območje in ugotovita, kdo strelja. Čeprav sta šla na pot s to nalogom, pa ju je zmotil prihod beemweha, s katerim se je pripeljal njegov nečak Albin. Postala sta pozorna, saj so se po Brezicah v tem času širile govorice, da se ukvarja s preprodajo orozja in drog. Pozornost pa je vzbujal tudi njegov visok standard, kljub

temu da ni bil nikjer v službi. Avguštin je dogajanje pred Božičnikovo hišo opazoval z daljnogledom. Stopil je v hišo, potem pa sta se skupaj z mamo vrnila iz hiše, oba pa sta nekaj nosila v roki. Šla sta čez travnik do gozda, se tam zadrala kratek čas, potem sta se vrnila. Glede na govorice in informacijo, ki so jo preverili v Novi Gorici, da pri njem lahko dobi heroin, so policisti naslednji dan naredili hišno preiskavo. "Božičnika smo odpeljali na preiskavo s sabo, njegova mama pa je bila doma. Seboj smo imeli tudi dva psa, izurjena za iskanje drog. Prvi zavitek

droge smo s pomočjo psov našli za hladilnikom, naslednjega ob kanaлизaciji pri hiši, tretji, največji zavitek, pa je bil zakopan v gozdu," je povedal Avguštin Davorin. Na kraj najdbe je bil poklican tudi preiskovalni sodnik skupaj s tožilcem.

Obtoženca sta na to dejala, da je vse to podtaknjeno. Obtoženi Božičnik je na vprašanje, ali pozna pričo, dejal, da sta se že nekajkrat srečala v baru v Krškem, kjer naj bi mu Avguštin tudi predlagal, naj sode luje z njimi in premisli, kaj se bolj splača. Avguštin je potrdil, da sta bila pred tem že nekajkrat skupaj, vendar je ostale Božičnikove trditve zanikal.

Obtožena Terezija Božičnik pa je povedala, da so ji potem, ko so naredili hišno preiskavo, na policiji grozili, da

• Obramba je vztrajala, da je treba narediti posnetek tudi na terenu ter zaslišati še nekaj prič. Senat sodišča je predlogu obrambe delno ugodil, zato bodo na naslednji obravnavi 8. novembra zaslišali še nekatere priče.

bo, če ne bo vsega povedala, vsa njeni družina pobita. Dejala je še, da so pred njo pohvalili, da se za ubijanje ljudi šolajo šest let.

J. D.

ZANESLO GA JE V OGRAJO

ČRNOVELJ - 10. oktobra nekaj po deseti uri dopoldan je 35-letni Peter Milek iz Črnomelja vozil od Stražnjega Vrha proti Črnomlju. Ko je pripeljal v nepregledni levi ovinek z neprimerno hitrostjo, ga je zaneslo na levo stran. Tedaj je nasproti pripeljal 41-letni Franc Plut iz Rodin, ki je zaviral, vendar je klub temu prišlo do trčanja. V nezgodi se je Milek lažje poškodoval, voznik Plut in njegova sotropnica, 4-letna Janja Plut, pa sta dobila hujše poškodbe. Lažje poškodbe je dobila tudi Plutova sotropnica, 11-letna Andreja Plut. Na vozilih je za 750.000 tolarjev škode.

NEPREVIDEN MOPEDIST

KOČEVJE - 6. oktobra okoli 17. ure je prišlo do hude prometne nesreče v Gorenju pri Kočevju. 13-letni Renato Gjerek je zapeljal v križišču enakovrednih cest, ne da bi se prej prepričal, če je varno. Takrat se je z njegove desne pripeljal z avtom 40-letni Viljem Leban iz Nove Gorice. Hudo ranjenega mopedista so odpeljali v bolnišnico ljubljanskega Kliničnega centra.

POLICISTI ŠPORTNIKI - Prejšnji četrtek je načelnik UNZ Novo mesto Boris Likar sprejel policiste športnike, ki so se pred kratkim izkazali na mednarodnem policijskem tekmovanju v Čeških Budjejovicah, kjer je slovenska reprezentanca zasedla ekipo drugo mesto, in na državnem prvenstvu vodnikov policijskih službenih psov, kjer je Matija Bradač s psom Jakom zasedel odlično drugo mesto. Na Češkem je bil od novomeških policistov kot posameznik najuspešnejši Marko Nikolič, ki je v karateju osvojil odlično drugo mesto, čeprav je že v polfinalu nastopal s poškodovanim prstom na roki. Županc Peter je bil specialnem pentatlonu 14., Alen Turk pa v streljanju dvajseti. (Foto: I. Vidmar)

VOLKOVISO PRIŠLI KLAT - Na fotografiji je del ovac, ki so jih pokončali pred kratkim volkovi, ter njihov lastnik Marjan Rijavec iz Mozlja, ki so mu volkovi poklali vso čredo. (Foto: J. Primc)

Minuli teden štirje mrtvi

Hudo trčenje na cesti med Otočcem in Obrežjem

NOVO MESTO - Minuli teden je bilo na slovenskih cestah osem mrtvih in več težje poškodovanih udeležencev prometa. Štiri smrtne žrtve pa so terjale tudi dolenske in posavske ceste.

Huda prometna nesreča se je zgodila v petek, 8. oktobra, ko se je iz Otočca proti Obrežju nekaj po peti uri zjutraj peljal osemnajstletni Aleš B. iz Cerkelj ob Krki in na ravnem delu magistralne ceste Ljubljana - Obrežje iz neznanega vzroka zavil na nasprotni vojni pas.

Takrat pa je voznik kombija trčil v yuga, ga potisnil ob drevo in ga popolnoma uničil, saj je bilo po nesreči dolg le še dober meter.

PADEL Z VISOKE LESTVE

METLIKA - 8. oktobra dopoldan je obrtnik 55-letni Viktor Jurajevič iz Črnomlja pleskal na železniški postaji v Metliki. Okrog 9. ure se je lestev na asfaltu začela pomikati in Jura je padel z višine 4 metrov in se hudo poškodoval. Zdravi se v novomeški bolnišnici.

Tatinska mladenička so prijeli

Vlamljala v kioske in avtomobile

NOVO MESTO - Tatinski pojadi mladeničev, ki iščejo takšne in drugačne zabave, se ne končajo vedno uspešno zanje. Tudi za 19-letnega M. K. in mladoletnega E. S. iz Novega mesta se vlamljanje ni končalo po njunih željah, saj so ju političisti odkrili.

Mladenčka sta osumljena, da sta 7. oktobra ponoči vlamila v Tobakov kiosk na Glavnem trgu v Novem mestu, vendar ju je pri dejaniu opazil voznik, ki se je ravno tedaj pripeljal mimo, a sta mu storilca pobegnila. Policisti so kasneje ugotovili, da sta osušena tudi 5. oktobra vlamila v kiosk na Trdinovi ulici v Novem mestu ter ukradla 5 solzilnih sprevjev ter dva žepna avtomatska nožna in tem oskodovala lastnika B. P. iz Novega mesta za 10 tisočakov. Isteča dne sta iz stoenke, parkirane pred prodajalno Mladinske knjige na Glavnem trgu, ukradla radiookasetofon in lastniku povzročila za 7 tisočakov škode.

KRONIKA NESREC

V OVINKU VOZIL PO LEVI - 6. oktobra ob 22.15 je 20-letni Jernej Šuštaršič iz Šentjerneja vozil osebni avto Honda civic iz Šentjerneja proti Novemu mestu. Na Vrhu pri Šentjerneju je v ovinku peljal po levih polovicih ceste, tedaj pa je nasproti pripeljal 23-letna Janja Vintar iz Dobravice in med vozilje je prišlo do trčenja. Za Vintarjevo je vozil z golfovom 23-letni Igor Kolikgor iz Grobelj, ki se je umikal, da bi preprečil trčenje. Zapeljal je na bankino in kljub temu trčil v voznico avto, Šuštaršičev avto pa se je prevrnil. V nezgodisti sta se huje poškodovala Šuštaršič in Vintarjeva; oba se zdravila v novomeški bolnišnici. Na vozilu je škoda za okrog 1 milijon 300 tisoč tolarjev.

ZBIL KOLESARKO - 6. oktobra nekaj pred tretjo uro popoldan se je 75-letna Ana Gorše iz Podturna s kolesom peljala iz Podturna proti Črmošnjicam. Izven Podturna je zavilala levo proti Cerovcu; tedaj pa je z nasprotni smeri pripeljal 54-letni Miroslav Simonič iz Dragatuša, ki se je umikal in zaviral, vendar je kolesarko vseeno zbil. Huje poškodovana kolesarka se zdravila v novomeški bolnišnici.

Strel na občini

Maratonskega plavalca sprejela trebanjski župan in predsednik IS

TREBNJE - Predsednik skupštine občine Trebnje Ciril Pungartnik in predsednik trebanjskega izvršnega sveta Jože Rebolj sta v ponedeljek pripravila sprejem za znanega maratonskega plavalca Martina Strel ter se mu in imenu mesta in občine zahvalila za uspehe, ki jih je dosegel v letošnjem letu. Ob tej priložnosti so mu izročili darilo in zajeten paket turističnih prospektov "V objemu Temenice in Mirne", s katerimi bo Strel v Sloveniji in tujini lahko še bolje predstavljal domače kraje.

Strel tudi po končani sezoni ne miruje, temveč se že skrbno pripravlja na nov podvig. Prihodnje leto želi s plavanjem od Ravenne do Portoroža zrušiti svetovni rekord v vzdržljivostnem plavanju. Trenutno ima največ dela z organizacijo, saj se že dogovarja s spremljivo ekipo, ki jo bo vodil legendarni Splitčan Veljko Rogošič, za njegovo varnost v vodi bodo poskrbeli sprintska in novomeški potapljači, s slovensko jadranico Galeb pa ga bo spremljal znani jadralec Dušan Puh. Za pokroviteljstvo nad podvigom se Strel dogovarja s Publikumom, Darko Klaric pa namerava o njem posneti film. V kratkem bo slovenska delegacija, v kateri bodo predstavniki olimpijskega komiteja, turistične zvezne in politike, obiskala župana Ravenne. Dogovorili naj bi se o pripravi štarta, ki naj bi bil v ravenski marini, Italijani pa naj bi ob tej priložnosti pripravili cel spektakel.

I. V.

PRVE KONJSKE DIRKE V KOČEVJU

KOČEVJE - Minulo soboto so na Mlaki pri Kočevju pripravili prve konjske dirke, kar pomeni, da se ta šport prebuja tudi na Kočevskem. Tekmovanje, na katerej je v petih disciplinah nastopilo 39 tekmovalcev iz Slovenije in Hrvaške, si je ogledalo preko 3.000 gledalcev. Rezultati: dirka kmečkih konj: 1. Milan Padar na Geri; dirka polonkrvnih arabskih konj: Jozef Korencjak na Samsonu; dirka športnih jahalnih konj: 1. Urška Okorn na Polku; dirka polonkrvnih angleških konj - galoperjev: 1. Lajo Vegh na No Fines (last Zvoneta Marolta) in dirka romskih konj: 1. Džani Veseli na Džini.

I. V.

Preutrujene za prvo mesto

Odbojkarice Novega mesta so na domaćem turnirju osvojile drugo mesto - Najboljša Jana Vernig

NOVO MESTO - Zmagovalke ženskega obojkarskega turnirja v športni dvorani pod Marofom so obojkarice ljubljanskega Krima. Novomeščanke so z zmago nad ekipo Mislinja Stell, ki igra v prvi slovenski ligi, in Agricola Banca iz italijanske Gorice prijetno presestile v s tem napovedale, da v družbi najboljših slovenskih obojkaric ne bodo igrale le stranske vloge. Že precej utrujene so klonile šeletre v tretji tekmi, v kateri so bile nekoliko bolj sveže igralke Krima, ki tudi letos načrtujejo uvrstitev med prve tri ekipe v prvenstvu. Vrstni red turnirja: 1. Krim, 2. Novo mesto, 3. Mislinja Stell, 4. Agricola Banca, Gorica.

Novomeške obojkarice so dobro pripravljene na začetek prvenstva v prvi ženski obojkarski ligi, kjer se bodo letos predstavili kot novinke. Odločitev trenerjev Novomeščank, da ekipo okrepi 24-letna Bratislavčanka Ivica Pastuchova, je bila očitno pravilna. Simpatična Slovakinja, do sedaj je igrala za Slavijo iz Bratislave, je odlična igralka. Zelo hitro se je vklaplja v novomeško ekipo in ji bo s svojimi bogatimi izkušnjami pomagala preživeti prvo sezono v družbi najboljših. Steber novomeške ekipe bo letos vsekakor članica slovenske članske reprezentance 16-letna Jana Vernig, ki je bila na nedeljskem turnirju proglašena za najboljšo igralko.

I. V.

Krkaši ne znajo zadeti vrat

Še vedno brez zmage - Groba igra Optimizma - Sodnik spregledal igro z roko - Jelić izključen zaradi pretepa

NOVO MESTO - Nogometni Krke Novoterma so v nedeljo izgubili že sedmo srečanje in bodo morali na prvo zmago še počakati. Čeprav so se ves čas borili kot levi, odličnemu vratarju gostov Škodlarju niso mogli do živega. Zato pa si Ljubljanci izkoristili edino pravo priložnost že v 14. minutki, ko je Siljak preigral dva igralca Krke Novoterma in silovito streljal proti vratom. Žogo je novomeški vratar Pavič sicer odbil, a je klubu temu končala v mreži za njegovim hrbtom.

V drugem polčasu so Novomeščani igrali še bolj napadalno in igrata se je povsem preselila pred vrata Optimizma. Strel proti vratom gostujočega vratarja so se kar vrstili, a pravih priložnosti za izenačujoči zadetek kljub temu ni bilo.

Gostje iz Ljubljane so igrali zelo grobo, nekajkrat so si pomagali celo z roko, česar pa sodnik Beton iz Kranja ni videl oz. ni hotel videti, zato se novomeški nogometni upravičeno potrebiti opeharjene za prvo zmago na letošnjem prvenstvu. Ob eni izmed spornih odločitev se je preveč razburil Jelić, ki se sprl s Čelimovičem. Ker ni ostalo le pri besedah, temveč so zapele tudi pesti, je sodnik obema pokazal

rdeč karton in vrata slačilnice. Krka Novoterma je sicer izredno borbena ekipa, ki klub neuspešnemu začetku letošnjega prvenstva ni obupala, vsaj ne toliko, da bi se to poznalo v igri. Na žalost pa nima igralcev, ki bi znali pripraviti napad, ustvariti priložnosti in močno ter natančno streli na gol. Šele sedaj je marsikom v novomeških nogometnih krogih jasno, koliko pomene za njihovo moštvo vrhunski igralec, ki ga letos nti v ekipi. Moči, hitrosti, tehnike in zrelega taktičnega mišljenja mladi neizkušeni nogometni ne morejo pridobiti čez noč in jih ne morejo nadomestiti z borbenostjo. Krka Novoterma je na poti, ki ne pelje drugam kakor nazaj v drugo ligo, kamor domači

nogometni brez kupljenih "tujev" tudi sodijo. Če želijo ostati v krogu najboljših, bodo morali njihovi pokrovitelji v času prestopnega roka po prvem delu prvenstva precej globoko seči v žep, ki pa ni brez dna. Nogometni, ki so dolga leta igrali bolj rekreativni kot vrhunski nogomet, ne bodo nikoli pravi prvoligaški igralci in tega se morajo v klubu zavedati. Hiša se gradi pri temeljih in le iz današnjih pionirjev v mladincem bodo Novomeščani lahko dobili kakšnega vrhunškega nogometnika, do takrat pa jih bo treba kupovati na trgu nogometnih legionarjev.

I. V.

ŽOGA NOČE V MREŽO - Nogometni Krke Novoterma so se v letošnji sezoni že neštetokrat tako kot na sliki z tekme z Optimizmom znašli pred nasprotnikovimi vratimi, vendar žoga noči in noč v mreži. Novomeški ljubitelji nogometu se z nostalгијo spominjajo lanske sezone, ko so radici kot za stavo dosegali zadetke in na domaćem igrišču zmagovali proti najboljšim slovenskim moštvm. (Foto: I. Vidmar)

HRIBAR V AVSTRIJI

BELJAK - Mednarodnega namiznoteniškega turnirja v Beljaku sta se udeležila tudi igralca novomeške Novotehne Marjan Hribar in Dušan Kočvar. Hribar je v finalu z 2:0 premagal Mariborčana Plohlja in zmagal, Kočvar pa je v osmimi finalu izgubil s Tamerjem iz Maribora z 2:1. V tekmovanju dvojic sta Novomeščani osvojila drugo mesto. V finalu sta ju premagala Unger in Benkovič iz Murske Sobote.

Interier zmagal po podaljšku

Interier Krško : Kraški zidar 84:81

LESKOVEC - Košarkarji Interiera Krško so v petem krogu tekmovanja v 1. slovenski košarkarski ligi odigrali prvo tekmo na domaćem igrišču. V prvem polčasu, ki so ga dobili gosti z 42:40, je bila igra zelo izenačena, moštvi pa sta ves čas izmenjavali v vodstvu.

V začetku drugega dela igre so Šežančani povedli s štirimi uspešnimi meti za tri točke, tako da so jih domaćini ujeli še osem minut pred koncem tekme. Po izenačeniji igri je bil izid minutno pred koncem 74:74. Obe moštvi sta v zadnjih minutih skušali dosegči odločilni zadetek, vendar jima ni uspelo, in moralni so igrali še podaljšek.

Le malo je manjkal, pa bi moralni ekipo igro še enkrat podaljšati, če ne bi borbeni Mišel Bordelius v zadnjem napadu Šežančanom "ukradel" podane žoge in dosegel zmagovaltega koša v zadnji sekundi srečanja. Največ točk za domačje je dosegel Krajcar (22), največ uspešnih skokov pa je imel Rusič (10).

Nastopilo tekmo na domaćem igrišču bo Interier igral že to soboto ob 20. uri, ko se bo pomeril z drugo ekipo Olimpije.

PIONIRJI TOMA ZLATI

TREBNJE - Pionirji badmintonškega kluba Tom z Mirne so na prvem turnirju za pionirski pokal Slovenije 1994 dozakali, da na Dolenskem raste rod odličnih badmintonistov. V izredno močni konkurenči najboljših mladih igralcev badmintona iz cele države sta tako pri deklaraciji kot tudi pri dečkih zmagala domaća igralca, Uroš Kirm in Nina Šumi. Čeprav tudi drugim mirenskim pionirjem ne manjka znanja, se je med najboljših osmih uvrstil še Dušan Skerbiš, ki je bil peti. Na tekmovanju pod pokroviteljstvom podjetja TKT Line iz Trbovelj in mirenske Dane je nastopilo 76 mladih slovenskih badmintonistov.

PEDAGOGI PRVI ZA DŠI

NOVO MESTO - Na jesenskem tečnikem turnirju delavskih športnih iger so pri moških zmagali Pedagogi, ki so v finalu premagali Dinamic, tretji je bil Labod in četrtek RP Ekspress. Pri ženskah je zmagala Krka, drugi je bil Labod in tretja Ljubljanska banka. Skupni vrstni red za DŠI: moški - 1. Pedagogi 286, 2. Krka 245, 3. Cestar 234; ženske - 1. Krka, 2. KZ Krka, 3. Dolenjka.

PRIDRUŽITE SE MRAVLJETU

NOVO MESTO - Slovenski ultramaratonec Dušan Mravlje bo 15. in 16. oktobra v 24 urah pretekel Slovenijo od avstrijske do hrvaške meje. Na poti od Planice do Dobovega ga bo spremljal tudi znan slaveni glasbenik Andrej Šifrer, ki bo v vseh večjih mestih ob poti pripravljal koncerte. Med tekmo se bodo Mravljetu pridružili znani športniki. V Novo mesto bo pritekel v soboto, 16. oktobra, okoli 9. ure, ko bo pred gostiščem na Luki koncert Andreja Šifrera. Na poti skozi Novo mesto bo Mravljetu spremljali atleti Tilia, košarkarji Krke in obojkarice Novega mesta, ki vabijo tudi vse druge športnike in rekreative, naj se jim pridružijo na poti med Karteljevom in Loko. Na cilj 24-urnega teka po Sloveniji pred stavbo AFP v Dobovi bo Mravlje, če bo šlo vse po načrtih, pritekel v soboto ob 16. uri, ko se bo začel še zadnji koncert Andreja Šifrera.

DRUGI PORAZ AKRIPOLA

TREBNJE - Rokometniški trebaški Akripola niti v drugem krogu tekmovanja v drugi slovenski ligi ni uspelo osvojiti točke. Na gostovanju so izgubili s Kamnikom z 18:15. V trdi tekmi enakovrednih moštov sta se z odličnimi obrambami odlikovala obe vratarji, nekoliko uspešnejši pa je bil Kamničan Brglez. Ob polčasu so Trebanjci vodili z 9:8, sredi drugega dela igre je bil izid izenačen, 14:14, nato pa so naredili preveč napak in točka jim splavala po vodi. V sredo so Trebanjci igrali doma z Grosupljem, v soboto pa so bodo v gosteh pomerili s Črnomljem.

KOLESARJA PRI ŽUPANU

NOVO MESTO - V ponedeljek je predsednik skupščine občine Novo mesto Franci Končilija sprejel mlada novomeških kolesarjev Roberta Filipa in Uroša Murna, ki sta se izkazala na svetovnem mladinskem prvenstvu v Avstraliji. Kolesarja sta na sprejemu spremljala njun trener Janez Jagodič, ki jima je stal ob strani tudi na samem prvenstvu, in tehniko novomeškega kluba Jože Majes. Kolesarji so županu ob tej priloki predstavili tudi načrte, ki jih imajo z organizacijo svetovnega mladinskega prvenstva v Novem mestu, in gradnjo pokritega velodroma, v katerem bi načrli svoj prostor tudi atleti in vrsta drugih novomeških športnikov.

Ob koncu nepremagljivi

Kolesarji Krke brez pravih tekmev - Ravbar in Filip sta gorska prvaka - Papežu slovenski pokal

NOVO MESTO - Kolesarji novomeške Krke so klub bližajočemu se koncu sezone še vedno v izvrstni formi in nizajo zmago za zmago. V slovenski Konjicah je v članski 144 km dolgi krožni dirki že kazalo, da bodo Krki kolesarji poraženi. Že po prvih kilometrih dirke je v letošnji sezoni najboljši slovenski kolesar Gorazd Štangelj skupaj s Kranjem pobegnil glavnini, vendar so ju redarji na enem izmed križišč napačno usmerili. Gorazdu je sicer še uspel nadomestiti ogromen zaostanek, ki so ga zakrivili organizatorji, vendar je moral po padcu odstopiti. Po polovici dirke je pobegnil šest kolesarjev, med njimi tudi Krkaši Papež, Ravbar in Mervar. Ko sta slednja dva zaostala, je Sandi ostal brez ekipe. A star maček se ni dal, le nekaj kilometrov pred ciljem, ko mu Kranjančan Tadeju Valjevcu, ki je pred tednom zmagal tudi na klasični dirki na Gorjancih, drugo mesto pa je osvojil Novomeščan Martin Derganc, ki mu bolj ležijo ceste dirke, kjer je bil letos na olimpiadi mladih etretni na svetu. Odlično predstavil Novomeščanov je s tretjim mestom med kolesarkami zaokrožila Štefanija Sajevec.

Pri starejših mladincih si je Branko Filip zagotovil zmago že tri kilometre pred ciljem, ko mu Kranjančan Križnar, s katerim sta družno vrtela pedala, ni mogel več slediti. Njegovo zmago je dopolnil Uroš Murn s četrtim mestom. Pri mlajših mladincih je zmaga pripadala odličnemu "plezalu", premo lahko Kranjančan Tadeju Valjevcu, ki je pred tednom zmagal tudi na klasični dirki na Gorjancih, drugo mesto pa je osvojil Novomeščan Martin Derganc, ki mu bolj ležijo ceste dirke, kjer je bil letos na olimpiadi mladih etretni na svetu. Odlično predstavil Novomeščanov je s tretjim mestom med kolesarkami zaokrožila Štefanija Sajevec.

I. V.

Odbojkarji so še neuigrani

Na Pionirjevem turnirju zmaga Željezničarja - Pionir končno v popolni postavi

NOVO MESTO - Odlično moštvo osješkega Željezničarja je zmagovalce moškega obojkarskega turnirja, ki so ga v sklopu priprav na novo sezono pripravili obojkarji novomeškega Pionirja. V prvi tekmi so domaćini presestljivo lahko, a zasluzeno izgubili s Kamnikom 3:1. Osješki Željezničar v drugem srečanju ni imel težkega dela s Kamnikom. V tretjem srečanju so se Novomeščani pomerali z Osječanci in z dobro igro ter dobljenim zadnjim rezultatom dokazali, da znajo igrat. Turnirja bi se morala udeležiti tudi ekipa Novega Zagreba, ki pa je zaradi stavke naših policistov ostala doma.

Obojkarji Pionirja pred začetkom sezone še niso pripravljeni tako kot bi moralno biti. Ukrainer Pavlov in Simonenko sta na turnirju sicer igrali odlično, izkazal pa se je tudi Povšič, ki je končno le dobil dovoljenje slovenske zvezde za nastop v novomeški ekipi. Vidi se, da moštvo še ni uigrano, saj se je v taki postavi zbral še pred turnirjem, zato ni čudno, če igralci dajejo vtič, da ne vedo, kaj bi v napadu počeli z žogo. Njihova igra v polju je še precej neorganizirana, pri čemer se pozna, da jim manjka dober podajač. Nekoliko bolje igrajo v bloku, ki je bil do sedaj slabša Pionirjeva točka.

Dobra priložnost, da Pionirjevi obojkarji pred začetkom prvenstva še uigrajo ekipo, bo kvalifikacijska tekma z ravenskim Fužinarjem za nastop na finišnem turnirju slovenskega pokala, ki bo danes ob 19.30 v novomeški športni dvorani. Novomeščani tokrat ne bi smeli imeti težav z zmago, saj je skoraj celotno prvo moštvo Fužinarja odšlo v druge klube ali pa so igralci zaključili kariero, zato je njihova ekipa zelo pomajena in neizkušena. V prvem krogu prvoligaškega prvenstva bo Pionir v soboto igral v Ljubljani z Olimpijo.

I. V.

Šport iz Kočevja in Ribnice

V prvem krogu pokala Inter so namiznotenisači kočevskega Melamina igrali v Nemčiji proti P

Družbeni kapital v zasebne žepe

Ne zgori se pogosto, da predsednik vlade piše svojim državljanom, doslej pa se najbrž sploh še ni, da bi prav vsak državljan dobil pismo od vladnega predsednika. Te dni se to dogaja, saj bo do konca tega meseca vsak državljan Slovenije dobil na svoj domači naslov pismo, v katerem ga država Slovenija obvešča, da ima odprt evidenčni račun, kolikšen znesek mu pripada in kako naj uporabi lastniški certifikat, ob tem pa je pismu priložen še nagovor predsednika vlade dr. Janeza Drnovška. Začelo se je namreč lastnjenje družbenega kapitala.

5. oktober 1993 je bil pomemben dan za slovenske državljane. Tega dne so namreč vsi postali lastniki družbenega kapitala. S sklepom Ministrstva za ekonomske odnose in razvoj o izdaji lastniških certifikatov so od 5. oktobra naprej v Službi družbenega knjigovodstva odprti evidenčni certifikacijski računi državljanov. Vsa, kdor je bil 5. decembra lani slovenski državljan, je upravičen do lastniškega certifikata, njegova vrednost pa je odvisna od starosti upravičenca. Certifikat v bistvu ni denar, marveč pravica državljan Slovenije do deleža pri družbeni lastnini. Ta pravica je evidentirana v SDK po podatkih, ki jih je posredovalo Ministrstvo za notranje zadeve. Seznam upravičencev z vsemi potrebnimi podatki je v centralni bazi podatkov, do katere imajo pristop vse območne SDK. V Sloveniji je odprtih nekaj čez 2 milijona certifikacijskih računov v skupni vrednosti 8 milijard mark. O lastniških certifikatih in kaj z njimi storiti, smo se pogovorili z Emilio Osojnik, pomočnico direktorice novomeške SDK za področje plačilnega prometa.

Ko gorovimo o lastniškem certifikatu, mislimo predvsem na državljanškega, dejansko pa jih je več vrst. Kakšne so razlike med njimi?

"Imamo tako imenovane državljanške certifikate, potem certifikate upravičencev do denacionalizacije in certifikate delavcev, zaposlenih v javnih zavodih, državnih organih in drugih organizacijah. Za vsako od teh vrst vodimo na SDK posebno evidenco. Posamezen državljan ima lahko vse tri vrste lastniških certifikatov. Daleč največ je seveda državljanških, ki jih dobi prav vsak državljan Slovenije, medtem ko ostale dobijo le določeni upravičenci. Do denacionalizacijskih certifikatov so denimo upravičeni tisti, ki jim je Odškodninski sklad izdal ustrezni sklep na podlagi dokončne in pravnomeno odločbe v postopku denacionalizacije. Delavci, ki delajo v negospodarstvu, pa denimo dobe lastniške certifikate za razliko med izplačanimi in neizplačanimi plačami v skladu s kolektivno pogodbo."

Za vse so predvsem zanimivi lastniški certifikati državljanov. Te dobijo vsi slovenski državljanji. Kaj pa v primeru, da upravičenec ni več živ, da je umrl po lancem 5. decembra?

"V takem primeru so upravičenci do certifikata njegovi zakoniti dediči. Razpolagalno pravico pa bo treba doseči na sodišču."

- Kako je s tistimi, ki imajo dvojno državljanstvo?

"Tudi oni so upravičeni do lastniškega certifikata kot vsi ostali državljanji Slovenije."

- Lastniški certifikati niso denar, so neprenosljivi in jih ni mogoče odstopiti drugim. Kaj torej z njimi? Kako jih lahko uporabimo?

"Ker gre pri lastniških certifikatih v bistvu za pravico do lastnjenja, jih lahko uporabimo le v te namene, se pravi za nakup različnih delnic. Državljanške certifikate lahko uporabimo za nakup internih delnic v svojem podjetju, če smo seveda zaposleni v podjetju z družbenim kapitalom, ki se lastnini; lahko jih uporabimo za odkup delnic drugih podjetij, ki bodo v javnem razpisu, lahko se odločimo za odkup delnic investicijskih družb, ko se bodo ustanovile, lahko pa tudi za odkup državnih delnic. Uporaba drugih lastniških certifikatov je nekoliko omejena. Tako denimo z dena-

obveščeni, ko bo prišlo do sprememb."

- To zahteva od vaše službe ogromno dela. Mu boste na SDK kos?

"Imamo vso potrebno opremo in izdelavi so že tudi računalniški programi za obdelavo in prenos podatkov. Trenutno najpomembnejši je program, s katerim bodo podjetja prenašala podatke z lastniških nakaznic na diskete za končno obdelavo v SDK. Ta računalniški program je že v zaključni stopnji testiranja. Podjetja bodo program dobila zastonj kot ostale naše programi."

- In kako je z uporabo certifikatov, je treba z njim pohiteti?

"Med ljudmi je čutiti nekaj živčnosti, češ da se vse skupaj prepričasi odvija, a dejstvo je, da se podjetja še ne lastnijo. V dolenjski regiji je okrog 100 podjetij, ki imajo družbeni kapital in naj bi se lastnili, vendar se doslej še nobeno ni lastnilo. Eno samo je oddalo otvoritveno bilanco, ki je prvi korak k lastnjenju. Otvoritveno bilanco na SDK kontroliramo, potem pa gre skupaj s programom lastnjenja v Agencijo za lastnjenje. Šele ko Agencija da soglasje na program, lahko lastnjenje dejansko steče in podjetje lahko začne sprejemati certifikate. Programa lastnjenja na Dolenjskem ta čas še nima izdelanega nobeno podjetij. V Sloveniji jih ima od 2600 podjetij, ki pridejo v poštev za lastnjenje, programe izdelane le 14. Nikamor se ne mudi, saj lastnjenje ne bo tako hitro teklo, kot pričakujejo občani."

- Ko državljan enkrat napiše lastninsko izkaznico, je svoje opravil, odločitev ni več mogoče popravljati.

"Da. Zato je pomembno, za kaj se je odločil, kam bo certifikat vložil. Če bo vlagal v delnice svojega podjetja, mora verjeti vanj, zaupati, da vlagajo svoj delež v dobro podjetje, da bo imel korist od tega, divida in drugo, če pa vlagajo v podjetje, ki propada, potem bo kot upnik v stecaju pač deležen le ostanka in bo od vloženega dobit nazaj le malo ali pa bo vse izgubil."

FOTO: M. MARKELJ

Emilia Osojnik

povpraševanja. Vrednost delnic dobrih podjetij bo nedvomno naraščala. Gotovo bo zanimanje za delnice Krke večje kot za kakšno manj znano in uspešno podjetje."

- Ko državljan enkrat napiše lastninsko izkaznico, je svoje opravil, odločitev ni več mogoče popravljati.

"Da. Zato je pomembno, za kaj se je odločil, kam bo certifikat vložil. Če bo vlagal v delnice svojega podjetja, mora verjeti vanj, zaupati, da vlagajo svoj delež v dobro podjetje, da bo imel korist od tega, divida in drugo, če pa vlagajo v podjetje, ki propada, potem bo kot upnik v stecaju pač deležen le ostanka in bo od vloženega dobit nazaj le malo ali pa bo vse izgubil."

- Odločanje o tem, kako uporabiti

latniški certifikat je povsem svobodno?

"Seveda. V podjetjih so sicer zainteresirani, da njihovi delavci vlagajo svoje certifikate vanje. Ponekod pravijo, da prihaja celo do pritiskov, naj se delavci tako odločajo, vendar to ni prav. Vlaganje certifikatov ni povezano z ohranitvijo delovnega mesta ali s čim podobnim. Državljan ima popolno svobodo odločanja, kam bo vložil svoj delež. Investicijskih družb zaenkrat še ni, bodo pa nedvomno zanimive, zlasti za tiste državljane, ki nimajo podjetja, kjer bi lahko odkupili interne delnice."

- Kaj bi vi priporočili državljanom?

"Počakajte malo in ne hitite z odločitvami!"

MILAN MARKELJ

novomeška atletika pred vojno

Sokoli so jako spretno telovadili

"Dolenjskega Sokola izlet v nedeljo 25. avgusta v Bršljin se je povoljno obnesel. Iz mesta je odšlo občinstvo. Zabava je bila kljub čemeremu vremenu dobra. Sokoli so jako spretno telovadili, bodisi na bradlah, v skokih in prostih vajah s palicami, na drogu pa so se jako pobudno odlikovali."

Tako je v 17. številki Dolenjskih novic leta 1889 zapisal novomeški tiskar, založnik in urednik Janez Krajec, ki je dve leti pred tem, 25. julija 1887, sklical ustanovni občni zbor Dolenjskega Sokola. Novo mesto je bilo za Ljubljano in Mozirjem tretje slovensko mesto s sokolskim društvom, ki je živel vse do začetka druge svetovne vojne, vmes pa doživel vrsto vzponov in padcev. V Krajčevem zapisu omenjeno tekmovanje ni bilo prva priveditev, kjer se pojavitvijo atletske discipline. Prvo znano tekmovanje v atletiki so imeli sokoli že na svojem drugem telovadnem nastopu v Bršljinu 4. septembra 1887, ko se je po skupinski vaj 12 tekmovalcev pomerilo v skoku v višino in daljino. Ta dan štejemo za začetek atletike v Novem mestu.

Atletika kot tekmovalna panoga se prvič pojavitvijo v antični Grčiji, zibelki kulture in športa. Na prvih antičnih olimpijskih igrah, športnem in kulturnem srečanju mestnih državic, so tekmovali le v tekih na kratke proge oziroma na en stadij (183 do 192 metrov). Kasneje so program dopolnili s teki na daljše proge, meti kopja in diska, mnogoboji in rokoborbo. Po propagu antične Grčije se atletika pojavi še v drugi polovici 19. stoletja, ko so leta 1965 v

Londonu ustanovili prvi atletski klub. Seveda so se tekmovanja v tekih, skokih in metih pojavila že pred antičnimi olimpijskimi igrami in obstajala tudi ves čas po njihovem propadu, saj so to naravna gibanja, v katerih so tekmovali že ljudje v praskupnosti. Dokaz za to so obredne igre pri nekaterih primitivnih ljudstvih v Afriki in Južni Ameriki in kmečke oziroma ljudske igre iz srednjega veka, ki jih ponekod še ohranajo. Tudi otroci povsem spontano tekmujejo med sabo, kdo hitrejše teče, kdo dlje skoči, kdo dlje vrže kamen. Vse sodobne atletske discipline temeljijo na naravnih gibanjih (teki, skoki) oziroma na disciplinah klasičnih olimpijskih iger (met kopja in di-

Plavanje in plezanje po vrvi

Razvoj novomeške atletike je v svoji diplomske nalogi na tedanjem Fakultetu za telesno kulturo leta 1988 obširno obdelal prof. Rastko Križman, ki ugotavlja, da so se sokoli v devetdesetih letih prejšnjega stoletja popolnoma preusmerili v orodno telovadbo in skupinske vaje, lahka atletika pa je v njihovi organizaciji ponovno dobila svoje mesto še po prvi svetovni vojni. Razvoju lahke atletike se ni mogel upreti niti tedanjem načelnik Dolenjskega Sokola

Ljudevit Papež, ki je zahteval postavitev telovadišča in doma na gornji Loki, vendar se mu želja ni izpolnila. Veliko zasluga za razvoj novomeške atletike je imel tudi zlati novomeški olimpijec Leon Štukelj, ki je ob gimnastiki posvetil veliko časa tudi vadbi lahke atletike. Na svetovnih prvenstvih v gimnastiki, kjer je bil Štukelj slabše uvrščen kot na olimpijskih igrah, so bile atletske discipline sestavni del mnogobojja, k skupnemu rezultatu so se poleg gimnastičnih šteli tudi dosežki v skoku v višino, suvanju krogla, teku na 100 m, plavanju na 50 m in plezanju po vrvi. Svojemu vzorniku so se med atletsko vadbo pridružili tudi mladi sokoli. Po Štukljevem odhodu na službovanje v Ljubljano in kasneje v Maribor je novomeška atletika ponovno zamrla.

Ustanovljena dva kluba

Ker so sokoli vse manj ukvarjali z atletiko, so leta 1932 v Novem mestu ustanovili "Sportski klub Elan", v katerem so se združevali predvsem gimnazijci. Kot protiutež gimnazijskemu Elanu so obrtni vajenci leta 1936 ustanovili Športni klub Novo mesto, ki se kmalu zatem pomerili v dvoboju s po dveh tekmovalcema v devetih disciplinah in balkanski štafeti. Zmagal je Elan z rezultatom 61:52. Verjetno je prev rivalstvo med dvema kluboma spodbudilo takratne športnike, da so leta

1937 prvič v zgodovini novomeške atletike dosegli vidnejše uspehe tudi na državnih ravni. Ker niso imeli primernih vadišč za vse discipline, so največ pozornosti posvetili tekton na srednje in dolge proge, kjer se je s petim mestom v Sloveniji in osmim mestom v Kraljevini Jugoslaviji izkazal Branko Vovk - Franel, ki je pretekel 1.500 m v času 4 minute 18 sekund in 2 desetinki, le osem desetink sekunde počasneje pa je tekel še drugi Novomeščan Vinko Kos, ki je bil na jugoslovanskimi klubni na 21. mestu. Odlična novomeška atletka je tedaj obiskala celo zveznični trener Otto Klein, ki Vovku napisal program treningov, s katerimi naj bi se uvrstil med najboljše jugoslovanske atlete. O zagrivenosti takratnih športnikov priča po datek, da sta Zlatan Grom in Branko Vovk nastopila na krosu v Litiji, na katerega sta odpotovala kar s kolesi preko Temenice in Bogenšperka, ter se po končanem tekmovanju še isti dan s kolesi vrnila domov.

Ker se Športni klub Novo mesto ni mogel registrirati, sta se kluba kasneje združila, vendar Elan uspehov iz leta 1937 ni več ponovil. Zadnji nastop Elanovih atletov je bil propagandni dvoboj med Dolenjsko in Notranjsko 5. oktobra 1941, ki so ga doobili Dolenjci s 57:47.

IGOR VIDMAR

Živeli so v in z gozdom

V drugi polovici prejšnjega stoletja so v kočevskih in gorjanskih gozdovih prebivali fratarji, oglarji in gozdni delavci. Romantično, a trdo življenje v odmaknjenih gozdovih.

Frate so v obsežnih gozdovih kneza Auersperga obstajale še v začetku 20. stoletja. Na območju frat so drvarji in oglarji podirali gozdna drevesa in v oglarskih kopah (ogelinicah) kuhalo bukovo oglje, ki so ga potrebovale predvsem fužine in razne kovinsko-predelovalne ter obrtne dejavnosti, zlasti kovaštvo. Še posebno so oglje potrebovale glažute (steklarstvo). Na fratah so poleg osnovne dejavnosti - oglarjenja izdelovali tudi raznovrstne lesne assortimente ter opravljalni razna gozdna dela.

Po prenehjanju železarne na Dvoru pri Žužemberku 1891. leta je "fabrika" končno popolnoma obstala leta 1896 - ob stolnici svojega obratovanja. S koncem dvorske železarne se je nadaljeval zaton fratarstva.

Beseda frata je nemškega izvora. V slovenščini pomeni krčevino, poseko, nekaj pa se je beseda uporabljala tudi kot ime za manjše gručaste ali raztresene naselbine gozdnih delavcev (oglari in drvarji) in njihovih družin, ki so živele na gozdnih deloviščih kolikor mogoče blizu delovišč na primernih goličavah in tratah gozdnih posek. Beseda frata je bilo običajno dodano še ledinsko ime kraja ali drugo ime, n.pr.: Prelaska frata (Frata na Prelagah), Velika frata. Frati posameznega fratarja je bil dodan njegov priimek, ime, domače ali drugačno ime, kot n.pr.: Aupičeva frata (Aupičali Aupčevr), Jurcelnova frata (pri Jurcelnu, Jurcel) in podobno.

Tudi iz Italije in Istre

Za bivanje so fratarji gradili manjše hiše. Zgrajene so bile večinoma iz drevesnih brun in pokrite s "sinkelnim" (skodel iz smrekovega lesa). Gradili so tudi pomožna lesena poslopja, nekateri pa so gradili tudi manjša gospodarska poslopja. Jase in večji lazi so nastajali na boljših gozdnih tleh, v ugodnejših predelih, na prisojnih legah gozdnih posek pa so prebivalci frate s požigalništvom in krčenjem gozdnih tal pridobili zemljišče za obdelavo in za košenice. Boljšo zemljo na primernih mestih so obdelovali, gojili so sadna drevesa in

Fratarji na Gorjancih

Proti koncu prejšnjega stoletja, kmalu po letu 1880, je italijanski bogataš Goriany postal lastnik obširnih bukovih gozdov v severozahodnem območju Gorjancev. Njegov je bil ves gozd Padež nad Birčno vasjo, Rasen in Radoho. Goriany je leta 1893 kupil od Julije pl. Valmagini tudi graščino Ruperčvrh. Rodbina Goriany je imela tudi drugod veliko premoženja. Za delo v Padežu in v drugih gozdovih je Goriany začel najemati gozdne delavce. Sprva je zaposloval drvarje in oglarje. Med oglarje je jemal precej italijanskih oglarjev. Pri zaposlovanju je skrbel za nastanitev

Zaton frat

Z razvojem industrije v manufakturah se je pojavila potreba po svobodnem delavcu, zato je proti koncu 18. stoletja z nevoljniškimi patentmi (1782-1885) kmet postal osebno svoboden in je lahko pod določenimi pogoji zapustil posestvo fevdalnega gospoda. Po osvoboditvi kmeta in z industrijskim razvojem, zlasti železarn in glažut, je začelo naraščati število frat, ki so se hitro širile v še nenačeta gozdna območja. Fratarstvo je doseglo višek v sredini druge polovice 19. stoletja, ob koncu stoletja pa se je začel njihov konec; do prve svetovne vojne je v dotedanji obliki prenehalo obstajati.

KARLO OBLAK

spominske plošče domobrancev

V spravo ali spotiko?

Na stenah farnih cerkva in pokopaliških kapel, na pokopaliških zidovih in tudi kot samostojec spomeniki širom osrednje Slovenije vznikajo nove in nove spominske plošče, na katerih se nizajo imena, ki se jih skoraj po stoletju sorodniki in znanci niso upali izgovarjativavnosti. To so imena, nad katerimi je desetletja viselo prekletstvo izdajstva, zapovedanega molka in prisilne pozabe. Za premnoge ljudi, katerih imena so vklesana na teh spominskih ploščah, se ne ve, kje se je končala njihova življenska pot in kje počivajo njihovi smrtni ostanki, ve se samo, da so jih pobili, njihova trupla pa zmetali v kraške jame, opuščene rudniške jaške, tankovske jarke in druga množična grobišča, prav tako posejana širom Slovenije. Ti ljudje vse do pred kratkim niso imeli pravice do ne imena in ne do groba. Zdaj se vsaj z imeni vračajo v svoje kraje na farna pokopališča. Slovenska Antigona pokopuje nesrečnega slovenskega Polinejka.

Na Dolenjskem, Notranjskem in delu Gorenjske je bilo doslej postavljenih že blizu 50 spominskih obeležij padlim in potbitim pripadnikom bele garde, četnikov in domobrancev ter civilnim žrtvam, skratka vsem tistim, ki so se v času druge svetovne vojne znašli na drugi strani kot simpatizerji in pripadniki narodno-vsvobodilnega gibanja in s tem bolj ali manj na strani sovražne okupatorske vojske. Po logiki zmagovalne strani so bili izdajalci in okupatorjevi kolaboranti, ki jih je bilo treba spraviti s sveta, po lastni logiki pa z golji borci proti komunizmu, ki so bili prisiljeni vzeti orožje od sovražnika, da bi se obranili komunističnega nasilja, na koncu vojne pa žrtev nemoralne mednarodne politike velikih sil. Tako zdaj eni vidijo v spominskih ploščah poveličevanje izdajstva, drugi pa vznikanje zamolčane resnice. Osnovni namen postavljanja teh plošč pa je zunaj političnih voda in se giblje znotraj etičnega, saj gre za mo-

ralna dejanja, priznanja človeškega dostenjanstva ter pravice do groba in imena tistim, ki jim je bila ta obča človeška in prastara pravica krenjena iz političnih razlogov. Gre za dejanja, ki izvirajo iz jasno izražene skupne volje po spravi v slovenskem narušu pred tremi leti v Kočevskem Rogu. Ostatki v teh okvirih pa je, kot je videti, težko tako nasprotnikom kot zagovornikom postavljanja plošč.

Spominske plošče postavljajo farni odbori po pravilniku, ki ga je sprejelo društvo Nova slovenska zaveza, naslednica medvojne domobranske Slovenske zavezne in sedanja organizacija nekdajnih domobrancev, njihovih sorodnikov in somišljenikov. V programu so si zastavili, da se postavijo spominske plošče na farne cerkve ali pokopališke kapele ali na zidove, nanje pa se vpisuje imena samo tistih padlih in ubitih slovenskih domobrancev ter žrtv komunizma, ki še nimajo groba in še niso krščansko pokopani. Spominske plošče tako naj ne bi imelo značaj spomenika in bi se ne postavljale ob bok številnim spomenikom NOB, temveč naj bi imele zgolj značaj

FOTO: M. MARKELJ

Dr. Tine Velikonja

symboličnega groba. Zato bi morale biti postavljene na primernih mestih, se pravi predvsem na pokopališčih ali farnih cerkvah.

Na to so te dni javno opozarili borci in udeleženci NOB, ki zdaj ne nasprotujejo več osnovni etični zahtevi, da ima vsak pokojnik dostojno označen grob ali nagrobnik, so pa ostro proti, da bi se postavljali spomeniki domobrancem in drugim pripadnikom zločinskih organizacij, za kar naj bi bile te vojaške formacije mednarodno spoznane. Postavljanje takšnih spomenikov je v nasprotju z mednarodnim dogovorom, po katerem se ne sme postavljati spomenikov pripadnikom fašističnih enot in njihovim sodelavcem. Borci se sprašujejo, ali ne gre za oživljanje že skoraj pozabljenega medvojnega sovraštva in ali so ta dejanja še v duhu sprave.

"Tudi mi nismo za postavljanje samostojnih spomenikov," je za Dolenjski list povedal predsednik Nove slovenske zavezne dr. Tine Velikonja po končanem slovenskem odkritju spominskih plošč na Šmihelskem pokopališču v Novem mestu. "Nismo zadovoljni, ker ponekod postavljajo samostojne spomenike. V tem se strinjam z borci, ki jim nasprotujejo. Tako, kot je narejeno v Novem mestu, da so plošče vzidane na stene pokopališke kapele in da so na njih samo tista imena, za katera se svojci strinjajo, je prav. Vendar naša organizacija nič ne more, če se kje dela drugače, saj se o postavitvi odločajo farni odbori."

Reakcije na nove spominske plošče so torej tu. Bile so pričakovane. Vendar bi bilo najbolje, ko bi vse nesporazume reševali po zakonitih poteh, ne pa z nasilnim in vandaliskim početjem enih in drugih skrajnežev, ki žagajo drogove z zvezdo ob partizanskih spomenikih ali razbijajo komaj postavljene spominske plošče v spomin padlim in potbitim domobrancem.

MILAN MARKELJ

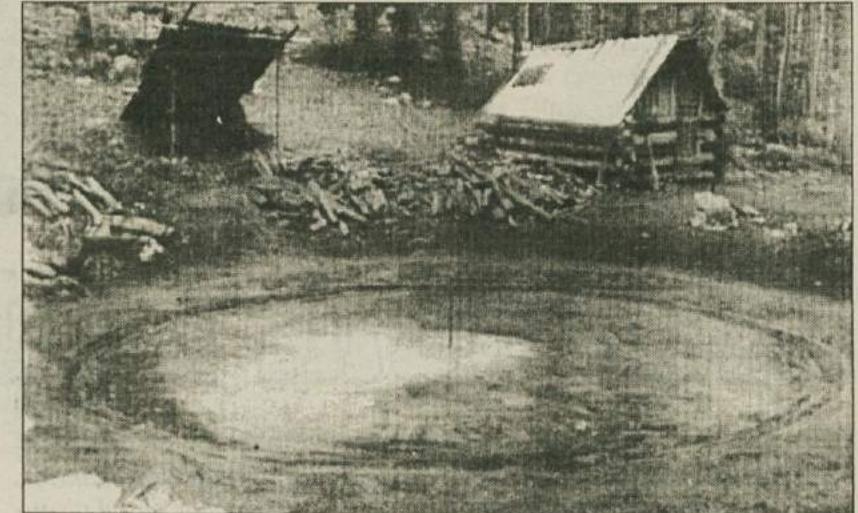
gozdnih delavcev in njihovih družin.

Že kmalu po letu 1880 je dal v Padežu in tudi v drugih gozdnih območjih graditi gozdarske bajte iz drevesnih brun. Ob stavbah so bila pod strešnimi napušči postavljena velika lesena korita, izdelana iz debelih drevesnih debel, za zbiranje vode s streh. Kjer ni bilo bližu gozdnih studencev, so namesto kapnic kopali v zemljo večje plitve kotanje za zbiranje vode. Takšni vodni zbiralniki so bili izkopani in izdelani v kotlasti obliki, bili so odprti, globoki približno 0,60 m, na gornjem robu pa široki približno 1,50 m. Stene in dno so zatesnili z zatolčeno glino in jih obzidali s tanjo plastjo malt. Takšne vodne zbiralnike so italijanski oglarji gradili tudi na Auerspergovih fratah. Vsi so bili zgrajeni nekoliko višje od nivoja zemeljskih tal in je v vodo lahko zlezel tudi gozdni močerad. Veljalo je pravilo, da je tista voda, ki v njej živi močerad, čista za pitje. Po gozdu so bila tudi vzorno urejena krmilča in napajalna korita za srujnad in jelenjad. Zlasti lepo je bila vse do druge svetovne vojne urejena ožja v širša okolica velike logarnice v Padežu.

Graščino Ruperčvrh je Goriany 1919. leta prodal Staretu z Gorenjskega. Padež je kupil Bahovec in je namesto stare, velike, pritlične logarnice iz lesnih brun dal sezidati novo veliko logarnico. Lastnik graščine Ruperčvrh je leta 1936 postal Fabjančič. Njegov je bil tudi Padež. Spomladi 1942. leta je bil grad Ruperčvrh požgan. Po koncu druge svetovne vojne je bilo na Ruperčvrhu ustanovljeno državno kmetijsko poslovstvo.

Zaton frat

Z razvojem industrije v manufakturah se je pojavila potreba po svobodnem delavcu, zato je proti koncu 18. stoletja z nevoljniškimi patentmi (1782-1885) kmet postal osebno svoboden in je lahko pod določenimi pogoji zapustil posestvo fevdalnega gospoda. Po osvoboditvi kmeta in z industrijskim razvojem, zlasti železarn in glažut, je začelo naraščati število frat, ki so se hitro širile v še nenačeta gozdna območja. Fratarstvo je doseglo višek v sredini druge polovice 19. stoletja, ob koncu stoletja pa se je začel njihov konec; do prve svetovne vojne je v dotedanji obliki prenehalo obstajati.

Provizorija manjša oglarska bajta z dvema ležiščema in z notranjim odprtim ognjiščem, v bližini je pripravljeno kopisce za novo kopo. Stala je v Auerspergovem gozdu pri gozdnem studenčku Kalicek blizu nekdanje fratarjeve hiše na gornjem delu vzhodnega pobočja Pogorelskega hriba. Posnetek je naredil dipl.ing. gozdarstva Franjo Sevnik leta 1937.

naše korenine

Vinograd ne prizna upokojitve

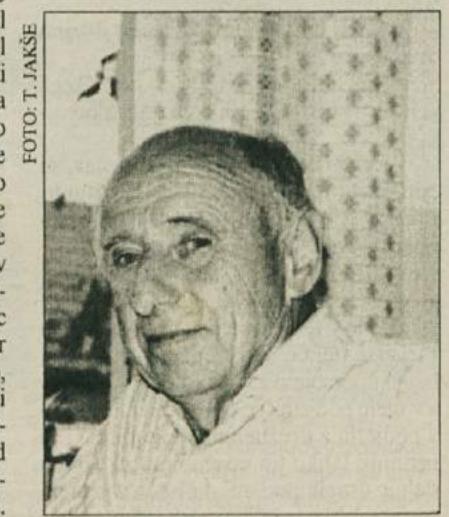
propadla. A poveljnik ni odnehal. Poskusil je po kopnem, z vlakom, ki pa se je malo pred Sarajevo ustavil. Šele zdaj je opustil misel na odpor in dovolil vojakom, da so se razšli. To je bil tisti legendarni Mirko Pleiweis, ki se je kasneje proslavil tudi v partizanskem boju proti okupatorju.

Franc je po vseh mogočih poteh in na vse mogoče načine le prišel do Zagreba, od tam pa preko Karlovca domov. Doma se je najprej zaposlil na banovinskem posestvu Vinomer skupaj s sovaščanom Janezom Matašičem, o katerem smo v tej rubriki že pisali. K sreči tu ni ostal dolgo, ampak je že jeseni pričel z delom in šolanjem na Kmetijski šoli na Grmu. Ta korak pa je zanj pomenil tudi slovo od Bele krajine, česar pa takrat seveda še ni mogel vedeti, kot tudi ni mogel predvideti, kaj se bo pozneje zgodilo na Vinomeru, kjer je bil njegov šef ubit, sovaščan Matašič pa je odšel k vaški straži. Ko sedaj razmišlja o teh stvareh, je pretresen nad njegovo usodo in vsem, kar je moral prestati v zapor, ter tudi nad tem, da ga še sedaj ovirajo pri tem, da bi dobil slovensko državljanstvo, ki si ga tako želi. "Če bi bil krič, po vojni ne bi prišel nazaj domov, saj mu je bila pot naprej v tujino odprta," pravi Franc, ki se dobro spominja, da mu je mati pripovedovala, kako jo je Matašič rešil iz krempljev pobesnelega domobranca, ki jo je hotel ubiti, ker je pri sebi skrivala ranjenega partizana.

Na kmetijski šoli je bil Franc do tri in štiridesetega leta, vmes in potem pa je delal na Agnicičevem posestvu v Srebrničah, kjer je vozil traktor. Delo ga je veselilo, saj je na vožnjah marsikaj videl in slišal ter srečal veliko zanimivih ljudi. Prav dobro se še spominja znamenitejših novomeških družin, ki so se med vojno zatekle na srebrniško posestvo in naprej na deželo, pa bombardiranja Novega mesta in številnih ranjencev, ki so jih iz porušene bolnišnice prepeljali najprej v Srebrniče in potem v zavjetje roških gozdov. Po tej poti je vse do konca vojne potovalo še veliko pomembne pošte, zdravil in drugih potrebsčin, ki jih je po skrivenih zvezah posredoval Franc. Po vojni so bili Agnicičevi pregnani s svojega posestva, z njimi pa je odšel tudi Franc.

Zanj in za mnoge iz njegove generacije se je pričelo novo obdobje izgradnje potrušene domovine. Veliko ostankov ruševin je prav on zvobil iz Novega mesta. Postal je Novomeščan in se poročil z Angelo, s katero ima dva otroka, zdaj pa je njun zakon obogaten še s petimi vnukmi. Volanu je ostal zvest vse do upokojitve, vinogradu pa bo ostal do konca. Vinograd upokojitve ne prizna.

TONE JAKŠE

France Rus iz Novega mesta

NAGRADA V NOVO MESTO IN ŠKOFJO LOKO

Žreb je izmed reševalcev 39. nagradne križanke izbral BISERKO VERSTOVŠEK iz Novega mesta in Toneta Podnarja iz Škofje Loke. Verstovški je pripadla denarna nagrada 3.000 tolarjev (sporoči naj nam številko tekočega računa ali bančne knjižice in EMŠO). Podnar pa bo prejel knjižno nagrado. Nagrajencema čestitamo.

Rešite današnjo križanko in rešitev pošljite najkasneje do 25. oktobra na naslov: Dolenjski list, Glavni trg 24, 68000 Novo mesto, s pripisom KRIŽANKA 41. Ovojnico brez poštne znamke lahko oddate v naš poštni nabiralnik pri vhodu v stavbo uredništva v Novem mestu.

REŠITEV 39. NAGRADNE KRIŽANKE

Pravilna rešitev 39. nagradne križanke se, brano v vodoravnih vrsticah, glasi: TREFALT, REVIZOR, PLANICA, KOLE, ROJ, KLANA, UŠ, EVREN, PRETKANEC, TG, LOS, OLJKA, LI, ALPE, LETNI ČAS, SKROČE, OJNICA, TAINAN, RENNER.

prgišče misli

Razocaranja in bolečina obračata misli v preteklost.

IVO ANDRIĆ

Velike dogodke se da včasih najbolje ocenjevati po podrobnostih.

JURIJ GUSTINČIČ

Ljudje ne marajo pravičnikov.

V. KAVČIČ

Resnica je večja, če prihaja iz različnih glasov.

S.GRIFFIN

Zakaj če je ljubezen, je tudi spoznanje in je tudi vera.

M. ROŽANC

šola stabilnega življenja

Življenje v svoje roke

Vsekod izmed nas je v svojem življenju obiskoval vsaj eno, običajno pa več šol. Na šolah smo si razširili obzorje in povečali znanja, s pomočjo katerih sedaj bolje poznamo svet. Toda na nobeni šoli se nismo učili temeljnih in povsem živiljenjskih večin: kako doseči globoko sprostitev in notranji mir; kako odpraviti raztresenost in doseči zbranost, ki jo nujno potrebujemo pri katemkoli delu; kako iskreno, brez strahu in predskokov spregovoriti s partnerjem o skupnili problemih; kako zmanjšati tremo in negotovost; kako ohraniti mirno kričenje glavo in konfliktnih situacijah; kako razviti samozavest, samospoštovanje in se veseliti življenja.

Zavračajo poroko

Najnovejša raziskava, ki jo je opravil Britanski inštitut za politične študije, je pokazala, da se Britankam nič ne mudri v zakonski jarem, kar pa seveda ne pomeni, da jim ni všeč razgibano spolno življenje ali da ne marajo imeti otrok. Vse to jim je pri srcu, le ogibajo se poročni koračnici in usodenemu "da". Velika Britanija v tem pogledu vodi v svetu in od vseh zahodnih držav najmočnejše uveljavila sodobno usmeritev, ki jo je sicer zaznati udi v drugih razvitih državah, izogibanje poroki. Dovolj zgovoren je podatek, da se že skoraj polovica otrok spočne zunaj zakonske zvez.

Iz raziskave, v katero je bilo vključenih več tisoč poročenih in neporočenih parov, sledi, da je moderno, če moški in ženska dolgo časa živita skupaj, v povprečju kar osem let, ne da bi se poročila. Zanimivo in nekoliko presenetljivo glede na ustaljene vzorce je to, da se poroke ne branijo pred vsem moški, pač pa jo v veliki večini odklanjajo ženske. Odgovori kažejo, da ženske želijo biti neodvisne in samostojne ter da ne potrebujejo več moškega kot živiljenjskega začasnika. Poleg tega ženske odvrača od poroke tudi strah pred morebitno ločitvijo. Mnenje drugih postaja vse manj pomembno, med ženskami prevladuje prepričanje, da se da življenje živeti na različne načine, kako ga kdo živi, pa je njegova osebna zadeva, ki se drugih ne tiče.

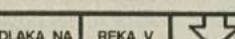
Za polovico Britank velja, da v svoje načrte za bodočnost ne vključujejo več poroke, zanje je to zgolj nepotreben obred. Ministerstvo in poroka nista več nelocljiva pojma. Če je odnos med partnerjem dober, poroka ni potrebna, če je slab, pa bi bila poroka nemoralna, meni večina Britank.

NAGRADNA KRIŽANKA

41

AUTOR: MARKO BOKALJ	GESLO: VODILO	PESEM: ALEKSE SANTICA	SESTRIN ALI BRATOV SIN	RASTLIN- SKA BODICA	IZOLIRA- NOST	RADU
UČITELJ: SVETOV- LEC						
SLOV. SLIKAR NIKOLA						
UBITI EGP. VODITELJ						
						IZVOR ŽARCENCA
DOLENJSKI LUST DOLENJSKI LUST DOLENJSKI LUST	MESTNI NASAD	SMER V SODOBNI UMET- NOSTI	GLAVNO MESTO SENEGALA	DLAKA NA KONJSKEM VRATU	REKA V FRANCII KONEC POLOTOKA	
IME VEČ SLOV. KRAJEV						MARJAN ROŽANC OSCAR ARIAS
NAJETO TURIST. STANOV- NJE					MESTO V INDIJI	
MORSKE ZIVALI S SKRPGAMI				ŽUPANIČ OPRTINA V ŽIDU	KRAJ NA JUGU CRESA	RIMSKA PROVINCA
SLOV. PESNIK MARKO					POGAN	DRUGA GRSKA CRKA
DOLENJSKI LUST DOLENJSKI LUST DOLENJSKI LUST	KRILLO ZGRADBE					EUGENE IONESCO STAROGR. TEKMO- VANJE
				AMER. DRŽAVA OB PACIFIKU DEREK		
			NAVH- NOST	LENNONO- VA VDOVA	NEMŠKI FILOZOF IMMANUEL	SALOMO- NOV VANDRO- VEC

NAVH-
NOST

LENNONO-
VA VDOVA

enostaven način dosežete z globinsko meditacijo - gama. Gama ni mehanična tehnik, marveč umetnost, kako doseči pristen in globok stik s seboj, umetnost, ki se je lahko vsakdo nauči. Vendar se v šoli stabilnega življenja naučite še dosti več. Gama je obrat navznoter ali le ena "noga", za stabilno življenje pa potrebujemo dve. Drugo "nogo" predstavlja obrat navzven. To je konkretno učenje, kako v živiljenjskih krizah aktivirati notranjo stabilnost in ohraniti trezno glavo, kako dobiti globlji uvid v živiljenjske probleme in jih uspešno reševati, kako izgraditi samega sebe in zaživeti svobodno in v skladu z modro živiljenjsko filozofijo.

Šola je namenjena vsakomur, ki želi izvesti življenje v svoje roke, ne glede na njegovo izobrazbo, poklic ali veroizpoved. To ni šola v šolskem pomenu te besede, marveč šola za življenje.

BRANE KRAPEŽ

Če želite zvedeti še kaj več o Šoli stabilnega življenja, ste vabljeni na uvodno predavanje (vstop prost), ki bo v ponedeljek, 18. oktobra ob 18. uri v novomeški gimnaziji, Cesta herojev 5.

zdravnik razlaga

mr.sc.dr. Tatjana Gazvoda

Bolečina v križu

Ozadje za lumbago je nenadna motnja v medvretenčnem prostoru: izpah (hernija) diska ali pa blokiranje vretenc. Če ima prizadeti toliko energije, da se kljub bolečinam giblje naprej in sprosti hrbitenico, da postane ohlapna, bolečine včasih prenehajo ter ni potrebno drugo zdravljenje. "Heksenšus" se na ta način lahko bolj ali manj hitro pozdravi, redko pa lahko nastanejo zaradi tega trajne težave.

Kronična bolečina v križu se razvija že v začetku največkrat postopno. Okvarjen disk in posledice te ovare peljejo postopoma k večjim motnjam medvretenčnega prostora. Zato pride do povečane obremenitve vezi in mišic. Stanje je toliko časa dobro, torej brez bolečin, dokler ni nekega dne meja prekoračena ter se pojavi bolečje draženje sklepov, vezi in mišic. Bolnik skuša razbremeniti obolelo ledveno hrbitenico z refleksno napetimi mišicami, kar pelje največkrat do nepravilne drže.

Zivčne korenine, ki gredo iz medvretenčnih odpričnih spodnjih ledvenih hrbitenice in križnice, tvorijo splet, ki oskrbuje z živci kolk in sedalo, v glavnem pa tvorijo iščasni živec - kot največji živec našega telesa. Ta ozivčuje celo spodnjo okončino, izjema je le sprednja stran stegna. Ker so diski spodnje ledvene hrbitenice, posebno na prehodu v križnico, najbolj dovetzni za okvare, obstaja tu velika nagnjenost k izpahu diska, ki je najpogosteji vzrok pritiska na živčne korenine. Pritisk na iščasni živec povzroča bolečino, kar imenujemo iščas. Upoštevajoč mesto občutljivosti in druge znake, lahko s precejšnjo gotovostjo govorimo o višini okvare. Pri večjem pritisku nastopi neobčutljivost v predelu okvare. Zmanjšanje mišične moči je redkejše in jo

opažamo zlasti pri dalj časa trajajočem pritisku na živčno korenino. Oslabljena moč mišic, ki se kaže v padanju prstov in stopala na nogi, kaže na ukleščenje živčne korenine med petim ledvenim in prvim križničnim vretenjem. Tudi refleks Ahilove tetive je v tem primeru največkrat moten. Največče nastopa pred iščasom kronični ali akutni lumbago z več ali manj pogostimi napadi. So pa tudi bolniki, pri katerih je iščas edini znak obolenja medvretenične ploščice. Nastane lahko nenačoma.

Težave, ki jih bolniki s hernijo diska najpogosteje navajajo, je močna bolečina v križu, ki nastane največkrat brez vidnega vzroka. Bolečina je osredotočena v križu, izžareva pa v zadnjico, nazaj v stegno, golen in često v stopalo. Bolečina je združena z omrtvičenjem oziroma občutkom "ledenja ali iglic". Znaki omrtvičenja, iglic in bodic so najhitjeji v spodnjih predelih okončine ter jih bolniki opisujejo, kot da bi imeli tisoč bodic in iglic vstopalo in goleni. Bolečina zaradi hernije diska mnogokrat popusti pri ležanju, medtem ko se bolečina zaradi tumorja ali vnetja pri ležanju še okrepi, kar je pomembno pri postavljanju diagnoze. Prav tako se bolečina zaradi hernije okrepi pri hitrih gibih. Pri prispodbujanju, pri prisilnem položaju pa tudi pri prenosu teže in pri telesnih preobremenitvah. Bolniki navajajo, da jih je presekalo in jim odvzelo noge, da so paralizirani in da ne morejo premikati nog. Pri pregledu pa ugotovimo normalno moč mišic, samo da zaradi bolečin in mišičnega krča bolnik ne more premikati nog. Če ima bolnik samo delno oslabljenost mišic stopala (padajoče stopalo), se včasih sliši, ko stopalo udarja na trdo podlagu. Bolnik se spotika ob malo dvignjene robove, na primer ob pločnik, stopnice ali celo debelejšo preprogo. Ko se zave te hibe, podzavestno dviguje bolno nogo više kot normalno, kar izzove nenormalno in značilno hojo. Motnje lahko nastanejo, čeprav redko, tudi pri odvajjanju vode in blata. Bolnik ne čuti potrebe, kdaj mora na vodo, oziroma mu ta uhaja, redkeje pa se to dogaja z blatom.

(Se nadaljuje)

praktični
praktični KRIŽ
praktični
praktični

Nakup
moške obleke

Moški so navadno zelo nepotrpežljivi, ko morajo hoditi od trgovine do trgovine in izbrati primerno obleko. Mnogi se zadovolijo kar s prvo, ki jo pomerijo. Na kaj paziti pri nakupu obleke? Predvsem bi morali izbrati pravo velikost. Močnejši moški naj se odločijo za nekolicino večjo obleko, v kateri bo tudi obilnejša postava videti bolj vitka. Manjši moški in tisti s kratkimi nogami naj se izogibajo zavirkom na hlačah. Kar se tiče materialov, so najboljše mešanice naravnih materialov z majhnim odstotkom sintetičnih vlaken. Ko kupujete obleko, vedno poleg najprej izberite kravato, in se šele potem odločite za srajco. Pri tej je predvsem pomembna barva, ki se mora skladati z obrazom.

Slabost
na potovanju

Vožnja z avtomobilom pa tudi z drugimi prevoznimi sredstvi je za nekatere zelo mučna. Vendar obstajajo zelo preprosta sredstva proti slabosti. Slabost in omotica na potovanju pri ljudev navadno nastopita med četrtnim in enajstem letom starosti. Za slabost med vožnjo je "odgovoren" organ za ravnotežje v srednjem ušesu, ki ga nevajeno gibanje razdraži. To je moč preprečiti že s pravilno prehrano. Pol ure pred začetkom potovanja in med njim pojete kaj lahkega, na primer sadje ali kekse. Če je želodec prazen, vam je še bolj slabo. Ne pijeti pa alkohola! V avtobusu ali avtomobilu sedež na prednjem sedežu ter med vožnjo osredotočite pogled na točko na obzorju. Nikakor ne berite. Če začutite, da vam postaja slabo, naslonite glavo nazaj. Pri akutnih težavah pomaga akupresura. Vsakih petnajst minut si zmasirajte notranjo stran dlani tri prste nad zapestjem. Še učinkovitejši so akupresure zapaste, ki si jih pred vožnjo nadene na roke.

Krepka
zeljna juha

Za 4 osebe potrebujemo: 1 majhno zeljno glavo, 2 korenčka, pol gomolja zelene, 1 petršiljevo korenino, pol šopka petršilja, 50 g masla ali margarine, 1 žlico moke, 1 rumenjak, 11 mesne juhe iz kocke, sol, poper in petršilja za potresanje. Zeljno glavo ocistimo, operemo, jo narezemo na široke rezance. Korenje, zeleno in petršiljevo korenino olupimo in narezemo na tanke rezine. Peteršilj sesekljamo. V kozici segrejemo maslo ali margarino in prepražimo zelje, korenje, zeleno in petršiljevo korenino. Potresemo z moko, premešamo in na hitro prepražimo, nato zalijemmo z juho, solimo, popramo in potresemo s sesekljanim petršiljem. Kuhamo v pokriti kozici, počasi naj vred 15 do 20 minut. Ko je zelenjava mehka, odstavimo juho s štedilnikom, ji primešamo rumenjak, potresemo s petršiljem in takoj še zelo vroč ponudimo.

Zimski česen

- zdaj

Brez česna ni dobre kuhinje pa tudi ne zdravja, kar je bilo že tolikokrat napisano. Ločimo predvsem zimski česen s širokimi listi, poletni česen z ozkimi in česnovko, ki poleg glavic nastavlja še številne brstične stročke in s tem daje dvojni pridelok. Zimski česen je debelopoden, sadimo pa ga v oktober. Brez škode prenaša do 30 stopinj pod ničlo, najbolje pa uspeva na nevtralnih

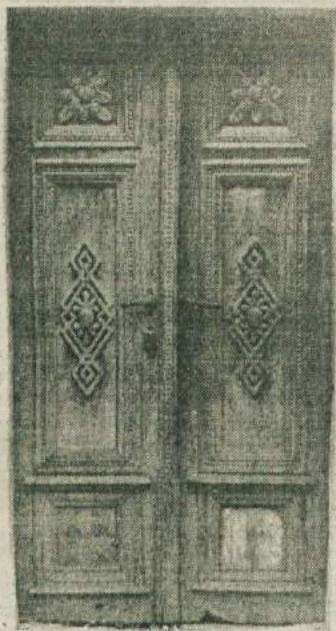

FOTO: I. POČKAR

GOSTILNIŠKA VRATA - Ob mnogih novih gostinskih lokalih životarijo še tu in tam kakšna stara gostilniška vrata, ki bi bila, obnovljena, lahko v ponos marsikateri hiši. Nikdar niso bila revna, posebno ne v 19. stoletju, ko so jih izrazito likovno oblikovali, največkrat rezljali. Motivi na rezljanih vratih so geometrijski in rastiški. Skozi vrata Gabričeve gostilne v Brežicah je šlo pred 2. svetovno vojno ničkoliko flosarjev, ki so vozili po Savi tod mimo. Celo ko so se na novo odprla vrata bližnje Lukeževe gostilne, je bilo dela dovolj za oba gostilničarja, saj je bila Sava kar bela od flosov. Na fotografiji so vrata nekdanje Gabričeve gostilne v Brežicah. (Pripravila etnologinja Ivana Počkar)

In Trdinovih zapiskov

Nič ob pravem času - Ljudje nič ob pravem času ne delajo, ko nastopi mraz in sneg, ni ne dry, ne perilo oprano, ne nastila, ne žito spravljeno, ne črevliji gotovi, ne zimska obleka, ne peč popravljeni, ne okna razbite spet nove. Zvečer se dolgo ne priže luč, po uro in več sede ljudje v temi, če treba je varovati!!

Vino je glavno - Radi vina, ki je glavna stvar tod, narod slaboten, delavci šele ob 6. začno delati, ob 7. pa bi že hteli piti. En bokal bi jim človek rad dal na dan in to bi jim zadostilo. Hrvatje, ki pridejo na gole kolenih plazit s. Felksa, kupajo sveče, nekteri celo pest, plaze se nosijo jih ali neprizgane potem jih zopet nazaj dajo cerkvencu, misle bog ve kaj so dobrega storili. Beli Kranjec kaj slabo žive, nezabeljeno korenje, krumpir v oblicah in grdo črno nerodno debelo kakor za prasce zribano zelje. Kedar je špeh, pozgo ga kmali z repo in zeljem, potem ni zabele več - kruha je malo, meljejo si moko na žrvnjih.

Ultra-skope Dolenjske nahajajo se tudi poleg splošne zapravljenosti. Smolinska dala hčeri 2.000 dote, v krčmi pa ukradla svečo, v sumu skrila jo je v sneg, ali žena, ktere otrokom bila je botra, jo je zapazila. Jermanica ga rada srka ali zraven je strašno skopa, visi tedaj ljudem za gobec, ktor želi, zapreda z njim tudi ljubeven in tako piše z ljubčkom skupaj, zraven pa papa tudi njegove rake ali klobase.

Huda žeja - Nekteri tože, da glad lahko nosijo, od žeje pa jim kmali prihaja težko, da onemorejo ali na tla popadajo - nasledki vina! Ljudje pijo premalo vode mnogi.

Muzeji so živa stvar

Po trinajstih ur se pričnejo restavracije in ulice praznični in spet zavladala normalen mestni ritem. Nekaj dni takole spremjava mestni utrip, si na hitro ogledava nekaj muzejev, kajti za podrobnejši študij bi potrebovala precej več časa, in se sprehajava po parkih. Zlasti zanimiv je naravoslovni muzej, kjer je še posebej vreden ogleda indijanski del z bogatim prikazom življenja različnih indijanskih plemen, načinom njihovega oblačenja, bivanja, dela, lova, njihovih šege in verovanja ter orodja in orožja, ki so jih uporabljali. Indijance tako dobro lahko predstavijo le v Ameriki, njihovi domovini. Seveda so zanimive tudi druge zbirke, med njimi sedaj tako popularni dimozavri. Zanimiv je tudi muzej tehnik in znanosti pa akvarium in še marsikaj drugega. V katerokoli od teh čikaških znamenitosti pa se človek že odpravi, je najbolje, da si za vsako vzame najmanj en dan.

Obiskovalec ameriških muzejev - vsaj v tistih, kjer sva bila midva, je tako - pa bo presenečen še nad nečim. Medtem ko pri nas v Evropi vlada v teh hišah znanosti slovenska tisina, pa velike ameriške razstavne dvorane kar odmevajo od otroškega vrišča in vpitja šolske mladine, ki se trumoma vali skozi nje. S tem jim je sicer odvzet del resnosti in spoštljivosti do razstavljenih predmetov, a Amerikanci se zaradi tega ne vznemirajo. Kot povsod drugod tudi tukaj prisegajo na učinkovitost. Zato v vsaki dvorani lahko najdeš mehanski ali računalniški vpraševalnik, ob katerem lahko obiskovalci rešujejo naloge iz prikazanega gradiva in odgovarjajo na določena vprašanja, marsikje pa se lahko ob poskusih tudi zabavajo. Šolski razredi imajo s sabo pole z nalogami, ki jih morajo rešiti, zato njihovo hitenje iz dvorane v dvorano ni čisto brezglavo, ampak s povsem določenim namenom. Ameriška praktičnost pa se kaže tudi v razstavljenih primerkih. Veliko razstavljenih predmetov je bolj ali manj spremno narejenih plastičnih kopij, pa se zaradi tega nič ne razburja.

VASJA 3GOŠBA POLONA GORJANC PREGUBLJENA VRNITEV

Spregleda je nekoga poletja, v hladni in prijetno senci vaške lipe. Tako se ji je v drobno srce naselila ljubezen do doma in domovine. Iz dneva v dan je spoznala nove prijatelje in nove življenjske izkušnje so jo trgale iz brezskrbnih mladih dni.

Njen najlepši dan je bil, ko je prvič razprostrala krlja, prvič zaplavala po zraku in poletela v širno nebo. Srce se ji je razširilo v radosti, da je ptica, in krožilo je nad lipo, nad vasjo, nad ljubo domovino. Prehitro so minili dnevi toplega sonca in v deželu je zavel mrzel veter. Ob jutrih se je na žičah zbiralo vse več njenih znancev in znank ter se odpravljalo na daljno pot v južne kraje. Tudi sama je morala z njimi, če je hotela preživeti. Opogumljala jo je misel, da se spomladi vrne domov.

V tujini je bilo lepo, a se ji je zdelo, da tu sonce ni tako toplo in prijazno kot doma. V srcu ji je vstajalo nevzdržno hrepnenje po vrnitvi. Naposled je dočakala

Se preden se je zarja dokončno razlila na nebuh, so se že pričele zbirati na drevo. Vse so bile vznemirjene in so vseskozi šepetale in ščebetale. Vzdignile so se ob sončnem vzhodu in še enkrat zaokrožile nad tujo deželo, ki jim je prijazno nudila go-

stoljubje. Potem so se odpravile domov...

Bile so že utrujene, ker je bila za njimi dolga pot, a so vseeno hitele, kolikor so jim dopuščala krlja. Morje pod njimi je bilo čudno tiho in grozče. Pred njimi se je odprl lep zaliv. Vse so si zaželete počitka in okreplila. Ona se je obotavljala, ker bi bila rada brž doma, a jo je pritegnilo veselje drugih ptic. Vse naenkrat so se v veselju hrepnenju po osvežitvi spustile v vodo in do neba je segel hrup tisočih prestrašenih krikov ptic, ki jih je gosta črna voda kar poziral. Nemočno so se nenavadno mokre in lepljive otepile.

Tako je tudi ona ležala tam v gosti, smrdeči vodi. Tako rada bi še enkrat poletela k soncu in domov, pa niti kril ni mogla razpreti. Vse okoli nje so plavala tripelca.

Umirala je počasi, z bolečino v prsih in s sliko vaške lipe pred očmi. Nič ni vedela o prelomljenih tankerjih, o grozljivem naftnem madežu, ki se širil po morju in ubjal.

POZORNANKA:

TABORIŠČNI SPOMIN

Bilo je leto 1942. Z družino sem bila v taborišču v Spodnji Šleziji. Kako hudo je bilo, se na kratko ne da povedati. Lačni smo bili in objedale so nas stenice, ki so bile tako velika nadloga kot lakota. Za izdajo hrane smo imeli karte, ki so veljale en teden.

Aprila je šla moja bližnja sorodnica rodila v sosednje mesto, kjer je bila bolnišnica. Njen mož me je zaprosil, naj tisti čas jaz dvigam hrano. Kruh pa morda še kakšen košček mesa bom dala njemu, drugo pa lahko obdržim zase.

To s hrano je bilo v redu do nedelje, takrat pa so karte odvzeli in tako je nemška kuharica opazila, da nimam svoje karte. Začelo se je zasljevanje. Mogoče bi mi prizanesla, če bi se pokesala in opravičila, a tega nisem storila, zato me je prijavila vodja taborišča. To je bil brutalen človek, vojak, ki je od nas

zahteval nemogočo disciplino. Večkrat je sklical zbor; "apela" smo se morali udeležiti vsi. Na njem je javno ožigosal vsakega, ki se je kaj pregrasil proti njegovemu režimu. Na takem "apel" sem zaslišala tudi svoje ime, ko me je pozival, naj se javim. Povedal je za moj "greh". Otrpnila sem in nisem vedela, kaj naj naredim. Ker sem bila klub 14 letom majhna, me med množico niso opazili. Odrasli, ki so bili bližu mene, so me še zakrili, tako da me tolmač, ki je bil naš človek, a pokoren Nemcem, ni izsledil.

Ko je bilo zborna konec, sem počakala, da sta vodja in tolmač odšla, nato pa sem odhitela v sobo. Vendar sem še nekaj časa živila v strahu, da me bodo poiskali.

Po petdesetih letih se vsega tega še živo spominjam.

Mirjam Bezek - Jakše
Tone Jakše

PRI ROJAKIH ONKRAJ LUŽE

Lemont - novi slovenski dom

Teden je hitro naokrog in spet je tukaj lepa sončna nedelja. Preživimo jo v Lemontu, mestecu nedaleč od Chicaga, zunaj katerega je slovenski franciškanski samostan, nedaleč stran pa imajo svojo izobraževalno ustanovo tudi slovenske šolske sestre. V dvajsetih letih tega stoletja so Slovenci s prispevkvi iz vseh koncev Amerike kupili to zemljo. Pobudo za nakup je dal Janez Jerič, doma iz Šmarjet. Kupnina za zemljo je znašala 2.500 dolarjev. Danes je seveda vredna neprimerno več. Slovenski franciškani so na njej zgradili slovensko versko središče v Ameriki, franciškanski samostan in cerkev v Lemontu, katerih ustanovitelj je bil Kazimir Zakrajšek, franciškan z Brezovice pri Ljubljani.

Sprehajava se po parku. Ob poti so postavljena znamenja. To je križev pot, ob znamenjih pa so na marmornate tablice vklesana imena donatorjev, ki so zanje prispevali denar. Na njih so imena starih ameriško-slovenskih družin. Pot vodi okoli plitvega jezerca. Ribe plavajo v njem in račja družina z mladički. Sredi jezera je otoček, na njem pa cerkvica. Bled seveda! Nedaleč od jezera je maketa romarske cerkve v Brezij. Malo više v skalah oltar. Slovenski Lurd. Poleti pred oltar postavijo klopi in tukaj se ob nedeljah zbirajo k maši slovenski romarji z vseh koncev Amerike. Po mašah priejajo piknike in športna ter družabne srečanja. Tudi sestanke in kulturne prireditve imajo v bližnjem Baragovem domu, ki so ga za take priložnosti tudi zgradili slovenski franciškani. Malo više je jasa za športne prireditve in veselice, nižje, za gozdnim obronkom, je tih, z nizko travo porasel kraj - poslednje počivališče ameriških slovenskih duhovnikov. Skromni

napis, ki se v ničemer ne razlikujejo drug od drugega, označujejo imena pokojnikov. Le en grob takoj ob vhodu je po zunanjem videzu razkošnejši. To je grob v Ameriki preminulega ubežnega ljubljanskega škofa Gregor Rožman.

V Baragovem domu imajo danes popoldne sestanke Slovencov iz Chicaga. Zbral se jih je nekaj več kot sto. Čepravje v dvorani vroče, pridno vztrajajo in načrtujejo. Gre namreč za zgraditev Slovenskega kulturnega doma v Lemontu. Zadnje čase, ko se iz centra Chicaga seli veliko slovenskih družin na podeželje, še največ pa v bližini Lemonta, je postalna izgradnja centra zelo aktualna. Akcija pa naj bi postala vseameriška, saj naj bi center dobil povezovalno informacijsko in arhivsko

V Baragovem domu, ki so ga slovenski franciškani zgradili v bližini svojega samostana v Lemontu, zbrani Slovenci iz Chicaga in okolice razpravljajo o dograditvi slovenskega kulturnega centra v Lemontu. Pod streho je bil že spomladi, jeseni pa naj bi bil tudi zaprt.

KNJIŽNA POLICA

Ludizem v sonetih

Med čedalje bolj opazna kulturna dejana in sadove slovenske duhovne tvornosti sodijo knjige, ki jih izdaja grosupeljska založba Mondena. V njeni zbirki Arion, ki jo ureja pesnik Ivo Frbežar, v kolofonu napisan tudi kot opremiljevec knjig, so nedavno izšle nove pesmi Novice Novakovića. Gre za drugo zbirko mladega avtorja, ki izhaja iz neslovenskega okolja, vendar pa piše skoraj izključno v slovenščini. Tokrat se predstavlja z zbirko FAMORGANA ALI KANKAN NEKEGA KLOVNA, ki pomeni pomembni dosežek tako imenovane mlade slovenske poezije.

Novakovičeva zbirko sestavlja 42 nenaslovljene pesmi, ki so po obliki soneti. Novakovič ni edini med mladimi pesniki, ki so se poskusili v tej po težavnosti eni najtežjih klasičnih pesniških oblik. V verzih ne uporablja jambškega enačterca, tako da so verzi v metričnem oziru vse prej kot strogo izoblikovani, pravilno pa razporejene samo rime, čeprav niso povsem čiste. Najbolj pa preseneča, da se je Novakovič kot izrazit ludistični pesnik odločil za svoje igre in vragolije z jezikom uporabiti prav sonetno podobo.

Na ludizem opozarja že sam dvojni naslov pričujoče zbirke, poleg tega pa še na sprevrženost in grotesknost sveta, v katerem se Novakovičeva pesem giblje. Za kakšen svet gre, okvirno kažejo že naslovi razdelkov: Rock'n'roll za puritanice, Preverjanje norosti, Razgaljeni samuraj ipd. Povedano drugače, svet Novakovičeve poezije ne pozna oziroma se ne podreja pravilom in zakonom, ki delajo realni svet razumljiv in spremljiv, je torej utemeljen na popolni prostosti, razvezanosti, nedoločnosti, karor je v spremni besedi zapisal Brane Senegačnik. Takšen svet omogoča bravurozne igre z jezikom in tudi, kar je za Novakovičeve poezijo še posebej značilno, igre z realnostjo.

IVAN ZORAN

Vabilo k sodelovanju

Društvo ekonomistov Dolenjske in Bele krajine, Zavarovalnica Tilia in Dolenjska založba so skupaj izdali zanimivo publikacijo DOLENJSKA IN BELA KRAJINA - NOVE IDEJE ZA NOVO

- Založba Amalietti je kot svojo stoto izdajo poslala na knjižni trg potopis Aleksandra Zalarja DEŽELE NA KONCU SVETA in delo SOCIALNI ANTROPOLOG O SLOVENCIH Roberta G. Minicha.

- Pri Didakti je izšla pesniška zbirka PTICA IN NEON Primozova Jovana.

- Dramski besedilo Milana Kleča VSEGA JE KRIVA MARJANA DERŽAJ je izšlo v knjižni obliki pri založbi Vitrum.

telegrami

funkcijo, kjer naj bi se tudi zbiralo gradivo iz izseljenskih krajev, kjer slovenski živelj počasi izginja. Tako naj bi Lemont poleg verskega postal tudi kulturno središče dobršnega dela Amerike. Center pa naj bi igral važno vlogo tudi v povezovanju z domovino, v predstavitvi Slovenije in njenega gospodarstva. Orogje stavbe s streho že stoji, zaprta pa naj bi bila še letosnjo jesen.

Po sestanku pred domom kramljava z rojaki. Predsednik odbora za izgradnjo kulturnega centra Martin Hozjan in predstavnik ameriških Slovencev v svetovnem slovenskem kongresu dr. Jože Bernik razlagata svojo vizijo delovanja novega centra in možnosti za njegovo čimprejšnjo zgraditev, pridruži se jima tudi belokranjski rojak Tone Bajuk, ki kot gradbeni strokovnjak v odboru skrb za nadzor gradnje. Njihova zavzetost da služiti, da bo nov slovenski center v Ameriki kmalu zrasel in zaživel.

Iz Amerike v Kanado

Američani gotovo stejejo med tiste narode na svetu, ki največ potujejo. Že samo podatek, da ima od okrog 248 milijonov prebivalcev kar 158 milijonov voznisko dovoljenje, je dovolj zgovoren. Po zadnjih znanih statističnih podatkih pridejo na en avto le 1,4 osebe. Tudi sicer poteka po cestah kar 80 odstotkov vsega prometa, po zraku se prevaža okrog 18 odstotkov potnikov in le dva od stotih Američanov se odločita za vlak. Med slednje potnike se uvrstiva tudi midva, ko se odločiva, da odideva iz Chicaga na obisk v Kanado, v Toronto in njegovo okolico. Pravzaprav se o tem, kako potovati, odločava med dvema možnostma: z vlakom ali avtobusom. Letalo, ki bi naju "prestavilo" iz enega velikega mesta v drugega v uri ali dveh, za naju prav zaradi tega ni zanimivo. Želiva namreč bolje spoznati deželo, predvsem pokrajino, to pa je najlažje s kopnega. Teta Ivanka, pri kateri živiva v Ameriki in ki dela v dveh potovnih agencijah, je dober svetovalec. Svetuje vlak, in ko seveda nanj, spoznava, kako prav je imela.

Le po odpuščanju bi lažje živeli drug z drugim

Še en odziv na polemko z novomeškim vikarjem

Resnica je samo ena, toda vsake oči imajo svojega "malarja". Vsak ima sicer pravico do tega (malarja), je pa tudi dolžan spoštovati "resnico drugega".

Druga svetovna vojna je gotovo velik mehnjak v zgodovini, vendar smo 50 let po vojni poslušali samo eno resnico. Zakaj niso dovoljeni sedaj slišati še druge strani?

Spadam v mlajšo generacijo (rojena sem bila v poznih 60. letih), pa vendar nem nekaj tudi iz svojih izkušenj, saj so nam že v osnovni soli in pozneje peli "slavosvepe in hvalnice" o partizanih komunistih, sedaj pa vidimo, kaj se je zgodilo s komunizmom. Zato ne pričakujte od nas mladih, da vam bomo verjeli še naprej. Verjamem samo to, da je bila 2. svetovna vojna težak boj, za bele, rdeče in vse ostale. Trpeli so mnogi. Vse, ki so trpeli, tudi za mojo bodočnost, spoštujem in ceneim, obojam pa vse, ki so pobijali, mučili, ne glede na to, na kateri strani so bili. Vem pa tudi, da je bilo (in so še) veliko takih (tudi na visokih položajih), ki so spletki, prevarami in lažmi prišli do raznih ugodnosti, pa si tega niso zaslužili.

Naj sedaj spregovorijo tudi drugi, drugače misleči. Zakaj komuniste to tako boli? Razumite, da so vse nekomuniste 50 letbole nevesnice, ki ste jih širili vi.

V družinah mojih staršev je bilo veliko otrok, med njimi so bili eni pri "rdečih", drugi pri "belih"; niso se odločili za boj zaradi svoje ideologije, ampak so bili v to prisiljeni. Borili so se predvsem za golo življenje (še pomisili niso na kakšen koli -izem).

Ne zamenjete znanja nikogar, splohovanji borci, tudi ne znanja mladega vikarja g. Pozniča. On je bil rojen v Argentini, tam je izvedel "druge strane resnice", saj vemo: mnogi Slovenci nekomunisti so bili po vojni izgnani ali kako drugače prisiljeni izseliti se, če so hoteli ohraniti osnovno človekovo pravico - življenje. V tujini se je smelo marsikaj povedati, ne tako kot 50 let v Sloveniji. Zakaj so npr. zaprli g. Lizarja, ki je napisal knjigo spominov (Spominski skrivač Marka), ki jih je sam doživel, pa mu niso pustili, da bi jih brali tudi drugi, češ, da "je nenesično prikazoval razmere v državi", kajti oni so imeli svojo "resnico", ki so jo vsljivali vsem, in takih primerov je žal še mnogo.

Ne mislim pogrevati ničesar. Želim le to, da bi res prišlo do sprave, da bi vsak priznal svoje napake in odpustil napake drugih. Ko bomo to sprejeli, bomo lažje živeli sami s seboj in z drugimi.

Se vedno upam v lepo bodočnost!

M. SAJE

Novo mesto

Policisti baje prezijo na tihotapce

Ker teh ni, ustavlajo voznike

LOŠKI POTOK - Letošnje poletje je bilo za voznike, tiste, ki jim je za varnost kaj malo mar, polno presenečenj. V Loškem potoku sicer ni policijske postaje, klub temu pa je v kraju vedno nekaj policijskih avtomobilov. Govori se, da prezijo na tihotapce in druge nezaželene osebe, ki baje tihotapjo prek meje iz sosednje Hrvaške. Je pa Loški potok od meje oddaljen najmanj 10 do 25 kilometrov, kar prisotnosti policije v kraju ne opravičuje.

Ker pa je promet prek meje dokaj redek, so na udaru domači vozniki, zlasti tisti, ki so službeno stalno na cesti in se s kontrolo srečujejo nekajkrat dnevno. To skrajno moti tudi traktoriste, ki vožijo iz gozdov in je njihov tovor večkrat v delnem nasprotnu s predpisi, čeprav se ustavljeni na gozdnih cestah. Pri vseh pa se občasno najde tudi kaščna tehnična napaka, kar dodatno stanaže že tako tanko denarnico. Vse o tem pa kaj hitro potuje naprej, kar odvrene še tisto malo turizma in so kajpkaj gostinci in trgovci močno prizadeti, govore, da se jim je promet za pol zmanjšal.

A. KOŠMERL

- Odlični (imenitni) dolžniki so slabi plačniki. (Pregovor)
- Vselej sem bil prepričan, da slovenskega gospodarstva ni mogoče uničiti, žal zdaj ne več tako. (Mencinger)
- Živeti pomeni ljubiti, v prvi vrsti ljubiti življenje. (Pierson)
- Čim večja je množica, tem lažje manipulaš z njo. (Petan)

Protest obrtnikov

Zakaj pri republiških štipendijah razlike med otroki obrtnikov in ostalimi?

METLIKA, ČRНОМЕЛJ, NOVO MESTO - Na obrtnih zbornicah v Črnomljiju, Metliku in v Novem mestu so pretelki teden sprejemali ogorčene proteste obrtnikov, ki so vložili vloge za dodelitev republiških štipendij njihovim otrokom. Z Zavoda za zaposlovanje Novo mesto so namreč dobili dopis, da morajo pri Centru za socialno delo zahvatiti oceno o izpolnjevanju materialnih pogojev za pridobitev republiške štipendije.

Najbolj ogorčeni so bili nad določili, da dokazno gradivo za oceno predstavljajo ogledi na kraju samem po uradni osebi ali ogled z udeležbo izvedencev, in sicer stanovanjskih in poslovnih prostorov, umetnin, listin in potrdil, kot so bančni računi in hranične knjižice, vpogledi v evidence nemrečin, register motornih vozil in podobno. Centri za socialno delo to oceno sicer izdajo samo na zahtevo prisilca, toda za tistega, ki takšnega potrdila ne bo predložil, bodo na Zavodu za zaposlovanje odločili, da ne izpolnjuje pogojev za pridobitev republiške štipendije. Prosilec je dolžan poravnati tudi vse stroške, ki nastanejo s pripravo takšne ocene. Na črnomalskem Centru za socialno delo so izračunali, da bi bili stroški okrog 12.000 tolarjev.

Na intervencijo občinskih obrtnih zbornic je obrtna zbornica Slovenije vložila protestno pismo na ministrstvo za delo, ki je izdalo ta navodila. Ministrstvo je sicer obljubilo nova navodila, na katera pa obrtniki še čakajo. Omenjene obrtne zbornice so v svojem protestu zahtevali predvsem, da ministrstvo za ugotavljanje upravičenosti do republiške štipendije predpiše enotne kriterije za vse prisilce, ne pa da za otroke obrtnikov in podjetnikov uvaja diskriminacijo.

Anonimni alkoholiki v Novem mestu

Kakšna je ta skupnost in kako je mogoče v njej sodelovati - Povabilo - Po nekaterih podatkih naj bi bilo v Sloveniji že 200.000 od alkohola zasvojenih ljudi

Včasih smo v Sloveniji za zdravljene alkoholike oz. vse tiste, ki so kakorkoli žeeli prenehati piti, poznali samo klube zdravljenih alkoholikov (KZA). Značilnost KZA je bila v tem, da je klub vodil terapevt profesionalec, v glavnem zdravstveni ali socialni delavec. V te klube so zdravljeni alkoholiki posiljale v glavnem razne medicinske ustanove, kjer so se alkoholiki združili, ali zdravniki psihiatri, ki so se ukvarjali z alkoholizmom. Član je lahko postal vsak, kdor je vsaj tri mesece poprej abstiniral in je sprejel program, ki ga je imel KZA.

V svetu (ZDA in zahodna Evropa) pa so se alkoholiki zbirali v klubih anonimnih alkoholikov - AA. Gibanje se je začelo v tridesetih letih tega stoletja v ZDA, kjer je W. Billy s svojim prijateljem ustanovil prvo skupino AA in sčasoma postavil temelje za delo v teh skupinah. Skupine so nato nastajale po vseh večjih mestih ZDA, kasneje pa tudi po vsej zahodni Evropi. Danes lahko v telefonskih imenikih vseh večjih mest po Evropi najdete tel. št. klubov AA, katere lahko pokličete, če imate težave z alkoholom, sestanki so tudi v različnih jezikih.

Pred nekaj leti je bil prvi klub AA ustanovljen tudi v Sloveniji, in sicer v Ljubljani, letos februarja pa v Celju in Novem mestu. Prej skupin AA v Sloveniji niso ustanavljali. Mogoče zato, ker v skupinah operirajo z besedo Bog, čeprav to ne pomeni, da so vezani na kakšnoki religijo, zato je vedno dodano: "kakor to pač kdo razume". Gre bolj za neko pripravljenost, odprtost za nekaj novega, brez alkohola. To nekaj lahko pomeni tudi to, da je nekdo sploh pripravljen prenehati piti, če upoštevamo dejstvo, da od vseh, ki imajo probleme z alkoholom, komaj kakšnih 10% začne razmišljati, da je za njihove težave sploh kriv alkohol, 50% od teh enkrat v življenju preneha piti, 50% (v AA 65% - 70%) od teh zadnjih pa jih trajno abstinira. Torej samo kakšnih 2,5% vseh, ki imajo težave z alkoholom, trajno ozdravi.

Bistveno za AA izhaja že iz samega imena anonimnih alkoholikov. Najprej gre jasno za alkoholizem, kar izhaja iz preamble: "Anonimi alkoholiki smo skupnost moških in žensk, ki delimo medsebojne izkušnje, moč in upanje v želji, da bi rešili svoj skupni

problem in pomagali tudi drugim alkoholikom, da bi ozdraveli. Edini pogoj za pripadnost skupnosti je želja, da bi prenehati piti. Ne pobramo nikakrsne članarine ali prisotjin. Vzdržujemo se s pomočjo lastnih prostovoljnih prispevkov. Skupnost AA ni vezana na nobeno veroizpoved, sektu, politično stranko, organizacijo ali ustanovo; ne spušča se v nikakrsna razprave, ne zagovarja nobenih stališč niti jih ne zavrača. Naš glavni namen je, da ostanemo trezni in pomagamo tudi drugim alkoholikom v trenutnosti."

Druga značilnost AA je (kar tudi izhaja iz imena) anonimnost. Le-ta jamči zasebnost vsem članom skupine. Kar se v skupini govori, vidi ali sliši, to se zunaj nje ne omenja. Anonimnost pa še posebej nudi varnost novincem, ki se bojijo poiskati pomoč pri AA, če imajo kakšenkolik razlog za prepričanje, da bo njihov alkoholizem izpostavljen javnosti.

Tretja značilnost je, da so AA brez terapevta profesionalca (zdravstvenega ali socialnega delavca). To tudi pomeni, da se nikomur ni potrebno batiti "kartotek". Člani skupine AA si pomagajo z lastnimi izkušnjami. Zato v skupini ne kritizirajo mnenja ali stališč drugih, ampak lahko odgovorijo samo z lastno izkušnjo na neko temo. AA so tudi mnjenja, da nedko brez praktičnih izkušenj (trpljenja) v alkoholizmu alkoholiku ne more v tolikšni meri pomagati kot tisti, ki sta starši preseliti v naš dom.

Tudi najstarejši moški - Pepi Šmid, star 75 let, ki je bil za časa službovanja v Avstriji vlakovodja in ki je bil tisti dan slučajno v naši hiši, je prošil v nemščini SS-ovce, naj izpustijo te uboge ljudi domov, češ da so sami pridni delavni ljudje. Tudi njega so vzeli s seboj in ga češ nekaj trenutkov z ostalimi vred ustrelili. Njiva, kjer so jih postrelili, je bila prepojena s krvjo očetov in sinov.

FRANC CVELBAR

Res ni bilo zaman

Zahvala vsem, ki so DU Trebnje pomagali priti do telefonskega priključka

Društvo upokojencev Trebnje ima pisarno in klubski prostor v obnovljenem Kulturnem domu v Trebnjem. Društvo deluje že vrsto let bolj ali manj aktivno, odvisno od pripravljenosti njihovih članov IO pa tudi glede na finančne možnosti uredništva načrtovanega programa za tekoče leto. Skromna članarina društva (300 SIT na leto za člana) ne omogoča načrtovanja velikih programov dela, saj drugih virov dohodka društvo nima. Gospodarnost in iznajdljivost članov IO društva sta tisti gonični silni, ki omogočata našemu društvu, da uresniči to, kar se zdi nemogoče.

V letošnjem programu smo načrtovali tudi akcijo za telefon v našem prostoru. Prošnje smo poslali na številne naslove po naši občini in čakali na odgovor kot otroci na dedka Mraza. Pa ne zaman! Kmalu se je na računu nabralo toliko sredstev, da smo lahko poravnali prispevek za napeljavo telefona PTT Novo mesto. Prve dni oktobra je v naši pisarni veselo zapel telefonski zvonec. Kakšno presenečenje za mnoge naše člane! Nič več nismo pozabljeni in odtrgani, nedosegljivi za današnji čas. Tudi smo, vsako sredo od 9. do 11. ure naš lahko pokličeto po telefonu 45-760.

Javno se zahvaljujemo vsem, ki so nas v tej akciji podprtli, kajti brez debarne pomoci občine, krajevne skupnosti in delovnih organizacij upokojenci tega zalogaj ne bi zmogli. "Kako lepo je imeti prijatelja v hiši, četudi je to same glas telefona," mi je rekla prijazna gospa. Žal je to grenka resnica sodobnega časa. Naj bo med upokojenci klub zvoncu telefona tudi kdaj pa kdaj obisk prijazen gost doma!

I. LAZAR

ŠE: SAMO OVCA ČAKA NA KLAVČEV NOŽ (DL 19. AVG.)

Sem iz družine, ki je med vojno in po vojni doživel vse. Brata so Italijani ustrelili v Prečni, drugega pa je rešil domači pes, da ni končal v Kočevskem Rogu. Mama pa so bili zaprti, ker so dali lačnemu jesti. Drugi smo pobegnili iz naslovilne svobode. Kako lepo je, ko omenjate najvišjega pastirja slovenske Cerkve. Se strinjate k odpuščanju kristjanov? Kaj pa vi, borti? Se boste oprostili ovc, ki ste ji začiali pastirja ravno v Novem mestu? Kot dober pastir vam je gotovo že odpustil. Sedaj je na vrsti vaša plat zvona, veri borti.

IVAN TRATNIK
Canada

Osupljiva ignoranca pravnega reda

Medtem ko se mi včasih še prav začetniško ukvarjam s pravnim redom in pravno državo, se v deželah, kamor se prištevamo, pečejo že s problemi znanja

Če želi postati Slovenija enakopraven član pomembnejših evropskih ustanov, bo morala poleg parlamentarne demokracije, uveljavljavanja in spoštovanja človekovih pravic in zavzemanja za mir zagotoviti tudi notranji pravni red. V pravni državi se zakoni spoštujajo in je državljancem zagotovljena enakost pred zakoni.

S pravnim redom v državi Sloveniji ne moremo biti zadovoljni. Res je, da se ta vzpostavlja na novo, da bo za sprejetje vseh potrebnih zakonov potrebuje več časa, kot smo ga za to namenili, da so prisotni predvsem pri pravni stroki pomisliki o racionalnosti in učinkovitosti nekaterih že sprejetih zakonov, da se v zakonih sklicuje tudi na predpise, ki jih sploh še ni, pa vendar ni prav nobenega razumnega razloga za to, da se že sprejeti predpisi ne izvajajo, še manj pa se kršijo.

Tako na primer dve leti po izteku zakonskega roka v sicer uspešnem mesečnem podjetju, v velikem, še vedno družbenem podjetju, pa tudi v "podprtanjem" podjetju delavci še vedno nimajo pogodb o zaposlitvi. Zakon določa, kaj in do kdaj je (bilo) potrebno narediti, ne pa tudi, kaj bo oz. moralno biti, če zakonska norma

prepričali, da je vztrajanje pri zagotovitvi njihovih pravic nesmiselno. Pa ne gre samo za pravice delavcev. Ne glede na to, da v dnevnem časopisu piše, kako "prinašajo okrog" državo z izplačili plač v regresih in bonih, ter se to še vedno delo, bodo grešniki samo tisti, ki jih bo pri tem uveljavljeni maso plač v zajamčenim osebnim dohodkom in izplačujejo zaradi blokiranih žiro računov kar te, saj so pravilom manjši, kot bi bile plače po osnovni zajamčene masse plač. "Manke" kar socializirajo med vse zaposlene, ne da bi izvedeli ugotovitvene v odškodninske postope. V eni izmed večjih družb je pristojna institucija ugotovila, da "mati" upravlja s svojimi "hčerami" na način, ki ni skladen z ekonomikom. Poslovodstvo je vse svoje sile uprlo, ne v odpravo neskladnosti, temveč v utemeljevanje in opravljevanje svojega početja. Izjema tudi niso presečni delavci v podjetju, ki so računali, da je Sklad za razvoj bolj pravoverava institucija kot morebitni tuji kupci. Izplačali so jih nižje odpravnine, kot so jih jih s sklepom obljubili, te pa so bile nižje od tistih, ki bi delavcem po veljavnih predpisih pripadale. Celo več, nekatere delavce so kar kratili zakonske pravice. Da, kdor ne ve, kakšne so njegove možnosti, je danes zagotovilno obeh.

In medtem ko se mi ukvarjam s pravnim redom in pravno državo, se v deželah, katerim se prištevamo, ukvarjam že s problemi znanja.

IGOR VIZJAK

Zanimive Koče

V rojstno vas Petra Kozlerja zahaja tudi knez Auersperg

KOČE PRI KOČEVSKI REKI - Gostišče Lovski dom v Kočah vodi Frida Šega, ki ima od 1. septembra ta dom v najemu. Uradno je dom okrepljevalnički, po nekaterih predlogih pa naj bi postal planinska koča. V gostišču ima kuhinjo, 35 sedežev v domu, nekaj pa še zunaj in 3 sobe s sedmimi ležišči.

Lovski dom je te dni zaradi lowne sezone kar dobro obiskan. Trenutno imajo 6 gostov iz Avstrije, pred kratkim pa je bil tu teden dni na loru knez Auersperg, ki kar pogosto zahaja v lovsko revirje na tem območju. Sem prihajajo tudi skupine polharjev iz Ljubljane in od drugod. Kdor si želi miru in oddihu v naravi, pride sem.

Skozi Koče vodi planinska pot, in sicer iz Kočevja prek Me-

Frida Šega vodi gostišče Lovski dom v Kočah pri Kočevski Reki.

stnega vrha do Koč in nato naprej prek Kočevske Reke, Borovca in Krempe v Kolpsko dolino. Dogovarjajo se, da bi v tem domu imeli žig te planinske poti. Prav zaradi planinske poti pa nekateri menijo, da bi bil sedanji lovski dom lahko tudi planinski.

Najbolj so Koče znamenite po tem, ker se je tu rodil Peter Kozler (1824-1879), pravnik, geograf in politik, ki je še posebno zaslužen za raziskovanje slovenskega etničnega področja. Pred natančno 140 leti je izdal Zemljevid slovenske dežele in pokrajjin, ki je bil tudi prvi zemljevid v slovenskem jeziku. Prvo izdajo Zemljevida je zaradi vrisanih etničnih mej avstrijska policija zaplenila, avtor pa je bil otožen veležljaje. Peter Kozler je bil tudi predsednik Slovenske matice in Kmetijske družbe, sostanovitelj pivovarne Union itd. itd. Kje stoji oz. je stala Kozlerjeva rojstna hiša, danes nobeden ne ve, ker so starejši pomrli ali se odsečli. Šegov bi radi v svojem gostišču izobesili tudi zemljevid slavnega rojaka, vendar jim ga doslej še ni uspelo dobiti.

J. PRIMC

Mestni redar?

Mimogrede: križišče

Križišče pri Ljubljanski banki v Novem mestu je gotovo eno redkih glavnih mestnih križišč na svetu, kjer avtomobile mirno parkirajo vsevprek na cesti, tudi tik pod semaforjem. Nekateri so parkirani prazni, v drugih brezkrivo sedijo vozniki, ki prav nejevoljno mahajo z rokami, če jih potrobiš, ko ugotoviš, da ne čakajo zelene luči, ampak na bogedvi koga in kaj. Tudi pešci se sprehajajo sem in tja, kot bi bili na ploščadi pred cerkvijo sv. Marka v Benetkah, ne pa na sila prometnem cesetišču. Vozniki, ki zavijajo iz mesta proti Bršljinu, se večkrat obnašajo, kot da bi imeli prednost. K temu pa jih spodbujajo tudi vozniki, ki si iz prometne zmede pred banko ne upajo odločnejše zapeljati v križišče. Dostop vsakega večjega vozila skozi križišče proti Marofu je v doldanskem času nemogoč! Ne vem, ali je napaka morda že v projektu, ki je premalo poudaril, da gre vendarle za cestišče, vem pa, da mora nekdo že zaradi varnosti nas vseh zagotoviti red. Če tegi prometna policija ne zmora, naj občita razmisli o ustanovitvi mestnega redarstva, kot so to storili v Ljubljani, ali pa naj da morda križišče v najem kakemu podjetnemu privatniku. Če smo to storili s kleglišči, pa dajmo še s križišči!

MARKO POLENŠEK

Boj za pravice žensk ni končan

Pred 50. obletnico ustanovitve Protifaistične ženske zveze v Dobrniču - Ne dopustimo, da nas stremuški politiki odrinjajo od javnega življenja, kot da to ni za nas

50-letnico organiziranega množičnega gibanja v Sloveniji praznujemo v teh dneh. To ni le spomin takratnih udeleženik, ampak povečana aktivnost ženskih frakcij v strankah in Urada za žensko politiko pri slovenski vladi. Vse bolj smo emotne v zahodu, naj se dosežene pravice ne zmanjšujejo, in opozarjam na velik potencial ženskega znanja in prizadevnosti, ki ga naša mlada država vse manj izkoršča v dobro gospodarskega, kulturnega, zdravstvenega in socialnega razvoja.

Pot do I. Kongresa Slovenske protifaistične ženske zveze 16. in 17. oktobra 1943 v Dobrniču pri Trebnjem je bila že do takrat dolga in trnjava. Prehodili so jo rodovi žensk, sledič napredni miselnosti, da si lahko le skupno z moškimi počasi in vztrajno utirajo pot k enakopravnemu vrednotenju dela, doseganje šolske in strokovne izobrazbe, svobodnejšemu izražanju. Brez volilne pravice vseh pa ni možno soodločanje v družbi, za večjo socialno in zdravstveno zaščito mater in otrok, za svobodno odločanje glede rojevanja otrok, za krajši delavnik, delavno zaščito, boljši položaj obrtnic in kmečkih žensk. Možnosti je bilo malo, zaposlitev skromna, malo industrije, zdravstvena in šolska mreža slabu razvita. Še prav posebno velja to za Dolenjsko in Belo krajino. Pa vendar so se na zborovanih, redkih stavkah, v raznih kul-

turah in športnih društih, poklicnih združenjih in organizacij Kmečkih fantov in deklet, predvsem pa s pomočjo ženskega tiska, utirala pota nove miselnosti, ki naj bi bila prijaznejša za nas in potomce.

Narodnoosvobodilno gibanje v letih 1941-1945 je bilo velika prelomica za usočo slovenskega naroda in tudi drugačnega vrednotenja žensk v stroki, politiki in družini. Vodstvo osvobodilnega boja je znalo pravočasno zdržati svobodljubne Slovence in prisluhniti tudi prebujanjem novih ženskih hotenj, ki niso bila povzeta z ideološkimi nagnjenji.

V zadnjih tretjini vojnega obdobja, po kapitulaciji Italije, ko je "sreča" zapuščala okupatorski vojni stroj in se je začela nova mednarodna delitev interesnih področij ter pri nas po Kočevskem zboru odpoljanje slovenskega naroda, je bil sklican mladinski in ženski kongres v okupirani Sloveniji, da bi združili vse domoljubne sile za končno zmago in osvoboditev.

Ustanovnega kongresa SPŽ v Dobrniču se je udeležilo 160 žensk od 220 izvoljenih in delegiranih aktivistk in bork različnih starosti, poklicev, vernih in ateistov.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na to zgodovinsko srečanje je bila nevarna in zaradi dejavnih jesenskih noči hudo naporna. Na povratku je marsikater delegat presestila nemška ofenziva, ki se je pričela 21.

Pot na

Že 1300 ležišč

Ob 6. št. Utripa Krke

Pregleden uvodnik je uredništvo namenil Zavetju zdravja, kot so poimenovali novi objekt za potrebe zdravstva in ga 18. septembra slovesno odprli. Zdaj ima Zdravilišče Dolenjske Toplice že 280 ležišč, od katerih jih je skoraj 200 v kategoriji štirih zvezdic, hotelska restavracija pa premore 400 sedežev. V novem zdravstvenem objektu, ki so ga zgradili in opremili v pičlem letu, so na 3.600 m² uredili štiri funkcionalne enote: hidroterapijo, termoterapijo in masaže, elektroterapijo, kineziterapijo ter diagnostično funkcionalno enoto. Ne narašča samo obseg v Krkih zdraviliščih: delež prihodkov iz njihove dejavnosti daje že dobro četrtno celotnega prihodka. Zdaj je v družbi Krka Zdravilišča (z Dolenjskimi in Šmarješkimi Toplicami, Strunjankom, hotelom Grad Otočec in Gostinstvom v Novem mestu) 1300 ležišč, 510 zaposlenih in 300.000 nočitev na leto, od česar je 25 odst. tujih gostov.

Krka vedno gleda tudi naprej. Že letos bodo v Šmarjeških Toplicah začeli graditi nov bazen, vlagali pa bodo tudi v Otočec. V zdraviliškem turizmu in gostinski turistični dejavnosti načrtujejo močno rast. Naravne danosti hcejo preudarno izrabljati tudi v bodoče, pri tem pa pozvezujejo razvoj predvsem z rastočo kakovostjo vseh zdravstvenih in gospodinskih dejavnosti.

Prodajci Krkih izdelkov posvečajo glasilo posebno skrb. Letos je farmacevтика prispevala v skupini prodaji 82 odst., zelena zdravila 9, farmacevtsko-kemične surovine 5 in veterina 4 odst. Zdaj ima proizvodnja zdravil zaradi velikih naročil iz Ruske federacije zasedene vsi zmogljivosti do konca leta. Sektor za podjetništvo se je prejšnji mesec preimenoval v sektor za nove projekte in investicijski razvoj in že trži nove proizvode. Uspeli so tudi pri intervencijskem uvozu oz. kasnejši prodaji infuzij z Krkih blagovno znamko.

Osebemu razvoju zaposlenih, ki je temelj Krkinega uspešnega poslovanja, posveča glasilo pregledno poročilo, prav tako dosedanj izobraževalni dejavnosti, ki gre v korak z razvojem podjetja. V obnavljajočem se Metropolu bodo še tudi namenili prvo nadstropje izobraževalni in promocijski dejavnosti Krke, ponudili pa ga bodo lahko tudi drugim uporabnikom. Do kraja urejen hotel bo za Novo mesto pomembna pridobitev, ki jo središče Dolenjske že dolgo pogreša.

Tg.

KAJ JE PRAV IN KAJ NAROBE

Lepo je videti, če se v domačem kraju dogaja nekaj, kar je nekoč bilo že tradicionalno. Prav je, da se o dogodku tudi kaj napiše oz. kasneje prebere v časopisih. Narobe pa je, če se pri opisovanju dogodka kaj prezre (namerno, iz nevednosti, če nisi zraven), kot se je pripetilo gledalki Milerjevi pri opisovanju "Povorka konjskih preg skozi Krško" v Dolenjskem listu 7. oktobra. Povorka je šla tudi skozi Leskovec, a žal neorganizirano. Morali bi zapeljati okoli spomenikov na Trgu borcev, tam zanjeti sapo (tako konji kot vsi na vozovih), tako pa so se prvi vozovi zavestavili na vrhu klanca, ostali za njimi so se pa "nabijali", kakor so vedeli in znali. Vse sem posnel z balkona in na slikah so tudi Anica Butkovič, Irma Mustar in Aleš Mustar, ki so z veseljem in veliko natakarskega znanja ponujali vsem na vozovih pijačo: vino, sok, vodo, kar iz trgovine. V članku g. A. Milerjeve pa nikjer nič o teh darovalcih, le Puštišek. Samo bi kot učiteljica moralca poznati besedo objektivnost. Če je bil njen članek tih dogovor reklame, je zelo nepošteno.

L. SRIBAR

OTROŠKI PARLAMENT

V sredo, 6. oktobra, je na naši šoli zasedel otroški parlament. Na njem so bili zbrani otroci od 2. do 8. razreda. Iz vsake razredne skupnosti so se parlamenta udeležili štiri predstavniki. Tema parlamenta je bila: nasilje med učencami. Pogovor je vodila predsednica parlamentarnega odbora Katja Jarm. Na vprašanja in predloga pa so odgovarjali ravnatelj šole, psihologinja, socialna delavka, pomočnica ravnatelja in nekaj učiteljev. Na naši šoli na srečo ni hujšega nasilja med učenci, le vsakdanji pretepi in objestnosti, kot so skrivanje čevljev, dežnikov. Ravnatelja smo zasipali z mnogimi drugimi vprašanji. Izrekli smo željo za ureditev okolice šole, igrišča, postavitev bazena. Vztrajali smo za boljšo ponudbo napitkov, govorili o nivojskem pouku in tudi devetletki. Starejši so skrbno prisluhnili našim predlogom. Učenci smo z zaključku sklenili, da bomo Ministrstvu za šolstvo in šport poslali protestno noto zaradi prostorske stiske na šoli.

URŠKA RATAJC
7. b, OŠ Trebnje

PO GOBE Z IZKAZNICO - Tokrat članom gobarske družine iz Novega mesta ni bilo težko pripraviti tradicionalne razstave. Pa vendar je to čas, ko je potrebno razmišljati tudi o tem, da bo določen gob enostavno zmanjkal. Bodo nove izkaznice za gobarje zavarovale mikofloro? (Foto: J. Pavlin)

Sivke napovedujejo hudo zimo

Z razstave v Novem mestu - Mnenje dr. Boha

NOVO MESTO - "Letošnja jesen je bila prava eksplozija gob, ki je posledica poletne suše in močnega dežja ob koncu septembra in začetku oktobra. Ko smo pripravljali našo vsakoletno gobarsko razstavo, smo privč takoj zgodaj našli gobo sivko, kar kaže, da bo zima zgodnja in huda," pravi član gobarske družine Novo mesto dr. Alojzij Boh, velik poznavalec gob.

V petek, soboto in nedeljo so novomeški gobarji pripravili v prostorih telovadnic v osnovni šoli Center razstavo 260 užitnih, neužitnih in strupenih gob. Karželj je, kot je znano, prva goba, jurček pa je med užitnimi gobami nekje na desetem mestu. Smrtno nevarnih gob je le šest, strupenih pa je trideset, med katerimi so užitne in neužitne, nekatere pa so zaradi svoje skromnosti tudi nepomembne gobe.

J. PAVLIN

Kaj so potožili predsednik?

Že tretji otroški parlament - Učenci ne marajo Romov in beguncov - V najslabšem stanju je šmihelska šola

NOVO MESTO - V okviru predritev ob tednu otroka je bila v četrtek sestavljenja delegacija učencev iz 17 osnovnih šol novomeške občine na obisku pri predsedniku skupščine Franciju Konciliju. Na že 3. otroškem parlamentu, ki ga je pripravila občinska Zveza prijateljev mladih, so s predsednikom spregovorili o življenu in delu na šolah. Ob vsem, kar so povedali, je bilo opaziti, da učenci postajajo zadovoljni s svojo šolo in da ta postaja prijazna.

Predstavniki šol iz Škocjana, Šmihela, Bršljan in Otočca so povedali, da jih kot šolarje moti prisotnost Romov in razredih, da so ti krivi za številne kraje in da niso čisti. Na podoben odnos je opozorila tudi predstavnica šole za begunce iz Šmihela, ki ta čas s 120 učenci se zdalec ni najmanjša osnovna šola v občini. Povedala je, da že ves čas slovenski šošolci

Učenci iz Stopič so povedali, da je njihovo športno igrišče prava pridrža, šolarje iz Centra moti hrup s ceste, v Vavti vasi pogrešajo trgovino v šoli, v Mirni Peči jim hočejo vzeti prehod za pešce, v Šmarjeti pa so se povolnili, da so učenci in učitelji prijatelji in da učenci komajda čakajo, da od doma odidejo v šolo. Še največ problemov je naštela učenka iz Šmihela. Povedala je, da je njihova šolska stavba med najbolj nepriznanimi hišami, da so na oknih še rešetke, stara električna napeljava je nevarna za bivanje, telovadnica je čez cesto, pouk pa v štirih različnih stajah prijazna.

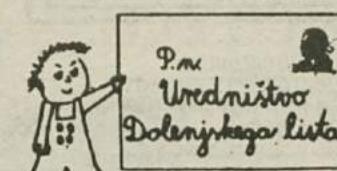
Odgovoril ji je sekretar Sekretariata za družbene dejavnosti Daniel Brezovar. Šolo na Drski bodo pričeli graditi že spomladvi. Imela bo 32 oddelkov in bo sodobno opremljena. Na koncu je predsednik Koncilija mladim položil na srce, naj med šošolci preganjajo pornografijo, pigančevanje in kamjenje.

J. PAVLIN

MED OSNOVNOŠOLCI TUDI "TRAVA" - Med tistim, kar so deleži osnovnih šol (manjkali so le z Grma in Prevom) povedali predsednik je bilo tudi to, da mnogi šošolci že segajo po cigaretah, alkoholu in drugih opojnostih ter celo po "travi". (Foto: J. Pavlin)

MЛАДИ ДОПИСНИК

LIKOVNI TABOR ZA MLADE

V četrtek, 7. oktobra, je bil v Velikem Gabru likovni tabor za učence osnovnih šol občine Trebnje. Iz naše šole smo še na tabor štiri učenke. Tabor je vodil Berce, svetovale in pomagale pa so nam tudi naše mentorice. Dobili smo posebne akvarelne barvice in risalne liste. Risali smo ilustracije za literarno revijo Srečanja. Jaz sem narisala ilustracijo za pesem Jutro. Slika mi je kar lepo uspela, saj je bila izbrana za pod steklo. Po kosišu smo si ogledali razstave likovnih del. Likovni tabor je uspel.

MATEJA GORENC
6. b, novin. krožek
OŠ Šentjur

OBISKALA STA NAS ROJAKA

Prijetno smo bili presenečeni, ko sta naš vrtec obiskala rojaka Lojze Grojzdek in Frenk Turšič. Prinesla sta igrače, oblačila, obutev za naše najmlajše. Vse to je darilo naših rojakov iz slovenskega kulturnega društva Lipa München. Toplo se zahvaljujemo vsem, ki so darovali in še posebej hvala g. Lojzetu Grojzdu, predsedniku društva Lipa, in g. Frenku Turšiču.

PETRA TURŠIČ
OŠ Cerkje ob Krki

OTROŠKI PARLAMENT

KRŠKO - Občinska zveza prijateljev mladih in Skupščina občine Krško bosta pripravili 19. oktobra ob 12. uri v sejni sobi krške občinske skupščine 4. občinski otroški parlament. Udeleženci se bodo pogovarjali na temo "Brez nasilja - za prijateljstvo". Otroškega parlamenta se bodo udeležili otroci iz osnovnih šol v občini Krško, srednješolci in otroci, begunci iz BiH, ki obiskujejo osnovno šolo v zbirnem centru v Kršku.

Z VOZIČKI POD KOŠI - Na 9. mednarodnem košarkarskem turnirju za paraplegike je močno zmagaala Slovenija, ki je v finalu premagala Hrvaško z 82:30. V tekmi za tretje mesto je ekipa nemškega mesta Burghausen premagala avstrijsko Koroško. Novomeščani pa so zasedli peto mesto. Najboljši igralec turnirja je bil slovenski representant Marjan Trdina, ki je nekaj časa igral celo v italijanski profesionski ligi. Pred finalnim srečanjem so prireditev popestrili košarkarji mesta Trebnje in z 56:49 premagali moštvo Državnega zbora.

BOGAT TEDEN OTROKA - Delavci Zveze prijateljev mladih so letos prvič pripravili otroške veselice v soseskah Drska, Bršljin in Cesta herojev. Množica otrok in staršev se je ob igranju Gamsov in nagradnih Šaljivih igrah zabavala v noč, v očeh mladih pa se je dalo prebrati, da si podobnih prireditve v enoličnem blokovskem vsakdanu želijo med letom še več. Nadvse bogati teden za otroke so zaključili s sobotnim brezplačnim izletom v ljubljanski živalski vrt, ki se ga je udeležilo več kot 180 otrok iz vseh osnovnih šol novomeške občine (na sliki). Izlet sta omogočila Slovenske železnice in Zavarovalnica Tilia. Velja pa omeniti tudi ostale pokrovitelje otroškega tedna: Boutique Bambi, Sekretariat za družbene dejavnosti, Dolenjske pekarne, Krko, Labod, Mercator - KZ Krka, Sodavičarstvo More. Pomagali pa so tudi drugi. (Foto: J. Pavlin)

Na obisku pri nemških vrstnikih

Kočevske šolarje sprejeli funkcionarji občine Oer-Erkenschwick

KOČEVJE - Štirinajst dni so bili na obisku in pri pouku v osnovni šoli v nemškem mestu Oer-Erkenschwick učenci kočevske osnovne šole Ob Rinži Daniel Naglič, Dejan Centa in Ana Šterk, vodila pa jih je mentorica, prof. nemškega jezika Ivanka Gornik. Kočevski šolarji so tako odzvali povabilu iz Oer-Erkenschwicksa, s katerim kočevska občina prijateljsko sodeluje. Kočevski šolarji pa so povabili nemške vrstnike, naj pridejo k njim na obisk proti koncu sedanjega šolskega leta.

Učenci iz Kočevja so v Nemčiji v desetem razredu osnovne šole (Hauptschule) prisostvovali pri pouku nemščine, zemljepisa, zgodovine, biologije, fizike in matematike. Ugotovili so, da je kar precejšnja razlika med našo in nemško šolo, saj so tam šolarji pri pouku bolj sproščeni in več samostojno in ustvarjalno delajo. Kočevski šolarji so se izkazali predvsem v znanju matematike, kjer jezik ni bil nobena ovira. Sicer pa so se z vrstniki hitro spoprijateljili in v pogovorih izboljšali tudi znanje nemškega jezika.

Gostitelji pa so mladim gostom razkazali ne le mesto, ampak tudi okolico. Stanovali so pri pomočniku ravatelja šole, Williju Wewers. Bili so na več sprejemih, tudi pri županu Clemensu Peicku, namestniku župana Herbertu Lowensu in predsedniku stranke SPD (socialni demokrati) Ernestu Salandu. Naše šolarje so redno spremljali tudi novinarji, ki so med drugim objavili o kočevskih šolarjih več sestavkov in tudi kar pet skupinskih fotografij. Take pozornosti v naših časopisih niso deležni niti najvišji predstavniki te nemške občine po svojih obiskih v Kočevju, čeprav običajno prihajajo z darili Rdečega križa in drugim, kočevskim športnikom so z denarno pomočjo pomagali pri udeležbi na mednarodnih igrah prijateljstva, podpirali so nas med prizadevanji za osamosvojitev na države itd., itd.

J. P.

BILI SO PRI VRSTNIKIH V NEMČII - Na fotografiji so kočevski šolarji, ki so bili 14 dni na obisku pri vrstnikih v Nemčiji, s svojo mentorico Ivanka Gornik, profesorico nemškega jezika. Pred kratkim so se vrnili spet v domače šolske klopi. (Foto: J. Princ)

TELEVIZIJSKI SPORED

ČETRTEK, 14. X.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.15 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.00 ZGODE IZ ŠKOLKE
11.50 TEDENSKI IZBOR
11.50 TRUTAMORA SLOVENICA
12.30 ANALITIČNA MEHANIKA, 36/52
13.00 POREČILA
13.05 PO DOMAČE, ponovitev
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM:
ŽIVI VĀV
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 BESEDE, BESEDE, BESEDE, TV igrica
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠCE
20.35 ČETRTEK V CIRKUSU, 2. oddaja
21.30 TEDNIK
22.20 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.55 SOVA
22.55 HIŠA NAPRODAJ, amer. nanič., 1/21
23.20 SEVERNA OBZORJA, amer. nanič., 1/29

SLOVENIJA 2

16.45 - 23.10 Teletekst
17.10 Video strani - 17.25 Tedenski izbor: Sova (ponovitev): Hal Roach predstavlja (amer. burleska); 17.50 Vrtinci (franc. nadalj., 10/10) - 18.45 Že veste? - 19.15 Majhne skravnosti velikih kuhrskej mojstrov - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Eline bojne enote (amer. dok. serija, 1/8) - 21.05 Umetnički večer

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 10.00 CMT - 10.45 A shop - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 13. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred porto (25. del) - 12.25 Video strani - 16.15 A shop - 16.30 Voznikov sedež (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (15. del) - 18.45 Zakaj nisi z mano? (6. del) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Za vrati (italij.-franc. film) - 22.25 Poročila - 22.45 Pred porto (ponovitev 25. dela) - 23.10 A shop - 23.25 Salón, spačnica, kopalnica (amer. film) - 00.40 Eročna uspavanka - 01.10 Maser iz Bangkoka (eročni film)

KANAL A

9.00 CMT - 9.45 A shop - 10.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angleščini) - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 14. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred porto (25. del) - 12.25 Video strani - 16.15 A shop - 16.30 Voznikov sedež (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (15. del) - 18.45 Zakaj nisi z mano? (6. del) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Teden na borzi - 20.40 Za vrati (italij.-franc. film) - 22.25 Poročila - 22.45 Pred porto (ponovitev 25. dela) - 23.10 A shop - 23.25 Salón, spačnica, kopalnica (amer. film) - 00.40 Eročna uspavanka - 01.10 Maser iz Bangkoka (eročni film)

SOBOTA, 16. X.

SLOVENIJA 1

7.15 - 0.55 TELETEKST
7.30 VIDEO STRANI
8.00 TEDENSKI IZBOR:
8.00 RADOVEDNI TAČEK
8.15 LONČEK, KUHAJ!
8.30 OTROCI ŠIRNEGA SVETA, amer.
dok. nanič., 16/26
8.55 KLUB KLOBUK
9.45 TOK TOK
10.35 ZGODE IZ ŠKOLKE
11.25 USPEHU NAPROTI, kanadski film
13.00 POREČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 TEDNIK
13.50 VEČERNI GOST
15.10 HO, ponovitev amer. filma
17.00 DNEVNIK 1
17.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer. dok.
serija, 6/6
18.00 RPL
18.45 TV MERNIK
19.00 RISANKA
19.10 ŽREBANJE 3 X 3
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 UTRIP
20.30 TVARIETE
21.30 DOMAČE OBRTI NA SLOVENSKEM:
MEDičarji in SVEČARJI, 1. oddaja
22.05 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
SEVERNA OBZORJA, amer. nanič., 3/29
23.30 OTROK DR. FRANKENSTEIN
VE, amer. film

KANAL A

9.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavrha - 8.15 Ris (risanke in spoti) - 8.45 Indijanec Hawa - 13.00 (del risanega filma) - 9.10 Male živali - 9.30 Potovanje v srednje časa (ponovitev filma) - 11.00 Ameriški deset (ponovitev) - 11.30 Dance session (ponovitev) - 12.00 Nedeljski nagovor patra Benedikta Lavrha - 12.15 Helena - 13.00 Video strani - 18.00 Rally Mazda (ponovitev) - 18.30 Tropska vročica II (3. del amer. nadalj.) - 19.30 Rock starine (ponovitev 36. oddaje) - 20.10 Marlboro music show - 20.40 Kino, kino, (odzaja o filmu) - 21.10 Dannijevne zvezde (kontaktna oddaja) - 22.05 Tropska vročica II (6. del amer. nadalj.) - 23.00 Evropa (nemški film) - 00.30 Rock starine (37. oddaja)

PONEDELJEK, 18. X.

SLOVENIJA 1

10.15 - 0.10 TELETEKST
10.30 VIDEO STRANI
11.45 TEDENSKI IZBOR:
10.45 VRNITEV ANTILOPE, amer. nadalj.,
2/13
11.15 ZNANOST, 27. odaja
11.40 ZNANJE ZA ZNANJE - UČITE SE
Z NAMI
12.10 NATIONAL GEOGRAPHIC, amer.
dok. serija, 6/6
13.00 POREČILA
13.05 TEDENSKI IZBOR
13.05 ALPE-DONAVA-JADRAN
13.35 ŠPORTNI PREGLED
14.20 VIDEO STRANI
16.25 DOBER DAN, KOROŠKA
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
18.00 REGIONALNI STUDIO MARIBOR
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 MEDNARODNA OBZORJA
20.55 TELEVIZIJSKA KONFERENCA
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
22.40 SOVA:
COLLINSOVA IN COWARD, amer. nanič.,
7/8
SEVERNA OBZORJA, amer. nanič., 5/29

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.25 Teletekst
13.30 Video strani - 13.50 Človek in glasba - 14.45 Sova (ponovitev): Severna obzorja (amer. nanič., 2/29); 15.40 Romance: Čarobni trenutki (angl. film) - 17.10 Športna sobota - 18.45 Dvije svet živali (22/25) - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Ljubzen boli (angl. nadalj., 9/10) - 21.00 Veliki zločini in procesi 20. stol. (dok. serija, 3/10) - 21.30 Pogled in zadeni - 22.35 Sobotna noč: Festival narečnih popevk Maribor '93; 0.05 Michelle

KANAL A

9.00 Country Music Television Europe (CMT) - 9.45 A shop - 10.00 Kino, kino, (ponovitev oddaje o filmu) - 10.30 Za vrati (ponovitev filma) - 12.15 Teden na borzi (ponovitev) - 12.25 A shop - 18.00 Dolenski muzej predstavlja - 18.30 Dan po jutrišnjem (2. del amer. serije) - 19.00 Devlinova zveza (ponovitev 5. dela) - 20.00 Risanke - 20.10 Avtovimes (oddaja o avtomobilizmu) - 20.45 Devlinova zveza (6. del) - 21.35 Potovanje v srednje časa (amer. film) - 23.05 Poročila v angleščini - 23.30 CMT - 00.40 Eročna uspavanka

NEDELJA, 17. X.

SLOVENIJA 1

8.15 - 0.10 TELETEKST
8.30 VIDEO STRANI
8.45 OTROŠKI PROGRAM
8.45 ŽIVI VĀV, ponovitev
9.35 POZABLJENA ZGODBA, amer. serija,
6/6
10.00 SEZAMOVA ULICA, amer. nanič.,
5/13
11.00 22. SREČANJE LJUBLJANSKIH ZBO
ROV

SLOVENIJA 2

13.15 - 0.25 Teletekst
13.30 Video strani - 14.00 Tedenski izbor: Forum, TV mernik, Utrip, Zrcalo tedna, Nedeljskih 60; 16.00 Obzorja duha - 16.30 Sova (ponovitev): Se
verna obzorja (amer. nanič., 3/29); 17.15 Mojster in Margaret (poljska nadalj., 2/8); 18.05 Severna obzorja (amer. nanič., 4/29) - 18.50 Podjetniška mreža - 19.20 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme,

štport - 20.10 Sedma steza - 20.30 Titmussove skušnjave (angl. drama, 3/3) - 21.25 R + R - 21.55 Studio City - 22.55 Brane Rončel izza odra

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 5 minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 15. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred porto (26. del) - 12.25 Helena (ponovitev) - 16.15 A shop - 16.30 Evropa (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (16. del amer. nadalj.) - 18.45 Zgodovina nuernberške steze (dok. film) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Smrte sanje (amer. grozljika) - 22.10 Ameriški deset (glasbena oddaja) - 22.40 5 minut za Film art fest - 22.45 Poročila - 23.10 Pred porto (ponovitev 26. dela) - 23.35 A shop - 23.50 CMT

TOREK, 19. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.15 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
9.50 TEDENSKI IZBOR
9.50 PAMET JE BOLJŠA KOT ŽAMET
10.00 SEZAMOVA ULICA, 5/13
11.00 PODJETNIŠKA MREŽA
11.30 R + R
12.00 TITMUSSOVE SKUŠNJAVE, angl.
drama, 3/13

KANAL A

13.00 POREČILA
13.45 TEDENSKI IZBOR
13.45 SOBOTNA NOČ
15.15 MICHELLE
16.05 SEDMA STEZA
16.25 MOSTOVI
17.00 DNEVNIK 1
17.10 OTROŠKI PROGRAM
17.10 LONČEK, KUHAJ!
17.10 GENERALKA, igraju film
18.00 REGIONALNI STUDIO KOPER
18.45 ŠTIRI V VRSTO, TV igrica
19.10 RISANKA
19.30 DNEVNIK 2, VREME, ŠPORT
20.10 ŽARIŠCE
20.35 MAGIJA IN MODA
21.30 OSMI DAN
22.15 DNEVNIK 3, VREME, ŠPORT
POSLOVNA BORZA
22.50 SOVA:
MEDVEDJA USLUGA, amer. nanič., 2/6
SEVERNA OBZORJA, amer. nanič., 6/29

SLOVENIJA 2

15.45 - 23.40 Teletekst
16.00 Video strani - 16.15 Tedenski izbor: Mednarodna obzorja; Slovenci v zamejstvu; 17.25 Sova (ponovitev): Collinsova in Coward (angl. nanič., 7/8); 17.55 Severna obzorja (amer. nanič., 5/29) - 18.45 Iz življenja za življenje: Znanje za znanje - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Po vojni (angl. nadalj., 4/10) - 21.00 Pro et contra - 22.00 Videospom - 22.55 Svet poroča

KANAL A

9.00 Macneil in Lehrer komentirata (oddaja v angl.) - 10.00 CMT - 10.40 A shop - 10.55 5 minut za Film art fest - 11.00 Luč svetlobe (ponovitev 16. dela) - 11.45 A shop - 12.00 Pred porto (27. del) - 16.05 A shop - 16.20 Smrte sanje (ponovitev filma) - 18.00 Luč svetlobe (17. del) - 18.45 Jazbina (ponovitev 36. oddaje) - 19.15 A shop - 19.30 CMT - 20.10 Poročila - 20.30 Poletni cikel slovenskega filma: Do konca in naprej - 22.05 Jazbina (37. oddaja) - 22.40 5 minut za Film art fest - 22.45 Poročila - 23.10 Pred porto (ponovitev 27. dela) - 23.35 Marlboro music show - 00.05 A shop - 00.20 CMT

SREDA, 20. X.

SLOVENIJA 1

9.15 - 0.00 TELETEKST
9.30 VIDEO STRANI
10.05 TEDENSKI IZBOR:
10.05 BISKVITKI, amer. risana serija
10.35 VIDEOŠPOM
11.30 IZ ŽIVLJENJA ZA ŽIVLJENJE
12.00 VELIKI ZLOČINI IN PROCESI 20.
STOL., dok. serija, 3/10
12.30 PREŽIVETJE V AVSTRALSKI DI
VJINI, avstral. dok. serija, 13/15
13.00 POREČILA
13.05 POSLOVNA BORZA, ponovitev
14.25 TEDENSKI IZBOR

SLOVENIJA 2

14.45 - 22.30 Teletekst

Opoomba: 2. kolo evropskega pokala v nogometu
15.00 Video strani - 15.20 Tedenski izbor: Magija in moda; 16.10 TV konferenca - 17.25 Sova (ponovitev): Medvedja usluga (angl. nanič., 2/6); 17.55 Severna obzorja (amer. nanič., 6/29) - 18.45 Analitična mehanika (37/52) - 19.15 TV noč - 19.30 Dnevnik 2, vreme, šport - 20.10 Športna sreda - 22.30 Oči kritike

GLASBA JE ŽIVLJENJE

Ker na jeziku smo brez dlake,
pred vprašanjema stojim dvema:
je naš sistem res brez napake
ali so pa napake brez sistema?

To je le eno od številnih vprašanj, ki so in smo jih zastavljali v Moped showu, oddaji, ki na 2. programu Radia Slovenija, kot pravi avtor, razgraja že tri petekte. Prihodnjem mesec bo namreč ta oddaja slavila že 15-letnico. Danes pa vam bom v oddaji Glasba je življenje predstavila še eno članico Moped showa, ki je že dobro desetletje v tej veseli in razposajeni ekipi - gledališko igralko Majo Boh.

V nagrađeni igri gre ta teden ura Sola v Črno na Koroškem, dobila jo je Nika Kosmač.

Se šala iz gledališča.

- Kakšno vlogo ste mi določili za naslednjo igro? Mislite, da bo občinstvo zadovoljivo?

- Bo. Že v prvem dejanju te ubijejo!

Simona H₂O

trgovsko podjetje
NOVO MESTO d.o.o. - Ljubljanska 27 - 68000 Novo mesto

trgovina elvod

- električni kabli
- elektroinstalacijski material
- bela tehnika
- drobni gospodinjski aparati, akustika
- rezervni deli za pralne stroje in štedilnice
- svetila in lestenci

NOVO SLAŠČIČARNA EMONKA

Se

Poslovni sistem Mercator, d.d., Ljubljana

MERCATOR-STANDARD, d.o.o.
Novo mesto, Glavni trg 3
68000 Novo mesto

vabi k sodelovanju komunikativne, kreativne in samostojne sodelavce, ki jih želimo zaposliti na delovnem mestu:

1. pomočnika direktorja za maloprodajo

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- najmanj V. stopnja izobrazbe ustrezne usmeritve
- 4 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
- celovitost strokovnega znanja, izkazano v dosedanjem delu.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

2. upravnika - vodje poslovne enote

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- V. stopnja izobrazbe ustrezne usmeritve
- 4 leta delovnih izkušenj na podobnih delih
- 6-mesečno poskusno delo,

3. mesarja - sekača (namestnika poslovodje IV)

Kandidati morajo izpolnjevati naslednje pogoje:

- IV. stopnja vzgojnoizobraževalnega programa živilec, smer mesar
- 6 mesecev delovnih izkušenj
- 3-mesečno poskusno delo.

Od kandidatov za delovna mesta pod 1. in 2. točko pričakujemo glede na vsebino dela, da so pri delu samostojni in iniciativni, dinamični, sposobni vodenja skupine in da imajo širši pogled na posamezna delovna področja.

Za navedena delovna mesta bomo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Vaše pisne prijave z življenjepisom ter priloženimi dokazili o strokovni izobrazbi in pridobljenem znanju sprejemamo 8 dni po objavi v kadrovsko splošnem sektorju Mercator-Standard, d.o.o., Glavni trg 3, Novo mesto, kjer lahko dobite tudi dodatna pojasnila o delu in drugih pogojih.

DŽIRLO

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

**ČANG
ŠLANG**
ČAJ ZA HUJŠANJE

Z zmanjševanjem telesne teže krepite organizem

Vsi dosedanji preparati za hujšanje (vitaminske tablete, dietetski preparati) so reševali problem zmanjševanja telesne teže, ne pa tudi ohranjanja idealne telesne teže. Izjema pri tem je ČANG-ŠLANG, čaj za reduciranje telesne teže po kitajski recepturi. Je zdravilen, iz naravnih sestavin in ga lahko uporabljamo za posebno nego telesa, povzroča izgubo teže, plinov, nakopičenih maščob in spodbuja izgubo teka. Z rednim pitjem čaja ČANG-ŠLANG bodo izgorele odvečne telesne maščobe, vaše telo pa bo postalo gladko in gibčno. Čaj ČANG-ŠLANG je sestavljen iz posebnih sestavin in je primeren za ženske in moške, stare in mlade, za vse starosti. (ČANG-ŠLANG so nekoč pili bogati Kitajci. S pitjem tega čaja so obdržali vitkost in gibčnost. Tudi vsak obrok hrane so čutili kot en sam požirek).

Škatlica ČANG-ŠLANGA vsebuje 40 vrečk čaja, ki so garancija za doseg do želenih telesnih tež. Po pitju čaja ne čutite v želodcu nobene teže niti kakšne druge neprijetnosti, kajti niste pili pivskega kvasa, pač pa ČANG-ŠLANG, čaj s tradicijo več kot 1700 let. Za izgubo teže je dovolj, da vsak dan pred obrokom popijete eno skodelico tega čaja. Zaradi izgube telesne teže ne boste nervozni, nasprotno ohranili bolje dobro razpoloženje.

Isti učinek boste dosegli, če popijete dve skodelici ČANG-ŠLANGA pred spanjem.

CENA: 799,00 SIT + PTT STROŠKI
PLAČATE PO POVZETJU

NAROČILA NA p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

ali na telefon: 061 217 690

061 216 766

061 215 476

MARUTI

VČASIH JE ZA NAKUP NOVEGA AVTOMOBILA POTREBNO TAKO MALO

Dobava takoj - homologizacija - osnovna cena do registracije le okrog 800.000 SIT - zagotovljeni rezervni deli in servis po vsej Sloveniji - avto odpeljete že, če imate 150.000 tolarjev ali LB Kartico - 800 ccm - 26 KW - 5 vrat in dovolj prostora za štiri odrasle potnike - poraba le 4,5 l/100 km pri hitrosti 60 km/h.

Pooblaščena prodajna mreža:
GLOBUS MOTORS Ljubljana 0609-615-923,
061-1682-061/ 445, AVTOMERKUR Ljubljana
061-317-771, 303-066, 316-159, AVTOMOBIL
Maribor 062-38-478, SPEKTRA ORBIT Celje
063-411-298, IPI COMMERCE Novo Mesto
068-24-409, HEUREKA Brežice 0608-65-599,
MICRA T Koper 066-37-229, AVTO TWINS Ptuj
062-796-334, ULA Trebnje 068-44-231, PIGAL Nova
Gorica 065-32-732, AIDNA Žirovnica 064-802-689.

GLOBUS **TEHNO IMPLEX**
GLOBUS MOTORS INTERNATIONAL, d.d. INTERNATIONAL D.O.O.
EKSKLUZIVNO ZASTOPANJE IN DISTRIBUCIJA MARUTI AVTOMOBILOV

DŽIRLO

REVOLUCIONAREN DOSEŽEK KEMIČNE INDUSTRIJE V BOJU ZA OHRANITEV MLADOSTI

PREPARAT PROTI SIVIM LASEM

gigiricci

Losion, ki v skladu z naravnim ciklusom sivim lasem vrača prvotno naravno barvo in sijaj.

Gigiricci je blaga, brezbarvna raztopina za vtiranje v lasišče. Postopno in neopazno spodbuja vnovično nastajanje pigmenta.

Gigiricci je primeren za vse vrste las. Spodbuja rast, odstranjuje prhljaj in preprečuje odpadanje.

Gigiricci je znanstveno preizkušen.

CENA: 1.599 SIT + PTT stroški

NAROČILNICA

Ime in priimek

Ulica in št.

Poštna št. in kraj

KOS. GIGIRICCI

NAROČILNICO POŠLJITE NA NASLOV
DŽIRLO d.o.o., p.p. 45, 61101 LJUBLJANA

NAROČILA TUDI OB SOBOTAH IN NEDELJAH

NAROČILA NA
p.p. 45, 61101 LJUBLJANA
ali na telefon:
061/217-690
061/216-766
061/215-476

JELOVICA

Škofja Loka, Kidričeva 58, tel.: 064/631-241, fax: 064/632-261

KONKURENČNE CENE
okna senčila
vrata montažne stene

10%

gotovinski
popust

stanovanjske hiše

5%

gotovinski
popust

BREZPLAČEN PREVOZ
ZA NAKUP NAD 50.000 SIT
prodajna mesta

NOVO MESTO, Ob potoku 5, tel./fax: 068/22-772
METLIKA, Vinogradniška 41, 068/58-716
KRŠKO, ČKŽ 21, 0608/21-236

BAVEX Trebnje
KERA TRADE Zagorje ob Savi
MK TRGOIMPEX Kočevje

FENIX INFORMATIKA, d.o.o.
NOVO MESTO
Partizanska 19

Zaposlimo delavca za vzdrževanje in montažo telekomunikacijske opreme Panasonic - za nedoločen čas

Pogoji: višja ali srednja izobrazba tehnične smeri z izkušnjami na podobnih sistemih
Vozniški izpit in pasivno znanje angleščine zaželeno.
Prijava na naslov: FENIX INFORMATIKA, d.o.o.
Partizanska 19, 68000 Novo mesto, v roku 8 dni po objavi

OSNOVNA ŠOLA DRAGOTIN KETTE
UI. Milke Šobar 25, Novo mesto

razpisuje dela in naloge

- **2 VZGOJITELJEV**

za določen čas (nadomeščanje bolniškega in porodniškega dopusta), poln delovni čas.

Pogoji: VI. ali VII. stopnja, specialni pedagog ali vzgojitelj ali učitelj razrednega pouka.

- **1 DELOVNEGA TERAPEVTA**

za določen čas (nadomeščanje porodniškega dopusta), poln delovni čas, dopoldansko delo.

Pogoji: VI. stopnja izobrazbe.

Za vsa delovna mesta je nastop dela po dogovoru, za določen čas.

Kandidati naj v 8 dneh po objavi razpisa pošljejo prijave z dokazili na gornji naslov.

O izbiri bojo obveščeni v 8 dneh po odločitvi.

adriatik

Podjetje za trgovino, turizem in promet, d.o.o.
68250 Brežice, Valvazorjeva 37
Tel./fax. (0608) 62-220
mobitel 0609/612-999

VOZILA: OPEL; SEAT; INNOCENTI
Opel corsa že od 18.800 DEM

Kratki dobavni roki, homologacija, leasing, posojilo!

HOLDING

INDUSTRija MOTORNih VOZIL, IMV, d.o.o.

NOVO MESTO

razpisuje po sklepu upravnega odbora

JAVNO DRAŽBO

za prodajo kletnih prostorov v stanovanjskem bloku, Zagrebška 13, Novo mesto

1. Koristna površina prostorov, ki so preurejeni v poslovne prostore, znaša 63 m². Za prostore je sklenjena najemna pogodba, ki poteka do 30. 9. 2000.
2. Javna dražba bo v petek, 29. 10. 1993, ob 9.00 uri v sejni sobi Adrie Caravan, d.d., Skalickega 1, Novo mesto.
3. Izključna cena je 18.900 za m², plačljivo v tolarški protivrednosti na dan plačila po srednjem tečaju Banke Slovenije.
4. Dražitelj mora najmanj 3 dni pred dražbo vplačati varščino v višini 10% izključne cene na žiro račun Holding IMV, d.o.o., Novo mesto, štev. ŽR 52100-601-16476, s pripisom »Varščine - Zagrebška 13«.
5. Pogodbo mora dražitelj kupec skleniti v 8 dneh po končani javni dražbi in poravnati celotno kupnino v nadaljnjih 8 dneh.
6. Kupec postane lastnik ob sklenitvi pogodbe.
7. Če kupec ne bo sklenil pogodbe v 8 dneh po končani javni dražbi in v nadaljnjih 8 dneh ne bo plačal kupnine, bomo menili, da odstopa od nakupa, plačana varščina pa mu zapade.
8. Dražitelji, ki so fizične osebe, morajo predložiti originalno potrdilo o državljanstvu ali njegovo overjeno fotokopijo.
9. Dražitelji, ki sodelujejo na javni dražbi za pravne osebe, morajo predložiti pooblastilo za dražitelja in izpisec iz sodnega registra, iz katerega je razvidno, da ima sedež v Sloveniji.
10. Davek na promet nepremičnin in druge dajatve ter stroške v zvezi s prenosom plača kupec.
11. Prodajali bomo po načelu »videno-kupljeno«, kasnejših reklamacij glede stvarnih napak ne bomo upoštevali.
12. Vse informacije o poslovnom prostoru so na voljo po telefonu (068) 232-202 int. 320, g. Albert Zorko.

»Ljubljanska banka Dolenjska banka d.d.
Novo mesto

objavlja

javno licitacijo

za prodajo garaže št. 15 v izmeri 12,78 m² v kletni etaži objekta 2 v Poslovem centru Metlika s pripadajočim funkcionalnim zemljiščem na parcelni številki 3995 k.o. Metlika.

Izklicna cena je 1.100,00 DEM za m² po srednjem tečaju Banke Slovenije na dan sklenitve pogodbe.

Javna prodaja bo v petek, dne 22. 10. 1993, ob 11. uri na sedežu Agencije Poslovni center Metlika, Kidričeve naselje 6.

Interesenti vplačajo 10% kavcijo najpozneje do licitacije na žiro račun št. 52100-620-107, namen: Kavcija za licitirano nepremičnino.

S potrdilom o vplačilu se izkažejo prodajni komisiji. Neuspelim kupcem bo kavcija vrnjena, uspelim pa bo vračunana v kupnino. Razlika kupnine mora biti plačana v treh dneh po sklenitvi pogodbe.

Turistična agencija
Partizanska 7, NM
tel.: (068) 28-136

adriatik

Podjetje za trgovino, turizem in promet, d.o.o.
68250 Brežice, Valvazorjeva 37
Tel./fax. (0608) 62-220
mobitel 0609/612-999

NEVERJETNE CENE VOZIL ROVER

MINI že od 11.000 DEM
1112 že od 16.100 DEM
216 GSi že od 26.500 DEM

Homologacija, servis, količina omejena.
Nudimo: leasing, posojilo!

PLACAS

DOBIS

IZREDNI POGOJI NAKUPA VOZIL FIAT IN LANCIA

- ČAS: OD 14. DO 20. OKTOBRA
- DOBAVA: IZ ZALOGE
- PRODAJNI POGOJI: 5% POPUST ZA PROGRAM FIAT:

- PANDA 4x4 • TIPO 1,4 • UNO 1,7 diesel • UNO 1,1 • TEMPRA 1,6 •

10% POPUST ZA MODEL LANCIA THEMA

- NAČINI PLAČILA: GOTOVINA, KREDIT, LEASING, STARO ZA NOVO
- DARILO OB NAKUPU

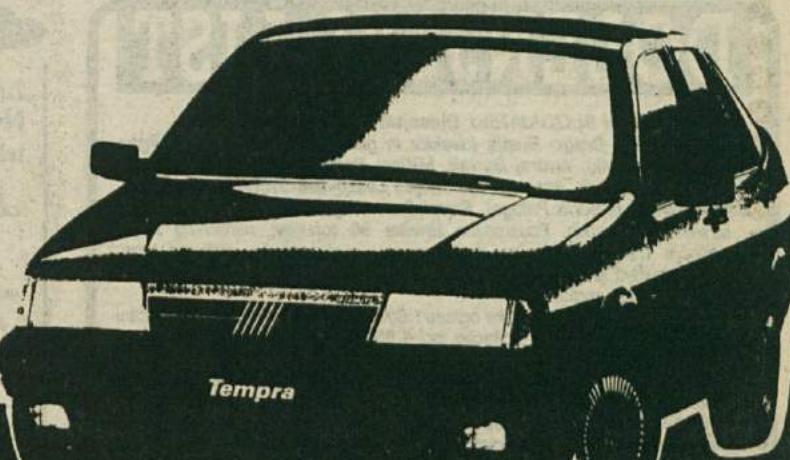
- VSI KUPCI, KI BODO DO 23. DECEMBRA KUPILI ENEGA OD AVTOMOBILOV IZ PRODAJNEGA PROGRAMA NOVOTEHNE AVTOMOBILI, BODO SODELOVALI V

NAGRADNEM ŽREBANJU AVTOMOBILA CITROEN AX.

JAVNO ŽREBANJE, KATEREGA BO PRENAŠALA TV NOVO MESTO - VAŠ KANAL, BO V ČETRTEK, 23. DECEMBRA 1993.

SREČNI DOBITNIK BO OBJAVLJEN V LETOŠNJI ZADNJI ŠT. TEDNIKA DOLENJSKI LIST.

NOVOTEHNE
AVTOMOBILI

INFORMACIJE:

AVTOSALON Novo mesto 068 322 006

V TEM TEDNU VAS ZANIMA

TEDENSKI KOLEDAR — KINO — SLUŽBO IŠČE — SLUŽBO DOBI — STANOVANJA — MOTORNA VOZILA — KMETIJSKI STROJI — PRODAM — KUPIM — POSEST — ŽENITNE PONUDBE — RAZNO — OBVESTILA — PREKLICI — ČESTITKE — ZAHVALE

tedenski koledar

Cetrtek, 14. oktobra - Veselko Petek, 15. oktobra - Terezija Sobotka, 16. oktobra - Jadwiga Nedelja, 17. oktobra - Marjeta Ponedeljek, 18. oktobra - Luka Torek, 19. oktobra - Etbin Sreda, 20. oktobra - Irena LUNINE MENE 15. oktobra ob 12.36 - mlaj

kino

BREŽICE: 16.10. (ob 18. uri) in 17.10. (ob 18. in 20. uri) ameriška komedija Nune pojejo. Od 14. do 16.10. (ob 20. uri) ameriška zgoda.

kupim

BUKOVA DRVA kupim. ☎ (061) 1271-893. 3890 SVINSKE IN GOVEJE KOŽE kupujemo vsak dan. Rogelj, Rdeči kal 11, Dobnič. 3890 RABLJEN KOTEL za žganjeku kupim. ☎ (061) 777-423. 3906

kmetijski stroji

NAKLADALNI PRIKOLICI Evropa, 20 m³, in Maragon, 22 m³, prodam. Jože Ivanetič, Omota 8, Semič. 3874

ČELNI TRAKTORSKI NAKLADALEC za nakladanje gnoja ali gramoza ugodno prodam. ☎ (062) 795-422. 3877

PUHALNIK z elektromotorjem in paketom. ☎ 42-660. 3888

TRAKTOR TORPEDO, 60 KS, malo rabljen, prodam. Mencin, Drama, Šentjernej, ☎ (068) 41-160. 3894

ZIMA JE TU:
Čas je za zamenjavo gum. Te storitve lahko dobite na naslovu:
VULKANIZERSTVO in prodaja gum
Vidic Zlatko
Tel.: 068/27-361

motorna vozila

UNO 45 S, letnik 1987, registriran do 10/94, prodam ali zamenjam za R 4. ☎ (068) 23-585.

PIONIR AVTOHIŠA
Servisno prodajni center
Ločna 48,
68000 Novo mesto

RENAULT

— prodaja celotnega programa vozil RENAULT
— ugodni kreditni pogoji, leasing
— R5, CLIO, dobava takoj
— od kup in prodaja rabljenih vozil

NOVO NOVO NOVO

— krediti za nakup vozil na 4 leta
Tel. (068) 324-533

DOLENJSKI LIST

USTANOVITELJ IN IZDAJATELJ: Dolenjski list Novo mesto, p.o.
UREDNIŠTVO: Drago Rustja (direktor in glavni urednik), Marjan Legan (odgovorni urednik), Andrej Bartelj, Mirjam Bezek-Jakše, Jožica Dornič, Breda Dušić-Gornik, Anton Jakše, Mojca Leskovč-Sveti, Martin Luzar, Milan Markelj (urednik Priloge), Pavel Perc in Igor Vidmar.

IZHAJA ob četrtkih. Posamezna številka 90 tolarjev; naročina za 4. trimesece 1.160 tolarjev; za družene skupnosti, stranke, delovne organizacije, društva ipd. 2.320 tolarjev; za tujino letno 40 USD ali 70 DEM oz. druga valuta te vrednosti.

OGLASI: 1 cm za ekonomske oglase 1.600 tolarjev, na prvi ali zadnji strani 3.200 tolarjev; za razpisne, licitacije ipd. 1.800 tolarjev. Mali oglasi do deset besed 1.000 tolarjev, vsaka nadaljnja beseda 100 tolarjev.

ŽIRO RAČUN pri SDK Novo mesto št.: 52100-603-30624. Devizni račun št.: 52100-970-25731-128-4405/9 (LB - Dolenjska banka, d.d., Novo mesto).

NASLOV: Dolenjski list, 68001 Novo mesto, Glavni trg 24, p.p. 130.

Telefon: 068/323-606, 324-200; ekonomska propaganda, naročniška služba in fotolaboratorij 323-610; malli oglasi in zahvale 324-006; telefax 322-898.

Nenaročenih rokopisov in fotografij ne vracamo. Na podlagi mnenja (št. 23-92) ministrstva za informiranje Republike Slovenije spada Dolenjski list med proizvode informativnega značaja iz 13. točke tarifne številke 3, za katere se plačuje davek od prometa proizvodov po stopnji 5 odst.

Računalniški časopisni stavek Dolenjski list Novo mesto, p.o. Prelom in filmi: Grafična Novo mesto, p.o. Tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

dovinska melodrama Sommersby. 20.10. (ob 20. uri) španska komedija Priježi me.

CRNOMELJ: 15. in 16.10. (ob 20. uri) ter 17.10. (ob 18. in 20. uri) ameriški akcijski triler Nina.

KRŠKO: 14.10. (ob 18. uri) ameriška kriminalna drama Dekle v zraku. 15.10. (ob 20. uri) in 17.10. (ob 18. uri) ameriška komedija To je Amerika. 19. in 20.10. (ob 20. uri) ameriška erotična drama Nespodobna ponudba.

METLIKA: 15. in 17.10. (ob 20. uri) ameriški psihološka kriminalnika Zatresana.

NOVO MESTO: Od 14. do 17.10. ter od 20. do 24.10. (ob 14., 16., 18. in 20. uri) ameriški znanstveno-fantastični film Jurski park.

GOLF D, letnik 1989, kovinske barve, prodam. ☎ 27-905. 3882

AUDI 80, nevozen, cel ali po delih prodam. ☎ 27-284. 3884

JUGO SKALA 55, rdeče barve, letnik 1988, prodam. Zorko, Žabek 6, Podbočje. 3888

AX CABAN, nov, neregistriran, takošen prevzem, 5% ceneje, prodamo. Tel. (068) 22-855, dopoldne.

ZASTAVO 750, letnik 1967 v vozнем stanju, prodam. ☎ 23-938.

Z 750 SC, letnik 1980, otroško posteljico z jognim in sobni šank z barskimi stoli prodam. ☎ 26-439. 3889

ZASTAVO 101 GTL, letnik 1986, lažje karambolirano, prodam. Rozman, Potok 18, Straža. 3891

VESPO PX 200 E, letnik 1988, prodam. ☎ (068) 60-123. 3896

R 5, letnik 1991, prodam za 11.100 DEM. ☎ (068) 27-600. 3896

JUGO 55, letnik 1988, registriran do 6/94 in platišča za CLIO 1.4 RT, prodam. Črmošnjice 88 pri Stopičah. 3899

FIAT CROMA, letnik 1988, ugodno prodam. ☎ 28-714.

LADO KARAVAN 1300, letnik 1990-91, prodam. ☎ (068) 23-533.

LADO RIVO, letnik 1989, registrirano do 10/94, prodam. ☎ (068) 43-854. 3897

JUGO KORAL 45, letnik 1989, odlično ohranjen, prodam. ☎ 20-291.

R 18, letnik 1986, registriran do 5/94, prodam za 5.800 DEM. ☎ (068) 78-113. 3900

GOLF X, letnik 1985, prva registracija 1986, dodatno opremljen, prodam. Gotlib, Drska 6, Šentjernej. 3904

ALFO 33, 1.3 S, letnik 1987, prodam. ☎ (068) 50-262. 3903

JUGO KORAL 65, letnik 1989, prodam za 5.600 DEM. ☎ (068) 25-619.

GOLF D, S paket, letnik 1984, prodam. Tomšič, Grča 6, Šentjernej. 3904

BMW 318, letnik 1979, prevoženih 68.500 km, vseskozi garažiran, ugodno prodam. ☎ 22-361. 3905

R 4, letnik 1990, dobro ohranjen, rdeče, prodam. ☎ 28-943. 3906

R 4 GTL, letnik 1981, registriran do 5/94, prodam za 1400 DEM. ☎ (068) 75-082. 3907

GOLF D, letnik 1989, ugodno prodam. Anton Gole, Trebnje. 3899

R 5 CAMPUS, 3 V, letnik 1991, prodam. ☎ (068) 22-211. 3909

PRODAM ohranjen JETTO turbo, letnik 9/88, z dodatno opremo. ☎ (068) 25-115, popoldan.

FRANCOZ NAD FRANCOZI

PEUGEOT SPC TERZIN SERVISNO PRODAJNI CENTER tel./fax. (068) 44-533 Obrtna cesta, 68210 Trebnje

FIAT REGATO 100, letnik 1987, lepo ohranjen, prodam. ☎ (068) 22-703 ali 25-977. 3909

GOLF, letnik 1985, ohranjen, prodam. ☎ 73-595. 3910

LADO 1200 S, letnik 1987, 54.000 km, prvi lastnik, avtoradio, ugodno prodam. ☎ (061) 344-761. 3911

SKODA 120 L, letnik 1988, garazirano, odlično ohranjen, z malo kilometri, prodam. Ogled dopoldne in popoldne. Franc Bele, Paderščeva 20, Novo mesto.

FIAT Regata 100 S, letnik 86, prodam. ☎ (068) 23-065.

SERVIS in PRODAJA VOZIL Slavko Gril, Dol. Kamence 46 B NOVO MESTO, tel: 068 28 714

Na zalogi:

FIAT UNO vsi modeli **FIAT TIPO 1,4 — 1,6**

Pri nakupu vam nudimo 1-letno brezplačno servisiranje in opremo.

Ugodni kreditni pogoji!

Se priporočamo!

obvestila

ZALUZIJE, ROLETE in lamelne zavese izdelujemo in montiramo po konkretnih cenah. ☎ 44-662. 3442

BELE PIŠČANCE brojerje za nadaljnjo revo ter rjave kokoši lahko dobite vsak dan. Martin Metelko, Hudo Brezje 16, Studenc. 3821

HORTING NOVO MESTO nudi pomoč pri urejanju vrtov in grobov. ☎ 24-433. 3878

ENDOVITAL

Naravno zdravilo za dvig odpornosti in izboljšanje krvne slike odslej tudi v LEKARNI v NOVEM MESTU.

SVEŽINA

servis za čiščenje in vzdrževanje vozil Ljubljanska c. 8b Novo mesto tel.: (068) 22-159

V naš delovni program spada:

- generalno čiščenje avtomobilov s kemičnim globinskim čiščenjem
- polivanje
- avtokozmetika

Novosti! Po želji prevzamemo avto na domu ali v službi in ga v sodelovanju z autopralnico AMD Novo mesto očistimo po vaši želji ter prilejemo nazaj. Tako so vam pogrež že našteti uslug na voljo tudi: zunanj pranje, pranje motorja, talno pranje in notranje sesanje.

Prihranili boste dragocen čas in se izognili neljubemu čakanju!

Obiščite ali poklicite nas lahko vsak delavnik od 8. do 18. ure, v soboto pa od 9. do 16. ure.

Radi bomo prisluhnili vašim željam!

RADIATORJI

Izdelovanje radiatorjev vseh dimenzij po 7.000 SIT za tekoči meter. Tel.: (068) 65-407

gostisce Loka

Župančičeve sprehabališče 2 Novo mesto tel./fax: (068) 321-685

ob zeleni Krki je loka spel

Loka

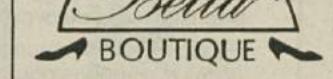
odprt vsak dan od 9. do 24. ure, pripravljena, da vam postrež z:

- malicami
- jedmi po naročilu
- poslovнимi in nedeljakimi kosili

po vaši želji Loka pripravi

- cocktail partyje
- sprejeme
- piknike
- poroke

na lokih Loka vsak dan!

Boutique »BELLA« v Bršljinu vas vabi k nakupu uvoženih moških, ženskih in otroških jesensko-zimskih čevljev po ugodnih cenah.

Odperto vsak dan od 9. — 12. in od 15. — 19. ure, ob sobotah od 9. — 12. ure.

AGENCIJA SREČA vam pomaga pri izbiri partnerja za zakonsko zvezo ali trajno prijateljstvo. ☎ (061)316-477, od 8. do 16. ure. 3826

TUDI PRI VAS DOMA
Od 28. avgusta na 69. kanalu.

**POGREGNE IN
POKOPALIŠKE
STORITVE**

Leopold Oklešen
K Roku 77
Novo mesto
tel.: (068) 323-193
mobil: 0609-615-239

- prevozi pokojnikov — tudi iz tujine
- prodaja pogregnega materiala
- ureditev pokojnikov — tudi na domu
- urejanje dokumentov v zvezi s pokojnikom
- kompletne storitve pri pogrebih
- storitve v zvezi z upokojitvijo
- posredovanje vencev in cvetja
- posajanje mrtvačkega održa, če kupite tudi material
- izredno konkurenčne cene
- brezplačen prevoz do 20 km
- 10% popust ob takojšnjem plačilu
- možnost plačila na 3 čake ali 3 obroke
- pesek beli marmor za posip grobov in črna zemlja

**SREDNJA ŠOLA TEKSTILNE USMERITVE
Tovarniška 2, METLIKA**

razpisuje za šolsko leto 1993/94
prosto delovno mesto:

— **2 učitelja praktičnega pouka, za določen čas s polnim delovnim casom.**

Nastop dela takoj oz. po dogovoru.
Kandidati naj posljejo prijave z dokazili v 8 dneh po objavi.
O izbiri bodo kandidati obveščeni v 8 dneh po izbiri.

ZGIBANKA O METLIKI

METLIKA - Skupščina občine Metlika je izdala in založila zgibanko o Metliki. Besedilo je napisal prof. Zvonko Rus, lepe barvne fotografije pa so delo Marka Klinca in magistra Mirka Kambiča. Slike imajo naslednje podnapise: Metlika iz zraka, Metlika nad Bojico, Tri fare, Cerkev sv. Martina s kužnim znamenjem, Metliški grad - dvoriščne arkade, Zgradba skupščine občine Metlika, Staro mestno jedro - načrt mesta, Zgibanka je namenjena propagandi metliške občine, brezplačno pa so jo že delili v Mariboru na simiju Gost-Tur.

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec

ERNEST PREGRAD

cestar v sektorju Krško

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

DELAVCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

OSMRTNICA

Sporočamo žalostno vest, da nas je zapustil naš upokojeni sodelavec

FRANC KUŠTRIN

cestar v sektorju Krško

Ohranili ga bomo v lepem spominu.

DELAVCI CESTNEGA PODJETJA NOVO MESTO

ZAHVALA

*Zivljenje kratko,
a trpljenje dolgo
končalo je svoj boj.*

Ob smrti našega moža, očeta, deda in brata

**ALOJZA
GRABNARJA**

Cikava 19, Trebelno

se zahvaljujemo Kliničnemu centru v Ljubljani, Kemodializi iz Ljubljane, Reševalnim postajam Ljubljana - Trebnje - Novo mesto, Kemodializi Novo mesto za dolgoleten trud, posebno dr. Steklasovi, strežnemu osebju, Internemu oddelku - intenzivni negi Kirurškega oddelka in patronažni sestri Zdenki. Zahvala velja tudi Domu starejših občanov iz Novega mesta, pevcem za zapete žalostinke, g. župniku, sosedom in vsem znancem in prijateljem, vaščanom iz fare Šentjernej, ki ste nam izrekli sožalje, darovali cvetje, sveče in v druge namene ter nam stali ob strani.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

*Pomlad v tvoj vinograd bo prišla
in čakala, da prideš ti,
usleda se na rožna dla
in zajokala, ker te ni.*

Tihi, kakor je živel, se je v komaj 61. letu starosti poslovil od nas naš ljubi mož, ati, deda, brat, stric in tast

**ERNEST
PREGRAD**

iz Gor. Radulje, Bučka

Zahvaljujemo se sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za izrečeno sožalje, podarjeno cvetje, vence, sveče in sv. maše ter vsem, ki ste našega ljubega pokojnika pospremili na zadnji poti. Iskrena hvala delavcem Čestnega podjetja Krško, Revozu Kopitarni, Stillesu, Kirurškemu oddelku (1. nadstropje), dr. Janežu in dr. Kramarjevima, ter pevcem. Enako se zahvaljujemo DG Bučka za lepo organiziran pogreb, govorniku Metodu, g. župniku in vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali.

Vsem še enkrat iskrena hvala!

V globoki žalosti: vsi njegovi

ALEŠ,

hudo mi je, ker si odšel. V lepem in dragem spominu boš ostal za vedno z mano.

Tadeja

Sevnica, 11.10.1993

ZAHVALA

V 52. letu starosti nas je zapustil naš dragi

**LUDVIK
VIDIC**

z Daljnega Vrha 23

Zbolečino v srcu se zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom, prijateljem in vsem, ki so nam v težkih trenutkih stali ob strani, darovali cvetje in izrekli sožalje ter pokojnega pospremili na njegovi zadnji poti. Iskrena hvala TOB Bršljin, Zaščiti Bereča vas in g. župniku za lepo opravljen cerkveni obred.

Žaluoči: vsi njegovi

ZAHVALA

V 92. letu starosti nas je za vedno zapustila naša draga partizanska aktivistka NOV

MARIJA KOVALJEV
roj. ROKAVEC
z Vrha pri Šentrupertu

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem in sosedom, ki so z nami delili žalost in sočustvovali v trenutkih slovesa. Iskrena hvala Bolnici v Brezicah, Internemu oddelku, dr. Zorkotovi, govorniku Zveze borcev NOV in Društva upokojencev Šentrupert, govorniku v imenu vaščanov, g. Kralju za organizacijo pogreba, praporčakom ZB NOV iz Mokronoga, Mirne in Šentruperta, prav tako DU Šentrupert, povcem iz Mokronoga in godbi na pihala iz Trebnjega ter vsem, ki ste pokojnico pospremili na njeni zadnji poti. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žaluoči: sin Tone z ženo Ančko in vnuk Branko Šentrupert, Ljubljana, 6.10.1993

ZAHVALA

V komaj 6. mesecu nas je iznenada zapustila naša draga

**BERNARDKA
PELKO**

iz Radovje pri Šmarjeških Toplicah

Ob nenadomestljivi in boleči izgubi se zahvaljujemo vsem, ki ste nam stali ob strani in nam v teh težkih trenutkih pomagali ter darovali cvetje. Še posebej se zahvaljujemo družinama Koritič in Weiss, kolektivu IGM strešnik, Revozu, IMV Adria Novo mesto, PTT Šentjernej in g. župniku za lepo opravljen obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Vsi, ki smo jo imeli in jo še vedno imamo radi

ZAHVALA

V 68. letu starosti nas je zapustila draga žena, mama, tašča, stara mama in sestra

**MARIJA
TURK**

iz Slamne vasi 24

Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem za pomoč in podarjene vence, cvetje in izrečeno sožalje. Enaka hvala tudi KS Slamna vas in ZB Slamna vas, Faniki Kastelec za poslovnile besede pred domačo hišo in g. župniku za lepo opravljen obred. Se enkrat hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in pokojno spremili na zadnji poti.

Žaluoči: vsi njeni

ZAHVALA

V 77. letu nas je po težki bolezni zapustila naša draga mama, stara mama, prababica, sestra in tetka

**LJUDMILA
ROZMAN**

roj. Muhič

iz Gor. Podboršta 21, Mirna Peč

Ob boleči izgubi naše drage se iskreno zahvaljujemo vsem, ki ste sočustvovali z nami, nam izrazili sožalje, darovali cvetje in jo pospremili na njeni zadnji poti. Posebno se zahvaljujemo za združenje in nego dr. Kvasiču, dr. Novaku, med. osebju Albinci, Dragici, Bebi, Barbari, Nadi in drugim, sosedom Žagarjevim, upokojencem, maminim sodelavcem iz Beti, sodelavcem TTE Velenje, Dol. lekarne, PTT Novo mesto, gospodu za slovesno opravljen obred in Sonji Pirc za lepo izvedbo žalostnik. Vsem hvala.

Žaluoči: vsi njeni

